

REGULAMIN ŚWIADCZENIA

przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.
usług doradztwa inwestycyjnego

oraz

inne informacje związane ze świadczeniem przez DMBH
usług doradztwa inwestycyjnego

Dom Maklerski
 handlowy

Szanowna Pani/Szanowny Panie

Dziękujemy uprzejmie za zainteresowanie usługami maklerskimi DMBH.

W celu zapoznania się z usługą maklerską w zakresie:

świadczenia przez DMBH usług doradztwa inwestycyjnego

DMBH zwraca się z prośbą o dokładne zapoznanie z informacjami wskazanymi w niniejszym dokumencie celem zapoznania się z zasadami i sposobem świadczenia przez DMBH usług doradztwa inwestycyjnego oraz informacjami na temat instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w te instrumenty finansowe.

Z poważaniem

Dom Maklerski Banku Handlowego

Spis treści:

Szczegółowe informacje na temat Domu Maklerskiego Banku Handlowego S.A. oraz usług świadczonych przez DMBH na podstawie umowy o świadczenie usług doradztwa inwestycyjnego.	7
Informacja o klasyfikacji Klienta	13
Ogólny opis charakteru instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w instrumenty finansowe.....	16
Ogólne informacje o polityce przeciwdziałania konfliktom interesów w Domu Maklerskim Banku Handlowego S.A.	47
Informacja o kosztach, które klient może ponieść w przypadku skorzystania z usługi maklerskiej DMBH („koszty ex ante”).....	51
Tabela opłat i prowizji DMBH.....	54
Regulamin świadczenia przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. usług doradztwa inwestycyjnego	65

**SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE
NA TEMAT DOMU MAKLERSKIEGO
BANKU HANDLOWEGO S.A. ORAZ USŁUG
ŚWIADCZONYCH PRZEZ DMBH NA
PODSTAWIE UMOWY O ŚWIADCZENIE USŁUG
DORADZTWA INWESTYCYJNEGO**

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE NA TEMAT DOMU MAKLERSKIEGO BANKU HANDLOWEGO S.A. ORAZ USŁUG ŚWIADCZONYCH PRZEZ DMBH NA PODSTAWIE UMOWY O ŚWIADCZENIE USŁUG DORADZTWA INWESTYCYJNEGO

NAZWA FIRMY INWESTYCYJNEJ:

Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.

PODMIOT DOMINUJĄCY:

Bank Handlowy w Warszawie S.A.

GRUPA KAPITAŁOWA:

Citi

SIEDZIBA I ADRES:

ul. Senatorska 16, 00-923 Warszawa

DANE TELEADRESOWE:

Telefon	(+48) 22 690 39 44
Telecentrum DMBH	(+48) 22 690 11 11
Fax	(+48) 22 690 39 43
E-mail	dmbh@citi.com
Adres strony internetowej	http://www.dmbh.pl

WSKAZANIE JĘZYKÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH KONTAKT Z DMBH I W KTÓRYCH PRZEKAZYWANE SĄ INFORMACJE ORAZ SPORZĄDZANE DOKUMENTY

Rodzaj czynności DMBH lub dokumentacji	Język
Obsługa klienta	polski, angielski
Umowa oraz Regulamin	polski, tłumaczenie na angielski
Dokumenty przed zawarciem Umowy	polski, tłumaczenie na angielski
Komunikat, przekazywanie informacji o charakterze indywidualnym	polski
Informacje o charakterze ogólnym	polski

SPOSOBY KOMUNIKOWANIA SIĘ Z DMBH

- osobiście: POK DMBH; ul. Senatorska 16, 00-923 Warszawa,
- telefonicznie: Telecentrum DMBH,
- elektronicznie: pocztą elektroniczną na adres: dmbh@citi.com,
- we wskazanych placówkach Banku Handlowego w Warszawie S.A („BH”) jako podmiotu świadczącego usługi agenta firmy inwestycyjnej na rzecz DMBH („Agent”). Lista Punktów Przyjmowania Zleceń BH dostępna na stronie internetowej <http://www.online.citibank.pl/>.

INFORMACJA O REJESTRACJI KOMUNIKACJI

DMBH informuje, że rozmowy telefoniczne z potencjalnym klientem lub Klientem („Klient”) są nagrywane, a korespondencja elektroniczna jest zapisywana, o ile dotyczy czynności, które mogłyby skutkować świadczeniem usługi przyjmowania i przekazywania zleceń lub usługi wykonywania zleceń na rachunek Klienta lub usługi nabywania lub zbywania instrumentów finansowych na rachunek własny DMBH, nawet jeżeli w wyniku prowadzenia tych rozmów lub korespondencji nie dochodzi do świadczenia danej usługi. Zasady rejestracji kontaktów z Klientem określa Regulamin świadczenia przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. usług doradztwa inwestycyjnego. Kopia nagrania rozmów telefonicznych i korespondencji z Klientem może zostać udostępniona Klientowi na żądanie Klienta przez okres pięciu lat, a w przypadku, gdy żąda tego KNF, przez okres do siedmiu lat. Opłata za udostępnienie kopii nagrania lub korespondencji określona jest w Tabeli Opłat i Prowizji.

ORGAN WYDAJĄCY ZEZWOLENIE NA PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI.

DMBH oświadcza, że prowadzi działalność objętą Umową na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego: Decyzja KNF nr DFL/4020/76/23/1/2/9/2010/PT z dnia 24 listopada 2010 roku.

Adres Komisji Nadzoru Finansowego: **Plac Powstańców Warszawy 1; 00-950 Warszawa.**

SZCZEGÓLWE ZASADY ŚWIADCZENIA USŁUGI OKREŚLONEJ W UMOWIE

Określa Regulamin świadczenia przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. usług doradztwa inwestycyjnego dalej zwany „Regulaminem”.

DZIAŁANIE ZA POŚREDNICTWEM AGENTA

Na podstawie umowy agencyjnej zawartej z DMBH - Bank Handlowy w Warszawie S.A. pełni na rzecz DMBH funkcję agenta firmy inwestycyjnej („Agent”).

Kraj rejestracji Agenta: **Polska.**

TERMINY, ZAKRES ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ PRZEKAZYWANIA RAPORTÓW ZE ŚWIADCZONEJ USŁUGI PRZEZ DMBH

Określa Regulamin.

ZASADY WNOŚZENIA I ZAŁATWIANIA SKARG I REKLAMACJI

DMBH przyjmuje reklamacje od Klientów w formie:

- pisemnej - przesłanej na adres siedziby DMBH,
- złożonej osobiście - w POK, w godzinach pracy POK,
- telefonicznej - pod numerami telefonów DMBH,
- za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres poczty elektronicznej DMBH.

W przypadku nieuwzględnienia roszczeń Klienta będącego konsumentem, spór między takim Klientem, a DMBH może być zakończony w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów, prowadzonego przez Rzecznika Finansowego. Rzecznik Finansowy przeprowadza postępowanie na wniosek klienta DMBH. Udział DMBH w takim postępowaniu jest obowiązkowy. Szczegółowe dane dotyczące Rzecznika Finansowego są dostępne na stronie <https://rf.gov.pl/> oraz na stronie internetowej DMBH.

Szczegółowy tryb oraz zasady wnoszenia skarg i reklamacji określa Regulamin.

KOSZTY I OPŁATY ZWIĄZANE Z USŁUGAMI MAKLERSKIMI ŚWIADCZONYMI NA PODSTAWIE REGULAMINU ORAZ INNE OPŁATY, PROWIZJE I ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE PRZYJMOWANE LUB PRZEKAZYWANE W ZWIĄZKU ZE ŚWIADCZENIEM USŁUGI MAKLERSKIEJ („ZACHĘTY”)

Obecnie DMBH pobiera opłatę z tytułu świadczenia usługi doradztwa inwestycyjnego w wysokości 0 PLN.

W przypadku wprowadzenia innych opłat, zostaną one wskazane w Tabeli Opłat i Prowizji DMBH, którą Inwestor otrzymuje i akceptuje przed zawarciem Umowy oraz która jest zmieniana w trybie określonym w Regulaminie.

Wszystkie koszty pobierane od Klienta w związku z usługą świadczoną na rzecz Klienta przez DMBH są przedstawione w Tabeli Opłat i Prowizji.

Informację o kosztach i opłatach, które Klient może ponieść w następstwie świadczenia danej usługi maklerskiej, z uwzględnieniem inwestycji w poszczególne instrumenty finansowe, których nabycie lub zbycie możliwe jest w ramach tej usługi, określa dokument: „*Informacja o kosztach, które klient może ponieść w przypadku skorzystania z usługi maklerskiej DMBH (koszty ex ante)*”.

Ponadto DMBH informuje, że w związku ze świadczeniem usługi doradztwa nie przekazuje ani nie przyjmuje korzyści pieniężnych lub niepieniężnych z wyjątkiem drobnych korzyści, które nie stoją w sprzeczności z obowiązkiem działania zgodnie z najlepiej pojętym interesem Klienta takich jak w szczególności koszty spotkań lub drobnych upominków.

WSKAZANIE PODSTAWOWYCH ZASAD POSTĘPOWANIA DMBH W PRZYPADKU POWSTANIA KONFLIKTU INTERESÓW

DMBH informuje, że organizacja wewnętrzna DMBH oraz inne regulacje wewnętrzne DMBH zapewniają rozwiązanie potencjalnego konfliktu interesów w sposób nienaruszający interesów Klienta.

DMBH informuje, że wdrożył „*Regulamin zarządzania konfliktem interesów w Domu Maklerskim Banku Handlowego S.A.*”, który pozwala rozpoznać okoliczności stanowiące lub mogące wywołać konflikt interesów zagrażający interesom jednego lub kilku Klientów, w odniesieniu do konkretnych usług inwestycyjnych lub dodatkowych.

DMBH realizując politykę zarządzania konfliktem interesów wdraża procedury i środki zapobiegające takim konfliktom lub zarządzające nimi.

Polityka przeciwdziałania konfliktom interesów wdrożona w DMBH zapobiega sytuacjom, w których DMBH:

- może osiągnąć zysk lub uniknąć straty kosztem Klienta,
- ma interes w określonym wyniku usługi świadczonej na rzecz Klienta lub transakcji przeprowadzanej w imieniu Klienta, który jest rozbieżny z interesem Klienta,
- ma powód innej natury, aby ponad interes danego Klienta przedkładać interes innego Klienta lub grupy Klientów,
- prowadzi taką samą działalność jak Klient,
- otrzymuje od strony trzeciej zachętę w związku z usługą świadczoną na rzecz Klienta.

W wypadku gdy rozwiązania organizacyjne i administracyjne ustanowione przez DMBH w celu zapobieżenia konfliktowi interesów lub zarządzania nim są niewystarczające do zapewnienia, że nie występuje ryzyko szkody dla interesów Klienta, DMBH:

- ujawnia informacje o konflikcie interesów Klientowi, oraz
- wskazuje, że rozwiązania organizacyjne i administracyjne ustanowione w celu zapobieżenia konfliktowi interesów lub zarządzania nim są niewystarczające do zapewnienia, że nie występuje ryzyko szkody dla interesów Klienta, oraz
- w sposób szczególny opisuje zaistniały konflikt interesów wyjaśniając jego ogólny charakter oraz źródło wraz z ryzykiem grożącym Klientowi i kroki podjęte w celu ograniczenia tego ryzyka.

Informacja powinna zostać przekazana przed świadczeniem usługi inwestycyjnej lub dodatkowej w kontekście której pojawia się konflikt.

DMBH przekazuje do wiadomości Klientów „Ogólne informacje o polityce przeciwdziałania konfliktom interesów w Domu Maklerskim Banku Handlowego S.A.”, który to dokument przekazywany jest Klientowi przed zawarciem Umowy, dostępny jest na stronie internetowej DMBH oraz na żądanie Klienta przekazywany za pośrednictwem trwałego nośnika informacji, a w szczególności pocztą elektroniczną.

Na życzenie Klienta DMBH przekazuje dodatkowe informacje na temat Polityki przeciwdziałania konfliktom interesów.

WSKAZANIE ZASAD OCHRONY AKTYWÓW KLIENTA GWARANTOWANEJ PRZEZ SYSTEM REKOMPENSAT

W ramach niniejszej usługi DMBH nie prowadzi rachunku papierów wartościowych oraz rachunku pieniężnego, w związku z powyższym nie przechowuje aktywów Klienta.

SZCZEGÓLWE ZASADY ŚWIADCZENIA USŁUGI OKREŚLONEJ W UMOWIE ORAZ INFORMACJA O CHARAKTERZE DORADZTWA INWESTYCYJNEGO I WSKAZANIE ZAKRESU OCENIANYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Szczegółowe zasady świadczenia usługi określonej w umowie określa Regulamin.

Usługa doradztwa inwestycyjnego świadczona jest w sposób zależny, z uwagi na fakt, że DMBH nie gwarantuje, że ocenia wystarczający zakres instrumentów finansowych dostępnych na rynku, które wykazują się wystarczającym zróżnicowaniem pod względem ich rodzaju i emitentów. Ponadto DMBH świadczy usługę doradztwa inwestycyjnego wyłącznie w zakresie instrumentów finansowych, których nabycie przez Klienta możliwe jest za pośrednictwem lub w transakcji zawartej z DMBH.

Zakres instrumentów finansowych, które mogą być zarekomendowane oraz ewentualnie inne ograniczenia w zakresie rodzaju ocenianych instrumentów jest wskazany każdorazowo w Strategii inwestycyjnej, która ustalana jest z Klientem przed zawarciem Umowy, w oparciu o indywidualną sytuację Klienta. Ustalona z Klientem Strategia inwestycyjna stanowi załącznik do Umowy. DMBH świadczy usługę wyłącznie w zakresie instrumentów finansowych określonych w Strategii inwestycyjnej.

Ewentualne stosunki łączące DMBH z emitentami lub dostawcami instrumentów finansowych są wskazywane w treści rekomendacji inwestycyjnej, z zastrzeżeniem, że DMBH nie przewiduje sporządzania rekomendacji inwestycyjnych w zakresie instrumentów finansowych emitowanych przez DMBH lub przez podmioty z grupy Citi lub inne podmioty mające bliskie powiązania lub stosunki prawne albo gospodarcze z DMBH.

INFORMACJA O KLASYFIKACJI KLIENTA

INFORMACJA O KLASYFIKACJI KLIENTA

W związku z zamiarem zawarcia:

„Umowy o świadczenie usługi doradztwa inwestycyjnego”

na podstawie przedstawionych przez Pana/Panią informacji, DMBH na potrzeby świadczenia ww. usługi zaklasyfikował Pana / Panią do kategorii:

KLIENT DETALICZNY

Zaliczenie do ww. kategorii oznacza najpełniejszą ochronę interesów Klienta w ramach świadczonych usług maklerskich, wynikającą z obowiązujących przepisów prawa. Ochrona ta polega w szczególności na obowiązku DMBH:

- badania, przed zawarciem Umowy, poziomu wiedzy Klienta o inwestowaniu w zakresie instrumentów finansowych oraz doświadczenia inwestycyjnego celem stwierdzenia czy usługa maklerska świadczona na podstawie zawieranej Umowy jest odpowiednia dla danego Klienta biorąc pod uwagę jego indywidualną sytuację;
- przekazywania Klientowi przed zawarciem Umowy: ogólnego opisu instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w te instrumenty finansowe; polityki wykonywania zleceń przez firmę inwestycyjną; ogólnej informacji o polityce przeciwdziałania konfliktom interesów, szczegółowej informacji na temat firmy inwestycyjnej oraz usługą która ma być świadczona na podstawie Umowy;
- zawierania z klientem detalicznym umowy o świadczenie usług maklerskich w formie pisemnej pod rygorem nieważności oraz obowiązku świadczenia usługi wynikającej z Umowy w oparciu jej regulamin;
- niezwłocznego wykonywania zleceń oraz ich wykonywania na warunkach najbardziej korzystnych dla klienta (chyba, że klient określił szczegółowe warunki na jakich zlecenie ma zostać wykonane, w zakresie wyznaczonym tymi szczegółowymi warunkami);
- niezwłocznego informowania Klienta o wszelkich istotnych okolicznościach uniemożliwiających właściwe wykonanie zlecenia;
- przekazywania sformalizowanych w treści raportów z wykonywania Umowy, w terminach określonych we właściwym regulaminie ww. usługi
- sformalizowanego i zrozumiałego sposobu formułowania informacji reklamowych i promocyjnych, w szczególności zawierających wskazanie, obok potencjalnych korzyści, zagrożeń i poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z daną usługą;

Informujemy jednocześnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ma Pan / Pani prawo do złożenia wniosku o przypisanie do kategorii: Klient Profesjonalny, jeżeli spełnia Pan/Pani łącznie następujące warunki:

Warunek I - spełnia Pan/ Pani co najmniej dwa z poniższych wymogów:

- zawierał/a Pan/Pani transakcje o wartości stanowiącej co najmniej równowartość w złotych 50 000 euro każda, na odpowiednim rynku, ze średnią częstotliwością co najmniej 10 transakcji na kwartał w ciągu czterech ostatnich kwartałów;
- wartość Pana/Pani portfela instrumentów finansowych łącznie ze środkami pieniężnymi wchodzącymi w jego skład wynosi co najmniej równowartość w złotych 500 000 euro;
- pracuje lub pracował/a Pan/Pani w sektorze finansowym przez co najmniej rok na stanowisku, które wymaga wiedzy zawodowej dotyczącej transakcji w zakresie instrumentów finansowych lub usług maklerskich, które miałyby być świadczone przez DMBH na Pana/Pani rzecz na podstawie zawieranej Umowy.

Warunek II

Złoży Pan/Pani pisemne potwierdzenia znajomości zasad traktowania Klienta wg nowej kategorii utraty ochrony wynikającej ze zmiany istniejącego statusu oraz zobowiąże się Pan/Pani do informowania DMBH o wszelkich zmianach mających wpływ na wymogi wskazane powyżej.

Przypisanie do innej kategorii niż Klient Detaliczny wiąże się z obniżeniem poziomu ochrony należnego obecnej kategorii wynikającej z obowiązujących przepisów prawa.

**OGÓLNY OPIS CHARAKTERU
INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH
ORAZ RYZYKA ZWIĄZANEGO
Z INWESTOWANIEM W INSTRUMENTY
FINANSOWE**

OGÓLNY OPIS CHARAKTERU INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ORAZ RYZYKA ZWIĄZANEGO Z INWESTOWANIEM W INSTRUMENTY FINANSOWE.

I. WSTĘP

Celem niniejszego dokumentu jest:

- przedstawienie Klientowi charakterystyki instrumentów finansowych, które mogą być przedmiotem nabycia lub zbycia za pośrednictwem DMBH na podstawie umowy o świadczenie usług maklerskich zwartej z Domem Maklerskim Banku Handlowego („DMBH”),
- wskazanie najważniejszych rodzajów ryzyka związanych z inwestycją w ww. instrumenty finansowe jak również innych informacji, które Klient powinien brać pod uwagę dokonując inwestycji za pośrednictwem DMBH.

Informacje zawarte w niniejszym dokumencie zostały przygotowane rzetelnie i z należytą starannością, jednak mogą nie uwzględniać każdego rodzaju ryzyka i nie powinny być jedyną podstawą do podjęcia decyzji inwestycyjnej.

Przekazywanie Klientowi informacji zawartych w niniejszym dokumencie nie stanowi usługi doradztwa inwestycyjnego w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U.2014.94 j.t. z późn. zm.).

DMBH INFORMUJE KLIENTA, ŻE:

- inwestowanie w instrumenty finansowe wiąże się z ryzykiem charakterystycznym dla poszczególnych instrumentów finansowych oraz ryzykiem inwestycyjnym, Ryzyko inwestycyjne to w szczególności ryzyko związane z niewłaściwymi lub zawodnymi procesami wewnętrznymi, ludźmi, systemami technicznymi lub zdarzeniami zewnętrznymi, które mogą skutkować niewłaściwą realizacją lub rozliczeniem zlecenia oraz ryzyko rynkowe związane ze zmianą wartości inwestycji w skutek zmiany ceny.
- na cenę instrumentu finansowego ma wpływ wiele różnych czynników. Można do nich zaliczyć m.in. zmieniające się warunki ekonomiczne, prawne, polityczne i podatkowe. Klient podejmując decyzję o nabyciu lub zbyciu instrumentów finansowych powinien wziąć pod uwagę fakt występowania ryzyka, które wiąże się z podjęciem decyzji inwestycyjnej, a w szczególności możliwości zmiany ceny instrumentów finansowych będących przedmiotem tej decyzji wbrew oczekiwaniom Klienta i w związku z tym nieuzyskania założonych przez Klienta zysków,
- Klient musi liczyć się z utratą części lub całości zainwestowanych środków, a nawet z koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów, w szczególności inwestując w instrumenty finansowe wykorzystujące efekt dźwigni finansowej. Definicja dźwigni finansowej oraz opis jej działania prezentowana jest w rozdziale *VI Instrumenty finansowe, z którymi związany jest obowiązek wnoszenia depozytów finansowych*,
- Klient podejmuje wszelkie decyzje inwestycyjne związane z nabywaniem lub zbywaniem instrumentów finansowych na własne ryzyko, a DMBH przekazuje zlecenia lub dyspozycje do realizacji na podstawie tych decyzji,
- dotychczasowe wyniki z inwestycji w instrumenty finansowe lub wysoka stopa zwrotu z danego instrumentu finansowego uzyskana w przeszłości nie stanowi gwarancji ich uzyskania w przyszłości,
- decyzja o zakupie instrumentów finansowych na rynku pierwotnym lub wtórnym w trybie oferty publicznej winna być podjęta przez Klienta na podstawie prospektu emisyjnego, memorandum, warunków emisji i obrotu lub innych dokumentów o podobnym charakterze ze szczególnym uwzględnieniem czynników ryzyka wskazanych w tych dokumentach oraz ryzyka inwestycyjnego związanego z inwestycją. Dokumenty, o których mowa powyżej - w przypadku, gdy DMBH jest oferującym albo członkiem konsorcjum dystrybucyjnego - są zawsze dostępne w DMBH,

- o ile nie jest to wyraźnie określone w treści prospektu emisyjnego, memorandum, warunków emisji lub innego dokumentu informacyjnego, instrumenty finansowe nabyte przez Klienta za pośrednictwem DMBH nie mają charakteru depozytu bankowego, nie są gwarantowane lub zabezpieczane przez DMBH lub Bank Handlowy w Warszawie S.A ani żaden z podmiotów z grupy Citi jak również nie są gwarantowane lub zabezpieczane przez Skarb Państwa lub inne instytucje państwowe; nie są także zobowiązaniem tych podmiotów względem Klienta,
- DMBH zwraca uwagę, że z inwestycją w instrumenty finansowe może wiązać się konieczność uiszczenia podatku. Obowiązki podatkowe zależą w szczególności od indywidualnej sytuacji podatnika i rodzaju instrumentu finansowego będącego przedmiotem inwestycji. DMBH zaleca skorzystanie z porady doradcy podatkowego.

II. CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ORAZ WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA

OGÓLNY PODZIAŁ INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ZE WZGLĘDU NA RYZYKO REZYDUALNE INSTRUMENTU FINANSOWEGO.

1) Podział ze względu na strukturę instrumentu finansowego:

- *nieskomplikowane instrumenty finansowe* - w szczególności: akcje dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym lub na równoważnym rynku w państwie, które nie jest państwem członkowskim, prawa do akcji, obligacje lub inne dłużne papiery wartościowe, które nie mają wbudowanego instrumentu pochodnego, jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, proste ETF: indeksowe, koszykowe replikujące indeks lub koszyk instrumentów finansowych w sposób bezpośredni poprzez nabywanie instrumentów finansowych tworzących indeks lub koszyk, bez wykorzystania instrumentów pochodnych lub efektu dźwigni finansowej, oraz inne instrumenty finansowe, których cena nie zależy od jednego lub więcej instrumentu finansowego zwanego instrumentem bazowym, indeksowe, koszykowe etc.,
- *skomplikowane (złożone) instrumenty finansowe* - w szczególności instrumenty finansowe, których cena zależy od jednego lub więcej instrumentu finansowego zwanego instrumentem bazowym, w szczególności: kontrakty terminowe futures, kontakty na różnicę CFD, opcje, swapy, kontrakty walutowe, produkty strukturyzowane, certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych zamkniętych, złożone ETF replikujące wybrany koszyk instrumentów finansowych z wykorzystaniem instrumentów pochodnych lub efektu dźwigni finansowej.

2) Podział ze względu na wykorzystanie efektu dźwigni finansowej:

- instrumenty finansowe, z którymi nie jest związany obowiązek wniesienia depozytu zabezpieczającego,
- instrumenty finansowe, z którymi jest związany obowiązek wniesienia depozytu zabezpieczającego.

III. RYZYKA WSPÓLNE DLA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH DOPUSZCZONYCH ORAZ NIEDOPUSZCZONYCH DO OBROTU NA RYNKU REGULOWANYM

Ryzyko makroekonomiczne

Jest następstwem stanu koniunktury gospodarczej na świecie lub w danym kraju, które w bezpośredni lub pośredni sposób wpływają na otoczenie gospodarcze, w którym funkcjonuje emitent lub wytwórca instrumentów finansowych lub na jego sytuację finansową lub na rynek kapitałowy, na którym instrumenty finansowe są przedmiotem obrotu. Stan koniunktury gospodarczej wyrażony jest czynnikami makroekonomicznymi takimi jak wskaźniki: wzrostu gospodarczego, popytu konsumpcyjnego, inflacji, deficytu budżetowego, inwestycji, poziomu cen surowców, etc. lub sytuacja geopolityczną.

Inwestor dokonując inwestycji winien być świadomy, że w przypadku:

- *niepewności, co do kształtowania się czynników makroekonomicznych lub sytuacji geopolitycznej wzrasta zmienność cen instrumentów finansowych a tym samym ryzyko nabycia instrumentu finansowego po zawyżonej cenie,*

- niekorzystnego kształtowania się czynników makroekonomicznych może dojść do spadku cen instrumentów finansowych (niedowartościowanie ceny instrumentu finansowego) nieznajdującego uzasadnienia w bieżącej sytuacji emitenta lub wytwórcy wyrażonej wynikiem finansowym lub mierzonej wskaźnikami analizy fundamentalnej,
- długotrwałego stanu dobrej koniunktury gospodarczej może dojść do wzrostu cen instrumentów finansowych (przewartościowanie ceny instrumentów finansowych) nieznajdującego uzasadnienia w bieżącej sytuacji emitenta lub wytwórcy wyrażonej wynikiem finansowym lub mierzonej wskaźnikami analizy fundamentalnej.

Ryzyko polityczne

Jest następstwem stabilności lub niestabilności politycznej w danym kraju, zasad i sposobu kształtowania polityki gospodarczej, administracyjnej oraz fiskalnej oraz ich długookresowej stabilności.

Inwestor dokonując inwestycji winien być świadomy, że w przypadku braku stabilności politycznej, nieoczekiwanych zmian polityki gospodarczej lub fiskalnej wzrasta zmienność cen instrumentów finansowych a w przypadku dokonania inwestycji może dochodzić do znacznych zmian cen instrumentów finansowych w zależności od pozytywnego lub negatywnego wpływu ww. zmiany na sytuację finansową lub otoczenie gospodarcze emitenta (np. zwiększanie lub zmniejszanie podatków płaconych przez emitent lub jego dostawców lub wpływu na instrument finansowy (np. wprowadzenie lub wzrost opodatkowanie transakcji na rynku kapitałowym).

Ryzyko branżowe

Jest następstwem specyficznych dla danej grupy instrumentów finansowych emitowanych przez podmioty jednej branży lub sektora gospodarczego, uwarunkowań ekonomiczno-gospodarczych tj. niekorzystnych uwarunkowań finansowych, konkurencji, spadku popytu na produkty, oraz innych czynników specyficznych dla danego sektora gospodarczego, skutkujących pogorszeniem się sytuacji ekonomicznej emitenta lub czynników niemierzalnych związanych z określonym zachowaniem inwestorów (grup inwestorów) wynikających z popularyzowanych trendów inwestycyjnych mogących mieć wpływ na przewartościowanie lub niedowartościowanie cen instrumentów danej branży.

Inwestor dokonując inwestycji winien być świadomy, że w przypadku inwestycji w instrumenty finansowe emitentów określonych branż, np., których przychody mają charakter sezonowy (np. producenci napojów chłodzących) lub okresowy, uzależniony od określonych czasowo zewnętrznych programów inwestycyjnych, rozwojowych (np. emitenci budujący drogi), branż stanowiących lub niestanowiących priorytet rozwoju gospodarczego danego kraju (np. branża informatyczne lub górnictwo) może dochodzić do okresowej zmienności ceny instrumentów finansowych lub ceny tego instrumentu finansowego mogą się poruszać w identyfikowalnym czasowo trendzie wzrostowym lub spadkowym nieuzasadnianym aktualną sytuacją finansową emitenta, ale spowodowanych zmianą czynników charakterystycznych dla danej branży.

Ryzyko emitenta/wytwórcy instrumentu finansowego

Ryzyko, będące następstwem sposobu zarządzania i prowadzenia gospodarki ekonomicznej emitenta/wytwórcy instrumentu finansowego mające bezpośredni wpływ na jego wynik finansowy a tym samym na wycenę instrumentu finansowego, zdolność do regulowania zobowiązań emitenta (w przypadku instrumentów dłużnych) oraz ich zmienność cenową.

Inwestor dokonując inwestycji winien być świadomy, że ryzyko emitenta/wytwórcy instrumentu finansowego jest większe w przypadku:

- stałego utrzymującego się przez dłuższy okres negatywnych wyników finansowych emitenta/wytwórcy,
- emitenta/wytwórcy, na którego nałożono lub ma być nałożona kara administracyjna wymierzona przez upoważnione do tego celu organy państwowe lub regulatora,

- emitenta/wytwórcy nieprzekazującego okresowych sprawozdań finansowych, niewywiązującego się z obowiązków informacyjnych, nieujawniającego ważnych informacji mających wpływ na wycenę instrumentów finansowych, etc.
- wszczęcia postępowania upadłościowego,

w związku ze zwiększeniem prawdopodobieństwa pogorszenia się sytuacji finansowej emitenta lub wytwórcy instrumentu finansowego a w konsekwencji zwiększenia ryzyka kredytowego oraz wpływu na cenę instrumentu finansowego.

Ryzyko kredytowe

Jest to ryzyko straty, niekorzystnej zmiany sytuacji finansowej, wypłacalności wynikające z wahań zdolności kredytowej emitentów lub wytwórców instrumentów finansowych, gwarantów, kontrahentów wyrażającej się postaci ryzyka opóźnienia, częściowego wykonania lub niewykonania zaciągniętych zobowiązań. Ryzyko kredytowe wiąże się z niepewnością, co do przyszłej sytuacji finansowej ww. podmiotów i może mieć znaczny wpływ na kształtowanie się ceny instrumentu finansowego posiadanego przez Klienta (np. akcje, obligacje), realizację zobowiązań z instrumentów finansowych (np. wykup obligacji lub spełnienie innego świadczenia w przypadku innych instrumentów finansowych np. wykonanie produktu strukturyzowanego), wykonania zobowiązania wynikającego z gwarancji w przypadku gwaranta (np. obligacje), wykonania zobowiązań kontrahenta w przypadku, gdy jest on istotnym podmiotem w procesie związanym z wykonaniem, dostawą, rozliczeniem instrumentu finansowego lub jego przechowywaniem etc. (np. rozliczenie funduszy inwestycyjnych, kreacja lub umorzenia tytułów uczestnictwa w ETF, przechowywanie papierów).

Na ryzyko kredytowe mają wpływ czynniki:

- zewnętrzne - niezależne od przedsiębiorstwa - czynniki makroekonomiczne i społeczne (konkurencja, koniunktura, polityka fiskalna i monetarna, inflacja, bezrobocie itp.), polityczne (deregulacja i liberalizacja obrotu gospodarczego), demograficzne (starzenie się społeczeństwa), technologiczne (informatyczne),
- wewnętrzne - zależne od przedsiębiorstwa - kwalifikacje pracowników, dywersyfikacja portfela umów, rodzaje i wysokość stosowanych zabezpieczeń umownych, stosowane standardy rachunkowości.

W praktyce rynkowej dla pomiaru ryzyka kredytowego często stosuje się system ratingowy na potrzeby określenia poziomu ryzyka kredytowego np. na stosowaniu ratingów zewnętrznej agencji ratingowej. Przykładowo: Podmiot o ratingu AAA charakteryzuje się niższym ryzykiem kredytowym niż podmiot o ratingu BBB, lub podmiot bez ratingu.

Ryzyko kredytowe ma liczne interakcje z innymi rodzajami ryzyka, w tym w szczególności z ryzykiem stopy procentowej, ryzykiem kursu walutowego oraz ryzykiem płynności.

Inwestor dokonując inwestycji w instrumenty finansowe winien być świadomy, że im większe ryzyko kredytowe tym większe ryzyko wystąpienia potencjalnej straty inwestora oraz wpływ ww. ryzyka na zmienność ceny instrumentu finansowego lub zmniejszenie jego płynności.

DMBH zwraca uwagę Klientów, że w przypadku upadłości emitenta kolejność zaspakajania wierzytelności z majątku emitenta jest regulowana w ścisły sposób przepisami prawa, co oznacza dla inwestora będącego akcjonariuszem prawdopodobieństwo utraty całości lub znacznej części zainwestowanego kapitału. Z kolei w przypadku obligacji emitent w warunkach emisji może postanowić, że wierzytelności wynikające z emitowanych przez niego obligacji, jeśli nie zostały zabezpieczone, w przypadku upadłości lub likwidacji emitenta, będą zaspokojone po zaspokojeniu wszystkich innych wierzytelności przysługujących wierzycielom wobec tego emitenta.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe to ryzyko zmiany ceny instrumentów finansowych (akcji, obligacji, kontraktów futures oraz innych instrumentów finansowych) będących w posiadaniu klienta na skutek ogólnych oraz specyficznych czynników rynkowych mających bezpośredni lub pośredni wpływ na określony

instrument finansowy. Ryzyko jest następstwem zasad funkcjonowania rynku kapitałowego i kształtowania się cen na zasadzie równowagi popytu i podaży a zmiana ceny pojedynczego lub grupy instrumentów finansowych jest powodowana czynnikami często niezależnymi od emitenta lub wytwórcy instrumentu finansowego, wynikającymi z natury rynku finansowego. Zwraca się uwagę, że na ryzyko rynkowe duży wpływ mogą mieć czynniki niemierzalne, w szczególności:

- emocjonalne związane z psychologicznym postrzeganiem czynników makroekonomicznych, finansowych, branżowych, regionalnych, samej spółki etc.;
- związane z określonym zachowaniem inwestorów (grup inwestorów) wynikających z popularyzowanych trendów inwestycyjnych mogących mieć wpływ na przewartościowanie lub niedowartościowanie cen instrumentów finansowych;
- wynikające z globalizacji rynków finansowych oraz szybkości przepływu informacji - zmiana indeksów giełdowych na innych rynkach finansowych, zmiana koniunktury na głównych rynkach światowych lub innych rynkach zaliczanych do tego samego regionu może skutkować dużą zmiennością cen instrumentu finansowego na rynku lokalnym, pomimo stabilnej sytuacji finansowej ich emitenta, nieuzasadniającej tak dużej zmienności.

Inwestor dokonując inwestycji winien być świadomy, że ryzyko rynkowe nie ma charakteru ryzyka jednorodnego, a wpływ na to ryzyko ma wpływ wiele różnych czynników często niezależnych od emitenta lub wytwórcy instrumentu finansowego.

Przykładowo: wzrost ceny określonego instrumentu finansowego może mieć miejsce w następstwie wystąpienia ww. zdarzeń i nie mieć bezpośredniego uzasadnienia w sytuacji finansowej emitenta lub wytwórcy instrumentu finansowego.

Ryzyko płynności

Polega na braku możliwości sprzedaży lub zakupu instrumentów finansowych w krótkim lub średnim okresie czasu bez istotnego wpływania na poziom cen rynkowych. Ryzyko płynności ma bezpośredni wpływ na zmienność ceny z zachowaniem zasady, że im niższa płynność tym zmienność ceny większa. Ryzyko płynności zależne jest od wielu czynników, często współzależnych od siebie, mających wpływ na ograniczenie podaży lub popytu w obrocie tymi instrumentami finansowymi. Najważniejsze czynniki:

Podażowe:

- niska wartościowo emisja instrumentów finansowych - mała liczba instrumentów finansowych w obrocie - ograniczenie podaży,
- brak należytego rozproszenia nabywców instrumentów finansowych (ograniczenie podaży),
- niski tzw. Free float - tzn. organicznie liczby instrumentów finansowych w wolnym obrocie na skutek niskiej emisji lub braku rozproszenia lub skupienia instrumentów finansowych na rynku wtórnym przez ograniczoną liczbę nabywców oraz ograniczenia w ten sposób strony podażowej,
- mała kapitalizacja spółki.

Popytowe:

- wzrost ryzyka makroekonomicznego, politycznego, branżowego, rynkowego - mających wpływ na zmienność ceny instrumentu finansowego, stan rynku kapitałowego lub emitenta instrumentów finansowych w dającej się przewidzieć określonej perspektywie czasowej, wzrost niepewności inwestycyjnej,
- wzrost ryzyka emitenta - niewłaściwie prowadzona polityka gospodarcza lub zmiana czynników zewnętrznych mających wpływ na pogorszenie sytuacji finansowej emitenta, jego sytuacja finansowa grożąca upadłością lub niewywiązywaniem się z zaciągniętych zobowiązań finansowych,

- niewłaściwie prowadzona polityka informacyjna - zmienność lub brak prowadzenia polityki informacyjnej, zatajanie lub zniekształcanie istotnych informacji mogących mieć wpływ na cenę instrumentów finansowych,
- upomnienia, ostrzeżenia lub kary nakładane przez upoważnione do tego organy państwowe lub regulatorów (KNF, UOKiK etc.).

Inwestor dokonując inwestycji winien być świadomy, że:

- w przypadku niskich obrotów papierami wartościowymi rośnie ryzyko zmienności ceny,
- akcje spółek o najwyższej kapitalizacji są bardziej płynne niż akcje spółek o niskiej kapitalizacji,
- instrumenty finansowe o wyższym wskaźniku wolnego obrotu tzw., Free float są bardziej płynne,
- najwyższą płynnością w obrocie giełdowym charakteryzują się akcje wchodzące w skład głównych o indeksów poszczególnych systemów obrotu np. WIG20,
- akcje wchodzące w skład WIG20 charakteryzują się wyższą płynnością niż akcje notowane na rynku New Connect,
- obligacje Skarbu Państwa są generalnie bardziej płynne od obligacji korporacyjnych lub komunalnych.

Scenariusz sytuacji rynkowych w zależności od płynności instrumentu finansowego

PŁYNNOŚĆ	RYZYKO, NA KTÓRE NARAŻONY JEST KLIENT
<p>Brak płynności, [Scenariusz negatywny]</p>	<p><i>Ogólne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - brak możliwości zawarcia transakcji oraz w konsekwencji zamknięcia inwestycji w systemie obrotu w terminie oczekiwanym przez Klienta; - brak rynkowej wyceny instrumentu finansowego; - konieczność utrzymywania instrumentu finansowego oraz poszukiwania alternatywnych możliwości zbycia instrumentu finansowego, np. poza rynkiem regulowanym w trybie umowy cywilno prawnej; <p><i>Udziałowe papiery wartościowe (akcje, PDA)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - brak możliwości zbycia na rynku regulowanym i poszukiwanie alternatywnych form zbycia - Dłużne papiery wartościowych oraz produkty strukturyzowane - konieczność utrzymywania do wykupu lub wykonania instrumentu finansowego; <p><i>Instrumenty finansowe zbiorowego inwestowania: certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych zamkniętych („FIZ”); ETF</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - konieczność oczekiwania do umorzenia danego instrumentu, w terminach wskazanych w statucie danego funduszu; <p><i>Derywaty</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - brak możliwości zamknięcia otwartych pozycji oraz dokonania zabezpieczenia otwartych pozycji;

PŁYNNOŚĆ	RYZYSKO, NA KTÓRE NARAŻONY JEST KLIENT
<p>Płynność niska, Płynność ograniczona Płynność okresowa [Scenariusz negatywny]</p>	<p><i>Ogólne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie ryzyka zmienności cenowej; - brak rynkowej wyceny lub nieadekwatna wycena instrumentu finansowego; <p><i>Udziałowe papiery wartościowe (akcje, PDA)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ryzyko zbycia papieru wartościowego po cenie znacznie odbiegającej od ceny akceptowanej przez Klienta oraz osiągnięcie nieakceptowanej stopy zwrotu lub poniesienie straty finansowej z inwestycji; lub - okresowy brak możliwości zbycia, lub <p><i>Dłużne papiery wartościowych oraz produkty strukturyzowane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ryzyko zbycia papieru wartościowego po cenie znacznie odbiegającej od ceny akceptowanej przez Klienta oraz osiągnięcie nieakceptowanej stopy zwrotu lub poniesienie straty finansowej z inwestycji; lub - okresowy brak możliwości zbycia, lub - w przypadku nieakceptowalnej ceny - konieczność utrzymania instrumentu finansowego do wykupu lub wykonania instrumentu finansowego; <p><i>Instrumenty finansowe zbiorowego inwestowania: certyfikaty inwestycyjne FIZ; ETF:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ryzyko zbycia certyfikatu po cenie znacznie odbiegającej od ceny akceptowanej przez Klienta, w tym znacznie odbiegającej od wartości aktywów netto oraz osiągnięcie nieakceptowanej stopy zwrotu lub poniesienie straty finansowej z inwestycji; lub - okresowy brak możliwości zbycia danego instrumentu po cenie akceptowanej przez Klienta; - w przypadku braku akceptacji ceny przez Klienta - konieczność oczekiwania do przedstawienia do umorzenia, w terminach wskazanych w statucie danego funduszu; <p><i>Derywaty</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczona możliwość zamknięcia otwartych pozycji oraz korelacji otwartych pozycji; - zwiększona zmienność dziennych cen rozliczeniowych stanowiących podstawę do uzupełniania depozytu zabezpieczającego i mających wpływ na jego ustalanie i wnoszenie; - ryzyko zamknięcia pozycji po cenie znacznie odbiegającej od ceny akceptowanej przez Klienta oraz osiągnięcie nieakceptowanej stopy zwrotu lub poniesienie straty finansowej z inwestycji.
<p>Wysoka i średnia płynność [Scenariusz oczekiwany]</p>	<p>Scenariusz oczekiwany; zapewniający rynkową wycenę instrumentów finansowych oraz możliwość zbycia lub zamknięcia pozycji po cenie rynkowej;</p>

IV. DODATKOWE CZYNNIKI RYZYKA W PRZYPADKU ZAGRANICZNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

W przypadku zagranicznych instrumentów finansowych, poza ryzykiem właściwym dla danego rodzaju instrumentu finansowego istnieją dodatkowe ryzyko, które Klient powinien brać pod uwagę dokonując inwestycji:

Ryzyko miejsca wykonania

Sposób wykonywania zleceń podlega przepisom prawa oraz zasadom właściwym dla zagranicznego miejsca wykonania zlecenia Klienta. Wyżej wymienione przepisy i zasady mogą być odmienne od

obowiązujących na polskim rynku regulowanym. Klient powinien być świadomy regulacji prawnych związanych z tymi instrumentami, właściwych dla kraju, w którym dokonywana jest transakcja oraz powinien uwzględnić ten fakt podejmując decyzję inwestycyjną.

Ryzyko prawne

Zasady funkcjonowania emitenta, jako podmiotu prawnego, podlegają prawu kraju siedziby emitenta i mogą być odmienne od obowiązujących w Polsce. W szczególności odnosi się to do postępowania upadłościowego lub likwidacyjnego spółki, obniżenia lub podwyższenia kapitału spółki, zasad nabywania praw korporacyjnych lub majątkowych z akcji. Klient powinien być świadomy regulacji prawnych związanych z tym faktem oraz odmienności ww. procesów oraz swoich praw i obowiązków w stosunku do analogicznych procesów obowiązujących pod prawem polskim. W szczególności DMBH zwraca uwagę Klienta na występujące w prawodawstwie niektórych krajów (np. USA), możliwość anulowania (umorzenia) akcji bez wynagrodzenia i związane z tym ryzyko dla Klienta utraty zainwestowanego kapitału. Przesłanki prawne, które winny być spełnione do wykonania ww. operacji oraz zasady anulowania (umorzenia) akcji określają przepisy kraju właściwego dla siedziby emitenta i w szczególności mogą mieć zastosowanie w ramach procesu układowego z wierzycielami lub postępowania upadłościowego.

Ponadto DMBH zwraca uwagę Klienta, że z nabyciem lub posiadaniem zagranicznych instrumentów finansowych mogą się wiązać określone we właściwych dla nich przepisach prawa, obowiązki o charakterze raportowym, notyfikacyjnym lub innym związane w szczególności z przekraczaniem określonych w tych przepisach progów posiadania (np. obowiązek zawiadomienia emitenta akcji o przekroczeniu określonego progu głosów).

Ryzyko przechowywania instrumentów finansowych

Sposób przechowywania zagranicznych instrumentów finansowych podlega przepisom prawa oraz zasadom właściwym dla zagranicznego miejsca ich przechowywania. Wyżej wymienione przepisy i zasady mogą być odmienne od obowiązujących na polskim rynku. Klient powinien być świadomy regulacji prawnych związanych z przechowywaniem zagranicznych instrumentów finansowych, ponieważ mogą mieć one bezpośredni wpływ na sposób wykonania praw z papierów wartościowych lub praw korporacyjnych z nabywanych lub posiadanych przez Klienta zagranicznych papierów wartościowych.

Ryzyko walutowe

Negatywny wpływ zmiany ceny waluty, w której zagraniczny instrument finansowy jest nabywany lub zbywany w stosunku do waluty polskiej (lub waluty bazowej rachunku innej niż waluta nabycia instrumentu finansowego) wynikające z przeliczenia wyniku finansowego osiągniętego w walucie, w której instrument finansowy jest nabywany na walutę polską (lub walutę bazową rachunku). W przypadku niekorzystnych zmian rynkowych może okazać się, że Klient może uzyskać zysk na instrumentie finansowym, a po przeliczeniu na walutę bazową zanotować stratę, która będzie ostatecznym wynikiem finansowym z inwestycji.

Ryzyko upadłości podmiotów uczestniczących w zawieraniu i rozliczaniu transakcji lub rejestrowaniu i przechowywaniu zagranicznych instrumentów finansowych

Istnieje ryzyko ogłoszenia upadłości, niewypłacalności, likwidacji lub podobnego zdarzenia w odniesieniu do podmiotów uczestniczących w zawieraniu i rozliczaniu transakcji lub rejestrowaniu i przechowywaniu zagranicznych instrumentów finansowych (broker zagraniczny, zagraniczny depozytariusz), które może skutkować niemożnością dostarczenia zakupionych przez Klienta zagranicznych instrumentów finansowych, czasowym ograniczeniem prawa do dysponowania zagranicznymi instrumentami finansowymi przez Klienta lub koniecznością uczestniczenia w odpowiednim postępowaniu upadłościowym, likwidacyjnym lub podobnym w celu zgłoszenia i egzekwowania roszczenia Klienta.

Ryzyko rozliczeniowe

W przypadku złożenia zlecenia sprzedaży zagranicznych instrumentów finansowych przed rozliczeniem się transakcji ich nabycia, istnieje ryzyko nierozliczenia transakcji sprzedaży w przypadku nierozliczenia wcześniejszej transakcji nabycia tych instrumentów finansowych.

Ryzyko posiadania ograniczonego lub opóźnionego dostępu do informacji

Obowiązki informacyjne emitentów zagranicznych instrumentów finansowych mogą być ukształtowane odmiennie niż na rynku polskim. Ponadto dostęp Klienta do tych informacji może być ograniczony lub opóźniony na skutek różnic czasowych, braku bezpośredniego dostępu do serwisów informacyjnych lub odmiennych wymogów oraz sposobu przekazywania informacji do publicznej wiadomości.

Ryzyko związane z językiem, w którym dostępne są informacje o instrumentach finansowych DMBH zwraca uwagę Klientów, że:

- dokumenty informacyjne, prospekty, warunki emisji, memoranda informacyjne, dokumenty KID lub KII,
- informacje raporty bieżące, okresowe, sprawozdania finansowe etc.

publikowane przez emitentów lub wytwórców zagranicznych instrumentów finansowych **nie są publikowane w języku polskim oraz mogą nie być publikowane lub dostępne w języku angielskim.**

W przypadku papierów wartościowych dopuszczonych do notowania zarówno na rynku zagranicznym, jak i rynku polskim, powyższe informacje mogą nie być dostępne w języku polskim.

Ograniczenie dostępnych materiałów informacyjnych w języku polskim może mieć bezpośredni wpływ na ocenę ryzyka związanego z nabyciem takiego instrumentu finansowego, świadomość praw i obowiązków nabywcy danego instrumentu finansowego lub terminowość wykonania tych obowiązków poprzez brak lub utrudnioną możliwość ich odczytania, wystąpienie błędów interpretacyjnych lub odmienną znaczeniową pojęć lub definicji przekazywanych w języku obcym.

Ryzyko podatkowe

Zasady funkcjonowania emitenta, jako podmiotu prawnego podlegają prawu kraju siedziby emitenta, w tym także w zakresie przepisów podatkowych i mogą być odmiennie od obowiązujących w Polsce. W szczególności odnosi się to do zróżnicowania stawek podatkowych pobieranych u źródła (dywidendy, odsetki), obowiązków raportowych lub informacyjnych. Inwestor winien liczyć się z ryzykiem zmian podatkowych w kraju siedziby emitenta w zakresie, w jakim będą mieć wpływ na wysokość i sposób pobierania podatku u źródła.

DMBH zwraca uwagę Klienta na występujące w prawodawstwie niektórych krajów (np. USA), możliwość anulowania (umorzenia) akcji bez wynagrodzenia oraz ryzyko braku możliwości kwalifikacji tej czynności do akceptowanych przez polskie organy podatkowe definicji zbycia instrumentu finansowego.

Zasady rozliczania z tytułu dochodów kapitałowych osiągniętych przez osobę fizyczną, w tym osiągnięte z tytułu nabycia lub zbycia zagranicznych papierów wartościowych określa Ustawą z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. 2012.361 z późn. zm („UPDOF”). Zgodnie z UPDOF, w przypadku zagranicznych papierów wartościowych, do celów podatkowych cena nabycia lub zbycia zagranicznych papierów wartościowych ustalana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa („UPDOF”) w złotych polskich według średniego kursu ogłaszanego przez NBP z dnia poprzedzającego dzień rozliczenia transakcji. Uwzględniając powyższe, Klient winien liczyć się z faktem, że dla celów podatkowych różnice kursowe mogą mieć wpływ na ostateczny wynik finansowy osiągany z inwestycji. W szczególności Klient może osiągnąć zysk z inwestycji licząc w walucie zawarcia transakcji a do celów podatkowych wykazać stratę w złotych polskich w następstwie ww. ryzyka kursowego i vice versa.

Dochody uzyskane z odpłatnego zbycia instrumentów finansowych i z realizacji praw z nich wynikających podlegają opodatkowaniu zgodnie z UPDOF i nie są płatne za pośrednictwem DMBH.

V. CZYNNIKI RYZYKA CHARAKTERYSTYCZNE DLA POSZCZEGÓLNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH, Z KTÓRYMI NIE JEST ZWIĄZANY OBOWIĄZEK WNOSZENIA DEPOZYTÓW ZABEZPIECZAJACYCH

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>OBLIGACJE</p> <p>Dłużny papier wartościowy, emitowany w serii, w którym emitent zobowiązuje się względem nabywcy obligacji (obligatariusza) do spełnienia określonego świadczenia pieniężnego lub niepieniężnego.</p> <p>Obligacja składa się z części nominalnej i kuponowej. Część nominalna to nominalna wartość obligacji wypłacana przez emitenta w dniu wykupu obligacji, niezależnie od ceny, jaką inwestor zapłacił za obligację. Część kuponowa to odsetki, które emitent wypłaca z tytułu pożyczania kapitału (z zastrzeżeniem obligacji zerokuponowych).</p> <p>Wybrany podział obligacji: ze względu na oprocentowanie: <i>O stałym oprocentowaniu</i> - oprocentowanie jest ustalone w momencie emisji i nie ulega zmianie w trakcie trwania inwestycji. <i>O zmiennym oprocentowaniu</i> - oprocentowanie ustalane jest w oparciu o wskaźnik (np. stopa inflacji, stopa procentowa) i powiększone jest o marżę. Oprocentowanie ulega zmianom w trakcie trwania inwestycji. <i>Zerokuponowe</i> - obligacje bezodsetkowe, sprzedawane poniżej ceny nominalnej, po której są wykupywane w dniu wykupu. ze względu na datę wykupu <i>Krótkoterminowe</i> - czas trwania inwestycji wynosi maksymalnie 5 lat. <i>Średnioterminowe</i> - czas trwania inwestycji wynosi od 5 do 10 lat. <i>Długoterminowe</i> - czas trwania inwestycji wynosi powyżej 10 lat.</p> <p>ze względu na emitenta <i>Skarbowe</i> - emitowane przez Skarb Państwa, <i>Komunalne</i> - emitowane przez miasta i gminy, <i>Korporacyjne</i> - emitowane przez przedsiębiorstwa.</p> <p>ze względu na kraj emisji <i>Krajowe</i> - emitowane pod prawem polskim, <i>Zagraniczne</i> - emitowane pod prawem kraju emitenta.</p>	<p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Ryzyko makroekonomiczne Ryzyko polityczne Ryzyko rynkowe Ryzyko płynności W przypadku obligacji korporacyjnych także: Ryzyko branżowe Ryzyko emitenta Ryzyko kredytowe</p> <p>Ryzyka specyficzne: Ryzyko stopy procentowej - zmiana stóp procentowych ma bezpośredni wpływ na rentowność obligacji do wykupu a tym samym bezpośredni wpływ na cenę obligacji na rynku, na którym jest notowana. Generalnie wzrost stóp procentowych oznacza wzrost rentowności obligacji oraz spadek ceny obligacji na rynku liczonej procentem wartości nominalnej, a spadek stóp procentowych oznacza spadek rentowności obligacji oraz wzrost ceny obligacji. W przypadku spadku ceny obligacji poniżej ceny zakupu w przypadku ich sprzedaży, Klient ponosi stratę na inwestycji. Cena obligacji zerokuponowych i o stałym oprocentowaniu jest generalnie bardziej wrażliwa na zmiany stóp procentowych niż cena obligacji o zmiennym oprocentowaniu. Dla obligacji o zmiennym oprocentowaniu wzrost stóp procentowych oznacza wzrost kuponu płaconego przez emitenta obligacji. W mniejszym stopniu wpływa to na spadek rynkowej ceny obligacji o zmiennym oprocentowaniu. Ryzyko zmiany ratingu emitenta lub kraju - w przypadku obligacji korporacyjnych posiadających rating uznanej agencji ratingowej zmiana ratingu serii obligacji będącej w posiadaniu inwestora, innej serii obligacji wyemitowanych przez tego samego emitenta lub samego emitenta zazwyczaj przekłada się na zmianę rentowności obligacji oraz wpływa na ryzyko kredytowe emitenta. Obniżenie ratingu może doprowadzić do wzrostu rentowności obligacji oraz spadku ceny obligacji na rynku liczonej procentem wartości nominalnej, co generuje stratę dla posiadacza takich obligacji. W przypadku obligacji skarbowych oraz obniżenia ratingu przyznanego dla kraju emitenta wzrastają ryzyka związane z posiadaniem obligacji w szczególności kredytowe. W takim przypadku, generalnie może to doprowadzić do wzrostu rentowności obligacji oraz spadku ceny obligacji na rynku liczonej procentem wartości nominalnej, co generuje stratę dla posiadacza takich obligacji.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
	<p>Ryzyko wcześniejszego wykupu Niekktóre Obligacje mogą podlegać wcześniejszemu wykupowi, w przypadku, gdy emitent tak postanowi, w szczególności w warunkach emisji obligacji. W takim przypadku Inwestor może nie uzyskać stopy zwrotu z inwestycji, która zostałaby osiągnięta w przypadku posiadania obligacji do dnia wykupu.</p> <p>DMBH zwraca szczególnie uwagę na:</p> <p>Ryzyko kredytowe emitenta w przypadku obligacji korporacyjnych oraz innych obligacji niezabezpieczonych gwarancją wykupu przez Skarb Państwa, lub rząd państwa emitenta.</p> <p>Emitent w warunkach emisji może postanowić, że wierzytelności wynikające z emitowanych przez niego obligacji, jeśli nie zostały zabezpieczone, w przypadku upadłości lub likwidacji emitenta, będą zaspokojone po zaspokojeniu wszystkich innych wierzytelności przysługujących wierzycielom wobec tego emitenta. W takim przypadku Inwestor może <u>nie odzyskać całego zainwestowanego kapitału lub odzyskać go w niewielkiej części (obligacje podporządkowane).</u></p> <p>Ryzyko Prawne oraz Ryzyko języka, w którym sporządzane są informacje - w przypadku obligacji zagranicznych (dokładny opis w rozdziale IV <i>Dodatkowe czynniki ryzyka w przypadku zagranicznych instrumentów finansowych</i>).</p> <p>Przepisy prawa obcego mogą regulować prawa obligatariuszy w sposób odmienny niż regulacje prawa polskiego, co może w szczególności rzutować na możliwość zaspokojenia wierzytelności z obligacji, także w przypadku upadłości lub likwidacji emitenta, wypłatę odsetek, przedterminowy wykup itd. Wyżej wymienione ryzyko może być spotęgowane poprzez ograniczenie dostępnych materiałów informacyjnych w języku polskim, co może mieć bezpośredni wpływ na świadomość praw i obowiązki obligatariusza lub terminowość wykonania tych obowiązków poprzez brak lub utrudnione możliwości ich odczytania, wystąpienie błędów interpretacjach lub odmiennym znaczeniową pojęć lub definicji przekazywanych w języku obcym.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>JEDNOSTKI UCZESTNICTWA FUNDUSZY</p> <p>Instrumenty finansowe będące tytułem w majątku funduszu inwestycyjnego otwartego (FIO) lub specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego (SFIO). Jednostka uczestnictwa („JU”) przedstawia wartość aktywów netto funduszu przypadających na jednostkę uczestnictwa („WAN”) i jako taka nie ma charakteru stałej wartości, lecz podlega zmianie w zależności od wartości aktywów wchodzących w skład funduszu. Uczestnikiem FIO może zostać każdy Klient, natomiast uczestnikiem SFIO mogą zostać wyłącznie podmioty określone w statucie lub spełniające warunki określone w statucie SFIO. JU nie jest papierem wartościowym, nie jest przedmiotem notowania na rynku regulowanym, jednostki nie są emitowane przez fundusz w seriach (w odróżnieniu od certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte).</p> <p>Nabycie JU odbywa się poprzez wpłaty, które uczestnik wnosi do funduszu po cenie WAN na dzień nabycia. Zbycie JU odbywa się poprzez ich odkupienie przez Fundusz po cenie WAN na dzień odkupienia, każdorazowo na podstawie dyspozycji Klienta. Fundusz prowadzi proces nabywania oraz umarzania w sposób ciągły (w odróżnieniu od funduszy zamkniętych). Zasady prowadzenia polityki inwestycyjnej oraz klasy aktywów, w które inwestuje Fundusz określa statut Funduszu. W szczególności mogą to być wskazane poniżej klasy aktywów lub ich kombinacje: akcje, obligacje, instrumenty finansowe rynku pieniężnego, depozyty, inne.</p> <p>FIO lub SFIO, jako podmioty zbiorowego inwestowania podlegają regulacjom prawnym w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określenia, w jakie rodzaje oraz klasy instrumentów finansowych fundusz może inwestować, - koncentracji aktywów w funduszu, - udziału instrumentów pochodnych. <p>Ograniczenia powyższe mają wpływ na politykę inwestycyjną funduszu oraz sposób jej realizowania.</p> <p>Wartość jednostki uczestnictwa zależy od sposobu realizacji polityki inwestycyjnej Funduszu, która przekłada się na wartość aktywów netto Funduszu.</p>	<p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Ryzyko makroekonomiczne</p> <p>Ryzyko polityczne,</p> <p>Ryzyko branżowe</p> <p>Ryzyko rynkowe.</p> <p>Ryzyko kredytowe oraz Ryzyko emitenta - ograniczone w związku z limitami koncentracji aktywów funduszu. Generalnie im mniejsze limity koncentracji tym mniejsze ryzyko kredytowe oraz ryzyko emitenta.</p> <p>Ryzyka specyficzne:</p> <p>Ryzyko polityki inwestycyjnej - wyniki inwestycyjne funduszu, są następstwem polityki inwestycyjnej. Niewłaściwe założenia polityki mają bezpośredni wpływ na realizację celu inwestycyjnego wyrażonego oczekiwaną stopą zwrotu z inwestycji w określonym czasie (wzrost WAN) oraz bezpośredni wpływ na wycenę JU oraz jej zmienność.</p> <p>Ryzyko zarządzania - realizacja polityki inwestycyjnej uzależniana jest od prawidłowości podejmowanych decyzji inwestycyjnych, zarządzania ryzykiem oraz przewidywania sytuacji rynkowej przez zarządzającego(ych) funduszem. Istotnymi elementami są również moment, kiedy decyzje inwestycyjne są podejmowane oraz czas i sposób reakcji na zdarzenia niezgodne z oczekiwaniami i założeniami zarządzającego funduszem. Błędne założenia przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych przez zarządzającego(ych) funduszem lub zdarzenia niezgodne z jego oczekiwaniami mogą prowadzić do wyników funduszu niezgodnych z oczekiwaniami inwestora. Inwestor winien być świadomy faktu, że realizacja polityki inwestycyjnej jest obarczona błędem czynnika ludzkiego a wyniki analogicznej polityki inwestycyjnej realizowanej przez różnych zarządzających mogą być zróżnicowane. Ponadto, inwestor powinien mieć świadomość tego, że wyniki funduszu oraz zarządzającego funduszem osiągnane w przeszłości nie stanowią gwarancji osiągnięcia ich w przyszłości.</p> <p>Miarą oceny zarządzania funduszem oraz polityki inwestycyjnej jest realizacja zakładanego przez fundusz celu inwestycyjnego wyrażonego stopą zwrotu, którą fundusz zamierza osiągnąć w określonym czasie lub wyników inwestycyjnych ponad określoną przez fundusz stopę odniesienia tzw. benchmark, którym mogą być mierzalne poziomy odniesienia, odpowiednie dla charakteru funduszu np. indeks, poziom stopy procentowej lub inne. Za pozytywną ocenę zarządzania funduszem oraz polityki inwestycyjnej należy traktować osiąganie przez fundusz wyników równych lub przewyższających zakładaną przez fundusz stopę zwrotu lub cele inwestycyjne w zakładanym czasie np. rocznie. Za negatywną ocenę należy traktować osiąganie wyników ujemnych, nierekompensujących kosztów inwestycji wejściowej przez Klienta.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>-Ogólny podział FIO/SFIO: Ze względu na rodzaj, strukturę aktywów oraz charakter polityki inwestycyjnej (podział modelowy):</p> <ul style="list-style-type: none"> - akcyjne, - mieszane, - dłużne, - pieniężne. <p>Ze względu na cel inwestycyjny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - agresywnego wzrostu, - zrównoważonego wzrostu, - globalnej ekonomii, - akcyjne: małych, średnich dużych spółek, surowcowe, dywidendowe etc. obligacyjne, - inne. 	<p>Ryzyko rynkowej wyceny JU - w związku z aktywami, w które fundusz lokuje swoje aktywa, wartość JU podlega zmianie. Zmiana wartości może wynikać z niekorzystnych zmian cen aktywów funduszu, niewłaściwego zarządzania funduszem lub polityki inwestycyjnej.</p> <p>Ryzyko płynności umorzenia - inwestor winien liczyć się z ograniczeniem możliwości umorzenia JU. W niektórych sytuacjach np. niskiej płynności aktywów wchodzących w skład portfela funduszu, fundusz może czasowo wstrzymać proces umorzenia jednostek funduszu.</p> <p>Ponadto inwestor winien być świadomy, że JU nie mogą być zbywane na rzecz osób trzecich natomiast podlegają dziedziczeniu.</p> <p>Ryzyko koncentracji aktywów - w niektórych sytuacjach np. w przypadku funduszy inwestujących w ograniczoną liczbę klas instrumentów finansowych (np. fundusze akcyjne małych, średnich spółek) może wystąpić ryzyko koncentracji aktywów w danej klasie pomimo zachowania limitów koncentracji w instrumenty finansowe jednego emitenta, co przy ograniczeniu płynności instrumentów finansowych posiadanych przez fundusz zwiększa ryzyko braku możliwości zamknięcia przez Klienta inwestycji w dany fundusz.</p> <p>Ryzyko metody wyceny aktywów funduszu - ryzyko wynikające ze zmiany sposobu wyliczania i publikowania indeksów rynku kapitałowego stanowiących benchmark danego funduszu.</p> <p>Ryzyko związane z brakiem możliwości zamknięcia inwestycji - w określonych warunkach fundusz inwestycyjny może zawiesić wykup jednostek na okres 2 tygodni, a za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego do 2 miesięcy, jeżeli w okresie ostatnich dwóch tygodni suma wartości odkupionych jednostek oraz jednostek, których odkupienia zażądano przekracza 10% wartości aktywów funduszu lub gdy nie można dokonać wiarygodnej wyceny istotnej części aktywów funduszu.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>ETF</p> <p>ETF (ang. Exchange Traded Fund - fundusz notowany na giełdzie) jest to otwarty fundusz inwestycyjny notowany na rynku regulowanym (GPW lub innych zagranicznych rynkach regulowanych), którego zadaniem jest odzwierciedlanie zachowania się danego indeksu giełdowego lub wybranej grupy instrumentów finansowych (koszyka).</p> <p>Funkcjonowanie ETF jest regulowane tak jak w przypadku innych funduszy inwestycyjnych – w UE- dyrektywami unijnymi i regulacjami krajowymi, a w przypadku funduszy notowanych na innych rynkach zagranicznych zgodnie z przepisami miejsca ich notowania. Cechą charakterystyczną ETF jest stała (codzienna) kreacja i umarzanie jednostek, zwanych tytułami uczestnictwa. Tytuły uczestnictwa są notowane na rynku regulowanym na takich samych zasadach jak inne papiery wartościowe.</p> <p>Kreacja tytułów uczestnictwa w funduszu odbywa się w formie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na rynku pierwotnym - poprzez nabycie od dystrybutora lub oferującego, - na rynku wtórnym (giełda) - poprzez zawarcie transakcji z animatorem emitenta pełniącym centralną rolę w procesie kreacji lub umorzenia. ETF. Animator, na podstawie umowy z funduszem przekazuje codziennie funduszowi informuje o saldzie netto w tytułach funduszu, co stanowi podstawę odpowiednio do wykreowania lub umorzenia tytułów uczestnictwa przez fundusz. <p>Generalny podział ETF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proste - indeksowe, koszykowe etc. replikujące indeks w sposób bezpośredni poprzez nabycie instrumentów finansowych tworzących indeks lub koszyk, ale bez wykorzystania instrumentów pochodnych, - skomplikowane - z wbudowanym innym instrumentem finansowym, oparte wyłącznie o instrumenty pochodne, lub wykorzystujące mechanizm dźwigni finansowej; <p>Ze względu na konstrukcję portfela</p> <ul style="list-style-type: none"> - indeksowe - odzwierciedlenie indeksu, subindeksu, - koszykowe - odzwierciedlenie określonego koszyka instrumentów finansowych. <p>Ze względu na typ papieru wartościowego</p> <ul style="list-style-type: none"> - akcyjne; obligacyjne; mieszane (hybrydowe), <p>Ze względu na podział geograficzny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - krajowe; regionalne, globalne. 	<p>Z inwestowaniem w ETF związane są wszystkie czynniki ryzyka charakterystyczne dla instrumentu bazowego, którego ETF odwzorowuje (ryzyka właściwe dla akcji w przypadku ETF na indeks akcji lub obligacji w przypadku ETF na indeks obligacji), oraz ryzyka charakterystyczne dla zagranicznych instrumentów finansowych. W przypadku ETF na indeks akcji lub obligacji, analogicznie jak w przypadku samych akcji i obligacji, najważniejsze czynniki ryzyka to ryzyko: makroekonomiczne, polityczne, rynkowe, płynności, branżowe, emitenta, kredytowe.</p> <p>Zadaniem ETF jest odzwierciedlanie zachowania się danego indeksu giełdowego lub koszyka instrumentu bazowego. Spadek wartości indeksu lub koszyka, którego zachowanie odzwierciedla ETF, oznacza spadek ceny ETF, a wzrost indeksu przekłada się na wzrost ceny ETF. Z powodu ryzyk specyficznych dla inwestycji w ETF, w szczególności ryzyka niedokładnego odwzorowania instrumentu bazowego, opisanych poniżej, stopa zwrotu z ETF może różnić się od stopy zwrotu z odwzorowywanego indeksu lub koszyka instrumentu bazowego.</p> <p>Ryzyka specyficzne:</p> <p>Ryzyko niedokładnego odwzorowania instrumentu bazowego</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klient winien mieć świadomość ryzyka niedokładnego odwzorowania indeksu lub wybranej grupy instrumentów finansowych na skutek: <ul style="list-style-type: none"> - niewłaściwego doboru instrumentów finansowych przez fundusz, - funkcjonowania opłat z tytułu zarządzania aktywami mających wpływ na zmniejszenia wartości aktywów netto przypadających na tytuł uczestnictwa, - ryzyka płynności odwzorowywanych instrumentów finansowych lub wchodzących w skład ETF. <p>a tym samym nie osiągnięcia stopy zwrotu z ETF na poziomie analogicznym do odwzorowywanego indeksu lub koszyka instrumentu bazowego.</p> <p>Miarą oceny ryzyka, o którym mowa powyżej jest wartość niedokładności odwzorowania indeksu lub koszyka instrumentów bazowych. Za pozytywną miarę należy traktować wartość aktywów netto (WAN) ETF równą lub niewiele odbiegającą od różnicy wartości instrumentu bazowego lub indeksu odniesienia oraz kosztów zarządzania ETF (koszty zarządzania, opłaty i prowizje poniesione na odwzorowanie instrumentu bazowego/ indeksu).</p> <p>Ryzyko operacyjne - w przypadku ETF proces codziennej kreacji oraz umorzenia tytułów uczestnictwa ma charakter wieloetapowego procesu operacyjnego, którego ostatnią fazą jest nabycie instrumentów finansowych celem odzwierciedlenia indeksu lub koszyka. Z tego powodu istnieje podwyższone ryzyko operacyjne wynikające z konieczności wykonania szeregu czynności w ściśle określonym czasie oraz kolejności.</p> <p>Ryzyko metody wyceny aktywów funduszu - ryzyko wynikające ze zmiany sposobu wyceniania i publikowania indeksów rynku kapitałowego stanowiących podstawę benchmark danego funduszu.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
	<p>Ryzyko płynności - w przypadku ETF odwzorowujących indeksy niebędące głównymi indeksami rynkowymi istnieje zwiększone ryzyko płynności w związku z mniejszym zainteresowaniem inwestorów samymi indeksami, jako miarami za chowania rynku a w konsekwencji odwzorowującymi je ETF-ami. Generalnie płynność ETF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odzwierciedlających główne indeksy (np. WIG20) jest większa niż płynności ETF odzwierciedlających inne indeksy (WIG 40), - płynność ETF na uznanych rynkach zagranicznych jest większa niż na rynkach lokalnych.
<p>AKCJE</p> <p>Udziałowy papier wartościowy emitowany w serii odzwierciedlający prawo do własności części majątku spółki. Poprzez nabycie akcji, akcjonariusz nabywa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prawa majątkowe: prawo do dywidendy, prawo poboru akcji nowych emisji, prawo do majątku spółki w momencie jej rozwiązania lub likwidacji, oraz - prawa korporacyjne: prawo do udziału w walnych zgromadzeniach, prawo do informacji, prawo do głosu, i inne. <p>Przedmiotem obrotu zorganizowanego są akcje nieposiadające postaci materialnej.</p>	<p>Kurs akcji, jako prawa własności do części majątku spółki, zależy od bieżącej sytuacji finansowej przedsiębiorstwa wyrażonej wynikiem finansowym lub mierzonej wskaźnikami analizy fundamentalnej oraz oczekiwań, co do przyszłej sytuacji i wyników emitenta.</p> <p>Informacje takie jak publikacja wyników finansowych gorszych od oczekiwań, obniżenie prognozy wyników, inne zdarzenia, które negatywnie wpływają na bieżącą lub przyszłą sytuację finansową spółki zazwyczaj prowadzą do spadku cen akcji. Zdarzenia powodujące spadek kursu akcji poniżej ceny zakupu oznaczają dla inwestora konieczność zaakceptowania straty. Pozytywne informacje takie jak wyniki finansowe lepsze od oczekiwań, lepsze prognozy, podpisanie nowych kontraktów oraz inne zdarzenia, które pozytywnie wpływają na bieżącą lub przyszłą sytuację finansową spółki powodują wzrost kursu akcji. Wzrost ceny akcji powyżej ceny zakupu oznacza dla inwestora zysk na inwestycji. Istotny wpływ na kształtowanie kursu akcji mają również m.in. sytuacja gospodarcza oraz sentyment inwestorów. W okresach o podwyższonej niepewności zazwyczaj widoczny jest odpływ kapitału z rynku akcji spowodowany poszukiwaniem przez inwestorów bezpieczniejszych sposobów lokowania aktywów. Okresy o wyższej niepewności charakteryzują się większą zmiennością cen akcji. Odpływ kapitału z rynku akcji często oznacza spadek cen akcji, który nie zawsze znajduje uzasadnienia w bieżącej sytuacji spółki. Z kolei w okresach o niskiej niepewności inwestorzy charakteryzują się mniejszą awersją do ryzyka i chętniej kupują akcje, co często przekłada się na wzrost ich ceny.</p> <p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Ryzyko makroekonomiczne</p> <p>Ryzyko polityczne</p> <p>Ryzyko rynkowe</p> <p>Ryzyko płynności</p> <p>Ryzyko branżowe</p> <p>Ryzyko emitenta</p> <p>Ryzyko kredytowe.</p> <p>Ponadto ze względu na fakt, że na cenę akcji wpływ ma wiele czynników, szczegółowy opis ryzyka znajduje się w rozdziale <i>III. Ryzyka wspólne dla instrumentów finansowych dopuszczonych oraz niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym</i> oraz rozdziale <i>IV Dodatkowe czynniki ryzyka w przypadku zagranicznych instrumentów finansowych.</i></p> <p>W przypadku akcji zagranicznych dodatkowo winny być brane pod uwagę ryzyka właściwe dla zagranicznych instrumentów finansowych wskazane w rozdziale <i>IV Dodatkowe czynniki ryzyka w przypadku zagranicznych instrumentów finansowych.</i></p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>PRAWA DO AKCJI („PDA”)</p> <p>Papiery wartościowe, które uprawniają do otrzymania akcji nowej emisji.</p> <p>Instrument finansowy stosowany w przypadku spółek, których akcje dopuszczone zostały do obrotu na rynku regulowanym. Powstają z chwilą dokonania przydziału akcji nowej emisji i wygasają z chwilą zarejestrowania akcji w KDPW albo z dniem uprawomocnienia się postanowienia sądu rejestrowego odmawiającego wpisu podwyższenia kapitału zakładowego do rejestru.</p> <p>W tym też terminie mogą być przedmiotem obrotu na rynku regulowanym w Polsce. Po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału PDA są automatycznie zamieniane na akcje, a akcje nowej emisji asymilowane z akcjami notowanymi.</p> <p>PDA nie dają praw tożsamyh z posiadaniem akcji.</p> <p>W przypadku rynków zagranicznych PDA mogą nie występować w związku z odmiennym trybem emisji akcji oraz procesu podwyższenia kapitału akcyjnego.</p>	<p>PDA są instrumentem zbliżonym do akcji z zastrzeżeniem, że posiadaczowi PDA nie przysługują prawa korporacyjne i majątkowe przysługujące akcjonariuszom spółki. Czynniki, które wpływają na kształtowanie kursu PDA, a tym samym zysk i stratę z posiadanego instrumentu są analogiczne do czynników kształtujących kurs akcji.</p> <p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Ryzyko analogiczne jak w przypadku akcji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ryzyko makroekonomiczne Ryzyko polityczne Ryzyko rynkowe Ryzyko płynności Ryzyko branżowe Ryzyko emitenta Ryzyko kredytowe. <p>Ryzyko specyficzne:</p> <p>Ryzyko odmowy lub opóźnienia rejestracji podwyższenia kapitału przez sąd - w przypadku odmowy rejestracji akcji nowej emisji istnieje ryzyko niedojścia emisji do skutku - w tym przypadku emitent zobowiązany jest do zwrotu środków posiadaczowi PDA. W przypadku opóźnienia rejestracji akcji nowej emisji może nastąpić opóźnienie w zamianie PDA na akcje oraz czasowy brak możliwości rynkowej wyceny PDA do chwili rejestracji oraz ich sprzedaży w obrocie regulowanym.</p> <p><u>DMBH zwraca szczególnie uwagę na:</u></p> <p>Ryzyko płynności - ze względu na dopuszczenie PDA w ograniczonej liczbie odpowiadającej nowej Inwestor winien liczyć się z ze zwiększonym ryzykiem płynności.</p> <p>W przypadku niskiej płynności istnieje duże ryzyko zbycia PDA po cenie niższej niż rzeczywista wartość PDA odzwierciedlona kondycją finansową emitenta lub może wystąpić okresowy brak możliwości zbycia PDA po cenie akceptowanej przez Klienta.</p> <p>Ryzyko rynkowe - w związku z ograniczoną płynnością oraz ryzykiem niezarejestrowania emisji Inwestor winien liczyć się z zwiększeniem zmienności cen PDA w okresie notowania.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>PRAWA POBORU (PP)</p> <p>Prawo majątkowe wynikające z posiadanych akcji uprawniające dotychczasowego akcjonariusza do objęcia akcji nowej emisji proporcjonalnie do liczby już posiadanych akcji.</p> <p>Wartość PP zależy bezpośrednio od ceny akcji, do objęcia, których dane prawo poboru uprawnia.</p> <p>Prawo poboru może być przedmiotem samodzielnego obrotu na rynku regulowanym. Termin obrotu jest ściśle określony i wynosi z reguły od kilku do kilkunastu dni.</p> <p>W polskim prawodawstwie PP jest papierem wartościowym jedynie w okresie dopuszczenia do obrotu regulowanego w terminie 14 dni będąc przedmiotem samodzielnego obrotu. Inwestor, który nabył PP w obrocie wtórnym oraz posiada je na rachunku papierów wartościowych w dniu określonym przez emitenta nabywa prawo do objęcia akcji nowych emisji na takich samych zasadach jak inwestor, który nabył to prawo z tytułu posiadania akcji emitenta.</p>	<p>PP jest prawem majątkowym, które przysługuje dotychczasowym akcjonariuszom do objęcia akcji nowej emisji. Cena PP zależy od jego wartości, która zależy bezpośrednio od ceny akcji, do objęcia, których PP uprawnia.</p> <p>Wartość PP odliczana jest od kursu akcji w dniu następnym po dniu ustalenia PP. W związku z tym pierwszego dnia po dniu ustalenia PP kurs odniesienia dla akcji korygowany jest o teoretyczną wartość PP.</p> <p>Liczba PP wymaganych do objęcia jednej nowej akcji ustalana jest przez emitenta. Zakup wybranej liczby akcji nowej emisji może wymagać zakupu dodatkowych PP na rynku.</p> <p>Wykonanie PP (dokonanie zapisu na akcje nowej emisji) wymaga złożenia zapisu na akcje nowej emisji. Z zapisem na akcje nowej emisji wiąże się obowiązek opłacenia akcji, na które inwestor się zapisuje.</p> <p>W sytuacji, kiedy posiadacz PP nie zdecyduje się na jego wykonanie instrument wygasa bez żadnych skutków prawnych dla jego posiadacza.</p> <p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Ryzyko analogiczne jak w przypadku akcji:</p> <p>Ryzyko makroekonomiczne</p> <p>Ryzyko polityczne</p> <p>Ryzyko rynkowe</p> <p>Ryzyko płynności</p> <p>Ryzyko branżowe</p> <p>Ryzyko emitenta</p> <p>Ryzyko kredytowe.</p> <p>Ryzyko specyficzne:</p> <p>Ryzyko terminu notowania - w przypadku, gdy PP są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym nabywca PP obowiązany jest pamiętać, że PP jest przedmiotem notowania na rynku regulowanym jedynie w ściśle określonym terminie. Jeżeli nabywca PP nie zamierza dokonać zapisu na akcje nowej emisji w pełnej wysokości musi liczyć się z faktem, że zbycie praw poboru po okresie notowania nie jest możliwe i po upływie tego terminu nabywca nie otrzyma żadnej zapłaty.</p> <p>DMBH zwraca szczególnie uwagę na:</p> <p>Ryzyko płynności - ze względu na organiczną liczbę PP winien liczyć się z ze zwiększonym ryzykiem płynności, które generalnie w przypadku PP jest większe w przypadku spółek o niskiej kapitalizacji, mniejszej liczbie akcji dopuszczonych do obrotu giełdowego lub ograniczonej liczby akcji w wolnym obrocie (tzw. Free float).</p> <p>W przypadku niskiej płynności istnieje duże ryzyko zbycia PP po cenie niższej niż wartość teoretyczna PP lub może wystąpić okresowy brak możliwości zbycia PP po cenie akceptowanej przez Klienta lub zbliżonej do teoretycznej ceny PP.</p> <p>Ryzyko rynkowe - notowania praw poboru często charakteryzują się znacznymi wahaniami cen i są silnie skorelowane z ceną akcji w terminie notowania PP. Generalnie - im wyższy wzrost ceny akcji w okresie notowania PP, tym spodziewana cena PP może być wyższa.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>CERTYFIKATY INWESTYCYJNE („CI”) FIZ</p> <p>Papiery wartościowe emitowane przez fundusze inwestycyjne zamknięte („Fundusz, FIZ”) emitowane w seriach. CI reprezentują prawa majątkowe uczestników funduszu (udział w funduszu inwestycyjnym).</p> <p>Certyfikat inwestycyjny przedstawia wartość aktywów netto FIZ („WAN”) przypadających na 1 certyfikat na dzień wyceny. Wartość certyfikatu nie ma charakteru stałego, lecz podlega zmianie w czasie w zależności od wartości aktywów wchodzących w skład funduszu w następstwie zarządzania funduszem i realizacji polityki inwestycyjnej.</p> <p>WAN na jeden certyfikat jest określana okresowo w dniu wyceny aktywów funduszu. W przypadku FIZ posiadających siedzibę na terenie Polski, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, WAN musi być ustalona nie rzadziej niż raz na 3 miesiące. Generalnie w przypadku FIZ, dla których przedmiotem polityki inwestycyjnej są instrumenty finansowe - generalnie wycena realizowana jest w okresach miesięcznych.</p> <p>Wartość certyfikatów zależy od sposobu realizacji polityki inwestycyjnej Funduszu, która przekłada się na wartość aktywów netto Funduszu.</p> <p>Posiadacz certyfikatu ma prawo do części dochodów i przychodów funduszu (jeżeli dopuszcza to statut), a także może mieć prawo do udziału i głosowania w radzie inwestorów lub w zgromadzeniu inwestorów, oraz prawo pierwszeństwa do objęcia certyfikatów nowej emisji. Certyfikat może być przedmiotem obrotu na rynku regulowanym.</p> <p>Zasady prowadzenia polityki inwestycyjnej oraz klasy aktywów, w które inwestuje Fundusz określa statut Funduszu oraz prospekt emisyjny lub memorandum informacyjne (w przypadku funduszy publicznych) albo warunki emisji (w przypadku funduszy niepublicznych). W szczególności mogą to być wskazane poniżej klasy aktywów lub ich kombinacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - akcje, obligacje, indeksy giełdowe, surowce, waluta, prawa pochodne, jednostki uczestnictwa funduszy otwartych, ETF etc.. 	<p>Wyniki realizowanej przez FIZ polityki inwestycyjnej przekładają się na zmiany ceny notowanych na rynku CI. Dobre wyniki FIZ odzwierciedlone wzrostem WAN (przykładowo inwestycje w przedsięwzięcia, które przyniosło wysoką stopę zwrotu) przekładają się na wzrost ceny notowanych na rynku CI. W przypadku wzrostu ceny CI powyżej ceny zakupu inwestor odnotowuje zysk.</p> <p>Złe wyniki FIZ odzwierciedlone spadkiem WAN (przykładowo bankructwo przedsiębiorstwa, w które zainwestował Fundusz) przekładają się na spadek ceny notowanych na rynku CI. W przypadku spadku ceny CI poniżej ceny zakupu inwestor musi zaakceptować stratę na inwestycji.</p> <p>Inwestor winien być świadomy tego, że wyniki Funduszu osiągnięte w przeszłości nie stanowią gwarancji osiągnięcia ich w przyszłości oraz faktu, że jedyną miarodajną wyceną wartości CI jest WAN przypadająca na certyfikat. W okresach pomiędzy określeniami WAN, cena CI na rynku regulowanym może być przedmiotem zmiany, a wpływ na cenę CI ma głównie występujące ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe.</p> <p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Ryzyko makroekonomiczne</p> <p>Ryzyko polityczne</p> <p>Ryzyko płynności</p> <p>Ryzyko branżowe</p> <p>Ze względu na inwestowanie w różne klasy aktywów oraz dywersyfikację aktywów ryzyko emitenta oraz ryzyko kredytowe w przypadku FIZ ma mniejsze znaczenie, z zastrzeżeniem funduszy charakteryzujących się niską dywersyfikacją aktywów (skoncentrowane).</p> <p>Ryzyka specyficzne:</p> <p>Ryzyko polityki inwestycyjnej - wyniki inwestycyjne Funduszu, są następstwem polityki inwestycyjnej. Niewłaściwe założenia polityki mają bezpośredni wpływ na realizację celu inwestycyjnego wyrażonego oczekiwaną stopą zwrotu z inwestycji w określonym czasie (wzrost wartości aktywów netto CI) oraz bezpośredniego wpływu cenę CI w obrocie regulowanym (w przypadku FIZ publicznych) oraz jego zmienność cenowa.</p> <p>Ryzyko zarządzania - realizacja polityki inwestycyjnej uzależniana jest od prawidłowości podejmowanych decyzji inwestycyjnych, zarządzaniem ryzykiem oraz przewidywania sytuacji rynkowej przez zarządzającego(ych) FIZ. Inwestor winien być świadomy faktu, że realizacja polityki inwestycyjnej jest obciążona błędem czynnika ludzkiego a wyniki analogicznej polityki inwestycyjnej realizowanej przez różnych zarządzających mogą być zróżnicowane.</p> <p>Ryzyko rynkowej wyceny CI - w związku z ograniczoną płynnością istnieje ryzyko, że cena możliwa do uzyskania w wyniku transakcji na rynku regulowanym będzie mniejsza niż aktualna wycena aktywów netto funduszu.</p> <p>Ryzyko związane z przechowywaniem aktywów w funduszu - zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa aktywa przechowywane są w banku depozytariuszu. Ewentualne ryzyko może powstać w przypadku upadłości banku depozytariusza.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>Ogólny podział:</p> <p>Ze względu na sposób dystrybucji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - publiczne, - niepubliczne. <p>Ze względu na rodzaj, strukturę aktywów oraz charakter polityki inwestycyjnej (podział modelowy):</p> <ul style="list-style-type: none"> - akcyjne, - mieszane, - dłużne, - pieniężne, - inne: nieruchomości; sekuryzacyjne, absolutnej stopy zwrotu etc.. <p>Ze względu na cel inwestycyjny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - agresywnego wzrostu, - wzrostu kapitałowego, - globalnej ekonomii, - akcyjne: małych, dużych spółek, skoncentrowane, - obligacyjne, skarbowe, pieniężne, - inne. <p>Klient chcący zamknąć inwestycje w CI przedstawia CI do wykupu funduszowi, który dokonuje ich umorzenia.</p> <p>Statut funduszu inwestycyjnego zamkniętego określa przesłanki, tryb i warunki wykupywania certyfikatów inwestycyjnych oraz terminy i sposób dokonywania ogłoszeń o wykupie certyfikatów.</p> <p>W przypadku CI dopuszczonych do obrotu regulowanego, Klient poza możliwością przedstawienia do wykupu i umorzenia CI uzyskuje możliwość ich zbycia (lub nabycia) w miejscu notowania certyfikatów po cenie notowania ich na tym rynku.</p>	<p>Ryzyko związane z rozliczeniem transakcji przez fundusz – transakcje nabycia aktywów zawierane przez Fundusz, rozliczane są przez bank depozytariusz. Ewentualne ryzyko może powstać w przypadku upadłości banku depozytariusza lub niewykonywania bądź nienależytego wykonywania obowiązków przez ten podmiot.</p> <p>DMBH zwraca szczególną uwagę na:</p> <p>Ryzyko polityki inwestycyjnej oraz Ryzyko zarządzającego oraz dla CI dopuszczonych do obrotu regulowanego na:</p> <p>Ryzyko rynkowej wyceny CI – w tym przypadku Klient przed nabyciem lub zbyciem CI winien zapoznać się dokładnie z ostatnią wyceną aktywów netto przypadających na 1 certyfikat ze względu na ryzyko, że cena możliwa do uzyskania w wyniku transakcji na rynku regulowanym może być mniejsza niż aktualna wycena aktywów netto funduszu w szczególności, jeżeli płynność CI jest niska.</p> <p>Ryzyko braku wykupu certyfikatów w terminie – w przypadkach szczególnych może dojść do sytuacji, w której fundusz wskutek braku płynności aktywów funduszu nie może dokonać ich zbycia i w rezultacie nie być w stanie dokonać wykupu wszystkich zgłoszonych CI do wykupu.</p> <p>Ryzyko płynności – inwestor winien liczyć się z ograniczeniem możliwości sprzedaży lub zakupu CI na rynku regulowanym na skutek ograniczonej liczby posiadaczy CI oraz braku możliwości zbycia lub nabycia CI bez istotnego wpływania na poziom cen rynkowych jak również winien liczyć się z ryzykiem, że umorzenie certyfikatów możliwe jest jedynie w terminie określonym w statucie.</p> <p>W przypadku niskiej płynności istnieje duże ryzyko zbycia certyfikatu po cenie niższej niż WAN na CI lub może wystąpić okresowy brak możliwości zbycia CI po cenie akceptowalnej przez Klienta lub zbliżonej do ostatniego WAN.</p> <p>Ryzyko dźwigni finansowej – w związku z efektem dźwigni finansowej, inwestor posiadający CI Funduszu inwestującego w instrumenty pochodne, musi się liczyć z ryzykiem spotęgowania strat finansowych poniesionych przez Fundusz w kwocie nieproporcjonalnej do zaangażowanego przez Fundusz kapitału o ile na skutek niekorzystnych zmian rynkowych Fundusz będzie zobowiązany do uzupełnienia zabezpieczenia otwartych pozycji w prawach pochodnych lub ich zamknięcia po niekorzystnych dla siebie cenach.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>PRODUKT STRUKTURYZOWANY („PS”) Instrument finansowy, w którym emitent zobowiązuje się w stosunku do nabywcy (Klienta), że w terminie wykupu instrumentu wypłaci mu kwotę rozliczenia kalkulowaną według określonego wzoru.</p> <p>PS jest hybrydowym instrumentem finansowym złożonym z minimum dwóch aktywów: podstawowego – przynoszącego stały i pewny dochód (np. obligacja, lokata) oraz jednego lub kilku instrumentów pochodnych (opcja, kontrakt terminowy), które zgodnie z założeniami mają zapewnić osiągnięcie zysku.</p> <p>Wartość PS jest uzależniona od wartości określonego wskaźnika(ów) rynkowego, na którym została oparta formuła obliczenia ceny odkupu, najczęściej kursu akcji lub koszyków akcji, wartości indeksów giełdowych etc..</p> <p>Ze względu na ostateczny sposób rozliczenia PS dzieli się na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PS z całkowitą lub częściową gwarancją kapitału – w przypadku niekorzystnych zmian i niezrealizowania celów inwestycyjnych inwestor otrzymuje całość lub część zainwestowanego kapitału, - PS bez gwarancji kapitału - inwestor otrzymuje wartość aktywów netto na dzień wykupu. 	<p>Wynik inwestycji w PS uzależniony jest przede wszystkim od konstrukcji instrumentu oraz warunków rynkowych. Wpływ warunków rynkowych na profil wypłaty oraz formuła obliczeniowa ceny odkupu przedstawiane są przez emitenta danego PS.</p> <p>W negatywnych warunkach rynkowych w zależności od konstrukcji PS może on gwarantować całkowitą albo częściową ochronę kapitału albo też jej brak. W pozytywnych warunkach rynkowych PS może oferować ograniczoną albo teoretycznie nieograniczoną stopę zwrotu z inwestycji.</p> <p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Wszystkie czynniki ryzyka dotyczące instrumentów finansowych, z których złożony jest produkt strukturyzowany oraz:</p> <p>Ryzyko rynkowe – na cenę instrumentu finansowego ma wpływ nie tylko zmiana ceny samego produktu strukturyzowanego, ale również ryzyko związane ze zmianą cen instrumentów finansowych w oparciu, o które skonstruowany jest PS. W tym przypadku ryzyko charakterystyczne dla instrumentów finansowych, na których opiera się konstrukcja PS należy uwzględniać odpowiednio.</p> <p>Ryzyko płynności – inwestor winien liczyć się z ograniczeniem możliwości sprzedaży lub zakupu PS na rynku regulowanym na skutek ograniczonej liczby posiadaczy PS oraz braku możliwości zbycia lub nabycia PS bez istotnego wpływania na poziom cen rynkowych.</p> <p>W przypadku niskiej płynności istnieje duże ryzyko zbycia produktu strukturyzowanego po cenie niższej niż wynikająca z wyceny PS lub może wystąpić okresowy brak możliwości zbycia PS po cenie akceptowanej przez Klienta lub zbliżonej do ostatniej wyceny.</p> <p>Ryzyko dźwigni finansowej – w związku z efektem dźwigni finansowej, inwestor posiadający PS emitenta inwestującego w instrumenty pochodne, musi się liczyć z ryzykiem spotęgowania strat finansowych poniesionych przez Emitenta w kwocie nieproporcjonalnej do zaangażowanego przez Emitenta kapitału (włącznie z możliwością jego całkowitej utraty) o ile na skutek niekorzystnych zmian rynkowych Emitent będzie zobowiązany do uzupełnienia zabezpieczenia otwartych pozycji w prawach pochodnych lub ich zamknięcia po niekorzystnych dla siebie cenach.</p> <p>Ryzyko kredytowe emitenta – w przypadku, gdy emitent stanie się niewypłacalny lub zbankrutuje przed terminem ostatecznego rozliczenia, inwestor może nie odzyskać zainwestowanego kapitału. W takim przypadku nie ma zastosowania gwarancja zainwestowanego kapitału w terminie wykupu.</p> <p>Ryzyko utraty gwarancji kapitału – w przypadku PS z gwarancją kapitału w terminie wykupu oraz wcześniejszego wycofania się z inwestycji poprzez umorzenie PS inwestor musi liczyć się z ryzykiem utraty gwarancji kapitału.</p>

CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTU FINANSOWEGO	WYBRANE CZYNNIKI RYZYKA
<p>WARRANTY</p> <p>Instrument finansowy, którego cena jest zależna od ceny instrumentu bazowego.</p> <p>Warrant opcyjny daje prawo jego posiadaczowi do zakupu lub sprzedaży określonego instrumentu bazowego w określonej liczbie (lub świadczenia pieniężnego), po ustalonej cenie oraz w ściśle określonym terminie.</p> <p>Wyróżnia się również warranty subskrypcyjne, które dają prawo do objęcia akcji przyszłych emitenta po cenie wykonania.</p> <p>Wystawcą warrantu jest jedna zdefiniowana osoba prawna, w związku, z czym brak jest możliwości zajęcia pozycji krótkiej przez nabywcę warrantu.</p> <p>Wyróżnia się dwa rodzaje warrantów:</p> <p><i>Warrant kupna („call”)</i> - daje nabywcy prawo odpowiednio do kupna instrumentu bazowego po cenie umownej lub świadczenia pieniężnego, gdy cena bieżąca instrumentu bazowego jest wyższa od umownej.</p> <p><i>Warrant sprzedaży („put”)</i> - dający nabywcy prawo odpowiednio do sprzedaży instrumentu bazowego po cenie umownej lub świadczenia pieniężnego, gdy cena bieżąca instrumentu bazowego jest niższa od umownej.</p> <p>Podział warrantów, ze względu na termin wykonania:</p> <p><i>amerykański</i> - daje nabywcy prawo uzyskania od wystawcy wypłaty świadczenia w całym okresie notowania warrantu,</p> <p><i>europejski</i> - dające nabywcy prawo uzyskania wypłaty świadczenia jedynie w dacie zakończenia okresu notowania warrantu (dacie wygaśnięcia),</p> <p><i>atlantycki (bermudzki)</i> - dające nabywcy prawo uzyskania wypłaty świadczenia w określonych przez wystawcę terminach.</p>	<p>Inwestycja w warranty wiąże się z koniecznością uiszczenia opłaty (tzw. premii) w momencie nabycia instrumentu. Premia ta jest zapłatą nabywcy warrantu za gotowość realizacji obowiązków wynikających z instrumentu przez jego wystawcę w momencie jego wygaśnięcia. Maksymalna strata, jaką może ponieść nabywca warrantu ograniczona jest do wysokości zapłaconej premii.</p> <p>W przypadku nabycia warrantu kupna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jeżeli kurs rozliczeniowy jest niższy lub równy kursowi wykonania to strata równa jest zapłaconej premii, - jeżeli kurs rozliczenia jest wyższy niż kurs wykonania i niższy lub równy kursowi wykonania powiększony o premię to strata równa jest kursowi rozliczeniowemu pomniejszonemu o kurs wykonania i premię (strata jest niższa niż zapłacona premia), - jeżeli kurs rozliczenia jest wyższy niż kurs wykonania powiększony o premię to zysk równy jest kursowi rozliczeniowemu pomniejszonemu o kurs wykonania i premię. <p>Inwestycja w warranty kupna osiąga próg rentowności (generuje zysk) w momencie, kiedy cena rozliczeniowa jest większa niż kurs wykonania powiększony o zapłaconą premię. Teoretycznie zysk z inwestycji w warranty kupna jest nieograniczony, a strata ograniczona jest do wysokości zapłaconej premii.</p> <p>W przypadku nabycia warrantu sprzedaży:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy lub równy kursowi wykonania to strata równa jest zapłaconej premii, - jeżeli kurs rozliczenia jest niższy niż kurs wykonania i wyższy lub równy kursowi wykonania pomniejszony o premię to strata równa jest kursowi wykonania pomniejszonemu o kurs rozliczeniowy i premię (strata jest niższa niż premia), - kiedy kurs rozliczenia jest niższy niż kurs wykonania pomniejszony o premię zysk równy jest kursowi wykonania pomniejszonemu o kurs rozliczeniowy i premię. <p>Inwestycja w warranty sprzedaży osiąga próg rentowności (generuje zysk) w momencie, kiedy cena rozliczeniowa jest niższa niż kurs wykonania pomniejszony o zapłaconą premię. Zysk z inwestycji w warranty sprzedaży nie może być wyższy niż kurs wykonania pomniejszony o premię, a strata ograniczona jest do wysokości zapłaconej premii.</p> <p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Wszystkie czynniki ryzyka dotyczące instrumentów finansowych, na które wystawiony jest warrant.</p> <p>Ryzyka specyficzne:</p> <p>Ryzyko rynkowe - na ryzyko rynkowe w przypadku warrantów ma wpływ zarówno ryzyko zmiany ich cen, jak również ryzyko związane ze zmianami wartości instrumentu bazowego, ponieważ cena warrantu zależy od wartości instrumentu bazowego.</p> <p>Ryzyko płynności - inwestor winien liczyć się z ograniczeniem płynności w obrocie warrantami na rynku regulowanym oraz braku możliwości zawarcia transakcji bez istotnego wpływania na poziom ceny rynkowej warrantu.</p> <p>Ryzyko kredytowe emitenta - w przypadku, gdy emitent stanie się niewypłacalny lub zbankrutuje przed terminem ostatecznego rozliczenia, inwestor może utracić część lub całość zainwestowanego kapitału w warranty oraz nie wykonać prawa przysługującego z posiadanego warrantu.</p>

VI. INSTRUMENTY FINANSOWE, Z KTÓRYMI ZWIĄZANY JEST OBOWIĄZEK WNOŠENIA DEPOZYTÓW ZABEZPIEZAJACYCH

Cechą charakterystyczną instrumentów finansowych, z którymi związany jest obowiązek wnoszenia depozytu zabezpieczającego, jest występujący efekt DŹWIGNI FINANSOWEJ. Przed rozpoczęciem inwestycji w ww. instrumenty Klient powinien być świadomy faktu występowania efektu dźwigni finansowej oraz negatywnego wpływu na jego inwestycje, w przypadku niekorzystnych dla Klienta zmian kursu instrumentu finansowego, co może doprowadzić do nieproporcjonalnych strat w stosunku do wniesionego kapitału **w tym do jego całkowitej utraty, a nawet do poniesienia straty przewyższającej wysokość zainwestowanego kapitału.**

Obowiązek wnoszenia depozytu zabezpieczającego jest związany w szczególności z następującymi instrumentami finansowymi:

- jednostki indeksowe („JI”) oraz opcje - wniesienie depozytu tylko w przypadku wystawienia JI lub opcji,
- kontrakty terminowe - nabycie lub zbycie kontraktu terminowego.

OGÓLNE INFORMACJE NA TEMAT DEPOZYTÓW ZABEZPIEZAJĄCYCH

- Zawarcie transakcji dotyczącej instrumentu finansowego, z którym związany jest obowiązek wniesienia depozytu zabezpieczającego uzależnione jest od wniesienia przez Klienta depozytu zabezpieczającego („DZ”), w wysokości określonej przez DMBH.
- DZ wnoszony jest w formie środków pieniężnych. DMBH określa minimalną wysokość DZ dla poszczególnych rodzajów instrumentów finansowych. Obniżenie wysokości DZ poniżej minimalnej wysokości DZ określonej przez DMBH wywołuje obowiązek uzupełnienia DZ przez Klienta,
- W przypadku, gdy po dokonaniu przez DMBH ostatecznych rozliczeń po sesji lub dniu obrotu wartość DZ Klienta z tytułu zawartych transakcji lub posiadanych pozycji obniży się poniżej minimalnej wartości DZ, Inwestor zobowiązany jest do jego uzupełnienia do wysokości wymaganego przez DMBH poziomu DZ najpóźniej na 15 minut przed rozpoczęciem kolejnej sesji notowań tych instrumentów finansowych.
- W przypadku nieuzupełnienia DZ przez Klienta, DMBH, na podstawie upoważnienia od Klienta zawartego w Umowie lub odrębnym oświadczeniu, ma prawo do:
 - 1) zamknięcia wybranych przez DMBH otwartych pozycji Inwestora w derywatach,
 - 2) sprzedaży wybranych przez DMBH instrumentów finansowych, znajdujących się na rachunkach Inwestora,i zaspokojenia kwoty roszczeń DMBH z uzyskanych w ten sposób środków pieniężnych, lub
 - 3) zaspokojenia kwoty roszczeń DMBH ze środków znajdujących się na rachunku pieniężnym Inwestora.
- Szczegółowe zasady wnoszenia, utrzymywania, uzupełniania depozytu zabezpieczającego oraz działań DMBH związanych z zawieraniem transakcji na instrumentach finansowych, z którymi związany jest obowiązek depozytu zabezpieczającego określa właściwy regulamin.

OPIS MECHANIZMU DŹWIGNI FINANSOWEJ

Dźwignia finansowa jest wielkością wyrażoną stosunkiem rzeczywistej wartości instrumentu finansowego do kapitału wnoszonego przez Klienta w postaci depozytu zabezpieczającego w chwili zawarcia transakcji. Oznacza to, że Klient może zawierać transakcje o wartości nominalnej znacznie przekraczającej depozyt zabezpieczający tj. wartości wynikającej z wielkości dźwigni finansowej. Wielkość dźwigni (zwana też inaczej lewarem lub mnożnikiem) określana jest:

- w przypadku instrumentów finansowych rynku OTC - przez DMBH i podawana do wiadomości Klientów, na stronie internetowej DMBH w formie komunikatu, lub ustalana z klientem indywidualnie. Informacja ta dostępna jest także za pośrednictwem Platformy transakcyjnej,
- w przypadku instrumentów finansowych rynku regulowanego - podawana jest publicznie

w standardzie danego instrumentu pochodnego, warunkach emisji i obrotu lub innym dokumencie o podobnym charakterze. Informacja podawana jest do wiadomości Klientów, za pośrednictwem DMBH, na stronie podmiotu organizującego rynek regulowany lub dopuszczającego do obrotu regulowanego.

Przykład:

Dźwignia finansowa (lewar) oznaczona jako: **1:10**.

Oznacza to, że Klient może zawierać transakcje o wartości nominalnej 10 jednostek, ale jest zobowiązany do wniesienia minimalnego kapitału w postaci depozytu zabezpieczającego w wysokości 1-ej jednostki (inaczej depozyt zabezpieczający = 10% nominalnej wartości transakcji).

Biorąc pod uwagę powyższe, efekt dźwigni finansowej polega na możliwości poniesienia przez Klienta, na skutek niewielkich zmian kursu instrumentu finansowego, nieproporcjonalnych (ponadprzeciętnych) strat lub zysków w stosunku do wniesionego kapitału. **W przypadku niekorzystnych dla Klienta zmian kursu instrumentu finansowego może to doprowadzić do częściowej lub całkowitej utraty wniesionego depozytu a nawet poniesienia strat znacznie przewyższających wartość wniesionego depozytu.**

Generalnie im większa dźwignia finansowa, tym większe ryzyko spotęgowania strat finansowych (lub zysków) nieproporcjonalnie do wniesionego kapitału.

<p>JEDNOSTKI INDEKSOWE („JI”)</p> <p>Są to instrumenty pochodne, które odzwierciedlają zmiany procentowe wartości danego indeksu giełdowego i tym samym umożliwiają inwestycje równoważną nabyciu portfela akcji wchodzących w skład tego indeksu.</p> <p>Jl jest niesymetrycznym instrumentem finansowym – wystawca JI oraz jej nabywca nie mają równych praw i obowiązków.</p> <p>Nabywca jednostki indeksowej płaci jej wystawcy cenę jednostki (premię).</p> <p>Wystawca JI, zajmuje pozycję krótką analogiczną do pozycji krótkiej w derywatach. Z wystawieniem JI związany jest obowiązek wniesienia depozytu zabezpieczającego oraz jego uzupełniania w przypadku zaistnienia niekorzystnych zmian rynkowych jak również możliwość poniesienia nieproporcjonalnych strat w stosunku do zainwestowanego kapitału w przypadku niekorzystnych zmian rynkowych.</p> <p>Nabywca jednostki może zamknąć swoją pozycję na dwa sposoby – przez wystawienie jednostki indeksowej albo przez wykonanie jednostki indeksowej (losowo doбираna jest strona zawierająca pozycję krótką).</p> <p>Wystawca może zamknąć pozycję przez nabycie jednostki indeksowej.</p> <p>Kurs JI zależy od wartości indeksu giełdowego. Wzrost cen akcji wchodzących w skład indeksu wiąże się ze wzrostem wartości indeksu i wzrostem kursu JI. Analogicznie spadek cen akcji wchodzących w skład indeksu przekłada się na spadek kursu JI.</p> <p>W przypadku nabycia (zajęcia pozycji długiej) JI wzrost kursu JI wiąże się z zyskiem, natomiast spadek JI wiąże się ze stratą. Analogicznie, w przypadku sprzedaży (zajęcia pozycji krótkiej) JI wzrost kursu JI wiąże się ze stratą, natomiast spadek JI wiąże się z zyskiem.</p>	<p>NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:</p> <p>Wszystkie czynniki ryzyka dotyczące instrumentów finansowych, na które wystawiony jest JI.</p> <p>Ryzyka specyficzne:</p> <p>Ryzyko wystawienia jednostki - inwestor wystawiający JI, (zajęcie pozycji krótkiej) musi liczyć się z możliwością strat finansowych przekraczających wartość zainwestowanego kapitału w przypadku, gdy na skutek niekorzystnych zmian rynkowych wystąpi konieczność wywiązania się z zobowiązań wynikających z zajętej pozycji. W przypadku wystawienia JI należy brać pod uwagę ryzyko właściwe dla derywatów. Ponadto niezależnie od woli inwestora, JI wystawione przez inwestora mogą zostać wylosowane do wykonania jednostki.</p> <p>Ryzyko związane z odległym terminem wygaśnięcia - w przypadku odległego czasu wygaśnięcia jednostek indeksowych istnieje ryzyko, że indeks będący instrumentem bazowym przestanie być kalkulowany.</p> <p>Ryzyko związane z wykonaniem jednostki - ryzyko związane z faktem, że inwestor wykonujący jednostkę otrzymuje kwotę rozliczenia na podstawie wartości indeksu z otwarcia rynku w dniu następnym bez znajomości jej w chwili zgłoszenia do wykonania. W tym przypadku inwestor narażony jest na ryzyko zmiany wartości indeksu pomiędzy zamknięciem sesji w dniu, w którym jednostka została zgłoszona do wykonania a otwarciem w dniu następnym.</p> <p>DMBH zwraca szczególną uwagę na fakt, że instrument finansowy jest niesymetryczny a wystawca narażony jest dodatkowo na ryzyko dźwigni finansowej oraz poniesienia strat wynikających z efektu dźwigni finansowej, podczas gdy nabywca do wysokości premii. Ponadto w przypadku JI DMBH zwraca uwagę na:</p>
---	---

KONTRAKTY TERMINOWE („KT”)

Instrumenty finansowe będące instrumentami pochodnymi, które są umową pomiędzy dwiema stronami, z których jedna zobowiązuje się do kupna, a druga do sprzedaży, w ściśle określonym, przyszłym terminie (dniu wygaśnięcia) i po ściśle określonej w momencie zawarcia transakcji cenie, określonej ilości instrumentu bazowego lub dokonania równoważnego rozliczenia pieniężnego. Instrumentami bazowymi dla KT mogą być między innymi indeksy giełdowe, akcje, obligacje, waluty. W przypadku polskiego rynku regulowanego instrumentem bazowym są indeksy, wybrane akcje oraz waluty - zamiast dostawy instrumentu bazowego stosuje się równoważne rozliczenie pieniężne.

KT jest symetrycznym instrumentem pochodnym - inwestorzy zajmujący pozycję długą lub krótką mają równe prawa i obowiązki. Obie strony transakcji terminowej mają obowiązek wywiązania się z zobowiązań wynikających z zajętych pozycji.

Zbywca KT (zajęcie pozycji krótkiej) oczekuje spadku kursu instrumentu bazowego.

Nabywca KT (zajęcie pozycji długiej), oczekuje wzrostu kursu instrumentu bazowego.

Rozliczenie pomiędzy stronami transakcji terminowej oraz konieczność uregulowania zobowiązań wynikających z zajętych pozycji odbywa się codziennie po zakończeniu sesji giełdowej w odniesieniu do ceny rozliczeniowej danej serii KT. Kurs KT podawany jest punktach natomiast cena jest iloczynem kursu oraz mnożnika właściwego dla danego standardu. W związku z powyższym w przypadku KT inwestor ma do czynienia z efektem dźwigni finansowej.

W przypadku nabycia (zajęcia pozycji długiej) KT wzrost kursu KT wiąże się z zyskiem, natomiast spadek KT wiąże się ze stratą:

- jeżeli kurs rozliczeniowy jest niższy niż kurs nabycia KT to strata równa jest iloczynowi mnożnika właściwego dla danego standardu oraz różnicy między kursem nabycia KT i kursem rozliczeniowym,
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest równy kursowi nabycia KT, to brak jest zysku i straty;
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy niż kurs nabycia KT, to zysk równy jest iloczynowi mnożnika właściwego dla danego standardu oraz różnicy między kursem rozliczeniowym i kursem nabycia KT.

Ryzyko rynkowe - na ryzyko rynkowe w przypadku jednostek indeksowych ma wpływ zarówno ryzyko zmiany ich cen, ale również ryzyko związane ze zmianami wartości instrumentu bazowego, ponieważ kurs jednostek indeksowych zależy od wartości instrumentu bazowego. Cena jednostki jest odzwierciedleniem działania sił podaży i popytu i nie zawsze odzwierciedla zachowanie indeksu.

Ryzyko płynności - inwestor winien liczyć się z ograniczeniem płynności JI na skutek ograniczonej liczby inwestorów wystawiających JI.

NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:

Wszystkie czynniki ryzyka dotyczące instrumentu bazowego, oraz:

Ryzyka specyficzne:

Ryzyko rynkowe - na ryzyko rynkowe w przypadku KT ma wpływ zarówno ryzyko zmiany ich cen, ale również ryzyko związane ze zmianami wartości instrumentu bazowego, ponieważ cena KT zależna jest od ceny instrumentów bazowych. W tym przypadku ryzyko charakterystyczne dla instrumentu bazowego należy uwzględnić odpowiednio. Ponadto cena KT jest odzwierciedleniem działania sił podaży i popytu na tych instrumentach finansowych i może nie odzwierciedlać teoretycznej wartości instrumentu bazowego,

Ryzyko dźwigni finansowej - inwestor inwestujący w KT w związku z efektem dźwigni finansowej, musi się liczyć z możliwością spotęgowania strat finansowych nieproporcjonalnie do wniesionego kapitału (depozytu zabezpieczającego) włącznie z możliwością jego całkowitej utraty, jeżeli na skutek niekorzystnych zmian rynkowych dla inwestora wystąpi konieczność jego uzupełniania w celu zabezpieczenia otwartych pozycji lub ich zamknięcia.

Ryzyko płynności - inwestor winien liczyć się z ograniczeniem płynności niektórych serii kontraktów terminowych w obrębie danego standardu jak i pomiędzy różnymi standardami np. kontrakty terminowe na akcje, obligacje.

Ryzyko walutowe - w przypadku inwestycji w obcej walucie możliwość poniesienia strat finansowych na skutek zmiany kursów walutowych.

Inwestycje w kontrakty terminowe są obciążone wysokim ryzykiem. Inwestor przed podjęciem decyzji inwestycyjnej w kontrakty terminowe winien posiadać wiedzę na temat konstrukcji KT, zasad obrotu oraz obowiązków wynikających z obrotem tymi instrumentami finansowymi jak również posiadać doświadczenie niezbędne do właściwego oszacowania poziomu ryzyka.

W przypadku sprzedaży (zajęcia pozycji krótkiej) KT wzrost kursu KT wiąże się ze stratą, natomiast spadek KT wiąże się z zyskiem:

- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy niż kurs nabycia KT, to strata równa jest iloczynowi mnożnika właściwego dla danego standardu oraz różnicy między kursem rozliczeniowym i kursem nabycia KT,
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest równy kursowi nabycia KT, to brak jest zysku i straty,
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest niższy niż kurs nabycia KT, to zyska równy jest iloczynowi mnożnika właściwego dla danego standardu oraz różnicy między kursem rozliczeniowym i kursem nabycia KT.

Kontrakty terminowe emitowane są w seriach w obrębie standardu KT tj. w seriach, obejmujących KT mające ten sam instrument bazowy, sposób rozliczenia, ale różne terminy wygaśnięcia.

Zawierający kontrakt jest zobowiązany wnieść depozyt zabezpieczający, którego minimalną wartość określa izba rozrachunkowa (KDPW).

OPCJE

Instrumenty finansowe będące instrumentami pochodnymi, (inaczej kontrakty opcyjne), których wartość zależy od ceny instrumentu bazowego, na który dana opcja opiewa. Instrumentem bazowym dla opcji mogą być między innymi indeksy, akcje, waluty, kontrakty terminowe, stopy procentowe, obligacje.

Opcja jest niesymetrycznym instrumentem pochodnym - wystawca opcji oraz jej nabywca nie mają równych praw i obowiązków.

Nabywca opcji ma prawo (lecz nie obowiązek) zakupu lub sprzedaży instrumentu bazowego w określonej liczbie (lub równoważnego świadczenia pieniężnego), po ustalonej cenie oraz w ściśle określonym terminie w przyszłości. W zamian za prawo płaci premię (tzw. premia opcyjna). Nabywca opcji zawsze kupuje opcję, (zajmuje pozycję długą). Maksymalny zysk nabywcy jest nieograniczony, natomiast maksymalna strata jest ograniczona do wysokości zapłaconej premii.

Wystawca opcji - przeciwna strona nabywcy - ma obowiązek, (lecz nie prawo) zakupu lub sprzedaży instrumentu bazowego w określonej liczbie (lub równoważnego świadczenia pieniężnego), po ustalonej cenie oraz w ściśle określonym terminie w przyszłości. Wystawca opcji otrzymuje od nabywcy premię (tzw. premia opcyjna). Wystawca opcji zawsze sprzedaje opcję, czyli zajmuje pozycję krótką (short). Maksymalny zysk wystawcy jest ograniczony do wysokości otrzymanej premii, **natomiast maksymalna strata może być nieograniczona.**

W przypadku nabycia lub zbycia opcji inwestor winien liczyć się z efektem dźwigni finansowej wynikającej z przyjętego mnożnika właściwego dla danej opcji. Wielkość dźwigni (mnożnik) podawana jest w informacjach określających standard danej opcji.

NAJWAŻNIEJSZE CZYNNIKI RYZYKA:

Wszystkie czynniki ryzyka dotyczące instrumentu bazowego oraz:

Ryzyka specyficzne:

Ryzyko wyceny opcji - inwestor winien brać pod uwagę fakt, że brak jest jednoznacznego, ogólnego sposobu wyceny opcji przed terminem wygaśnięcia, co może skutkować rozbieżnością pomiędzy wyceną opcji, którą stosuje inwestor a jej ceną rynkową.

Ryzyko nabywcy opcji - inwestor nabywający opcje liczyć się musi z możliwością strat finansowych ograniczonych do wysokości zainwestowanego kapitału (utrata premii).

Ryzyko wystawienia opcji - inwestor wystawiający opcje musi liczyć się z możliwością strat finansowych przekraczających wartość zainwestowanego kapitału oraz dodatkowo jego uzupełnienia, ponieważ **teoretyczna wartość strat w związku z wystawieniem opcji w przypadku, gdy na skutek niekorzystnych zmian rynkowych wystąpi konieczność wywiązania się z zobowiązań wynikających z zajętej pozycji jest nieograniczona.** Potencjalna możliwość strat potęgowana jest efektem dźwigni finansowej.

Ryzyko czasu - cena opcji jest uzależniona od czasu, jaki pozostał do jej wykonania. Zbliżanie się terminu wygaśnięcia może powodować spadek wartości niektórych typów opcji przy niezmienionej cenie instrumentu bazowego.

DMBH zwraca szczególną uwagę na fakt, że instrument finansowy jest niesymetryczny a wystawca narażony jest dodatkowo na ryzyko dźwigni finansowej oraz poniesienia strat wynikających z efektu dźwigni finansowej, podczas gdy nabywca opcji - do wysokości premii. Ponadto w przypadku opcji DMBH zwraca uwagę na:

Inwestycja w opcje wiąże się z koniecznością uiszczenia opłaty (tzw. premii) w momencie nabycia instrumentu. Premia ta jest zapłatą nabywcy opcji za gotowość realizacji obowiązków wynikających z instrumentu przez jego wystawcę w momencie jego wygaśnięcia.

W przypadku nabycia (zajęcia pozycji długiej) opcji kupna:

- jeżeli kurs rozliczeniowy jest niższy lub równy kursowi wykonania to strata równa jest zapłaconej premii,
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy niż kurs wykonania i niższy lub równy kursowi wykonania powiększony o premię to strata równa jest kursowi rozliczeniowemu pomniejszonemu o kurs wykonani i premię (strata jest niższa niż premia),
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy niż kurs wykonania powiększony o premię to zysk równy jest kursowi rozliczeniowemu pomniejszonemu o kurs wykonani i premię.

Pozycja długa w opcji kupna osiąga próg rentowności (generuje zysk) w momencie, kiedy cena rozliczeniowa jest wyższa niż kurs wykonania powiększony o zapłaconą premię. Zysk z pozycji długiej w opcjach kupna jest teoretycznie nieograniczony, a strata ograniczona jest do wysokości zapłaconej premii.

W przypadku nabycia (zajęcia pozycji długiej) opcji sprzedaży:

- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy lub równy kursowi wykonania to strata równa jest zapłaconej premii,
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest niższy niż kurs wykonania i wyższy lub równy kursowi wykonania pomniejszony o premię to strata równa jest kursowi wykonania pomniejszonemu o kurs rozliczeniowy i premię (strata jest niższa niż premia),
- kiedy kurs rozliczeniowy jest niższy niż kurs wykonania pomniejszony o premię, to zysk równy jest kursowi wykonania pomniejszonemu o kurs rozliczeniowy i premię.

Pozycja długa w opcji sprzedaży osiąga próg rentowności (generuje zysk) w momencie, kiedy cena rozliczeniowa jest niższa niż kurs wykonania pomniejszony o zapłaconą premię. Zysk z pozycji długiej w opcjach sprzedaży nie może być wyższy niż kurs wykonania pomniejszony o premię, a strata ograniczona jest do wysokości zapłaconej premii.

W przypadku wystawienia (zajęcia pozycji krótkiej) opcji kupna:

- jeżeli kurs rozliczeniowy jest niższy lub równy kursowi wykonania to zysk równy jest otrzymanej premii,
- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy niż kurs wykonania i niższy lub równy kursowi wykonania powiększony o premię to zysk równy jest sumie kursu wykonani i otrzymanej premii pomniejszonym o kurs rozliczeniowy (zysk jest niższy niż otrzymana premia),

Ryzyko płynności - inwestor winien liczyć się z ograniczeniem płynności w obrocie niektórymi opcjami oraz braku możliwości zamknięcia pozycji po cenie zgodnej z oczekiwaniami inwestora. Płynność opcji może być skorelowana z terminem wykonania opcji, generalnie im bliżej terminu wykonania tym płynność opcji winna być większa, opcje na główne indeksy generalnie są bardziej płynne niż opcje na akcje lub obligacje. Płynność uzależniona może być również od rynku regulowanego, na których opcje są notowane - na dojrzałych rynkach kapitałowych płynność opcji może być większa niż na rynkach kapitałowych w początkowej.

Ryzyko rynkowe - na ryzyko rynkowe w przypadku opcji ma wpływ zarówno ryzyko zmiany ich cen, ale również ryzyko związane ze zmianami wartości instrumentu bazowego jak również wycena opcji na podstawie teoretycznego modelu wyceny opcji.

Ryzyko walutowe - w przypadku inwestycji w obcej walucie możliwość poniesienia strat finansowych na skutek zmiany kursów walutowych.

Inwestycje w opcje są obarczone wysokim ryzykiem. Inwestor przed podjęciem decyzji inwestycyjnej w opcje winien posiadać wiedzę na temat konstrukcji opcji, zasad wyceny opcji, zasad obrotu oraz obowiązków wynikających z obrotem tymi instrumentami finansowymi jak również posiadać doświadczenie niezbędne do właściwego oszacowania poziomu ryzyka oraz zapoznać się z podstawowymi strategiami opcyjnymi celem zabezpieczenia pozycji w tych instrumentach finansowych oraz ograniczenia ryzyka strat finansowych.

- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy niż kurs wykonania powiększony o premię to strata równa jest kursowi rozliczeniowemu pomniejszonemu o kurs wykonania i premię.

Pozycja krótka w opcji kupna osiąga próg rentowności (generuje zysk) w momencie, kiedy cena rozliczeniowa jest niższa niż kurs wykonania powiększony o otrzymaną premię. Zysk z pozycji krótkiej w opcjach kupna ograniczony jest do wysokości otrzymanej premii, **natomiast strata jest teoretycznie nieograniczona.**

W przypadku wystawienia (zajęcia pozycji krótkiej) opcji sprzedaży:

- jeżeli kurs rozliczeniowy jest wyższy lub równy kursowi wykonania to zysk równy jest otrzymanej premii,
- jeżeli kurs rozliczenia jest niższy niż kurs wykonania i wyższy lub równy kursowi wykonania pomniejszony o premię to zysk równy jest sumie kursu rozliczeniowego i otrzymanej premii pomniejszonym o kurs wykonania (zysk jest niższy niż premia),
- kiedy kurs rozliczenia jest niższy niż kurs wykonania pomniejszony o premię to strata równa jest sumie kursu rozliczeniowego i otrzymanej premii pomniejszonym o kurs wykonania.

Pozycja krótka w opcji sprzedaży osiąga próg rentowności (generuje zysk) w momencie, kiedy cena rozliczeniowa jest wyższa niż kurs wykonania pomniejszony o otrzymaną premię. Zysk z pozycji krótkiej w opcjach sprzedaży ograniczony jest do wysokości otrzymanej premii, natomiast strata ograniczona jest do wysokości kurs wykonania pomniejszonego o premię.

Najczęściej występującymi opcjami na rynkach regulowanych są opcje na indeksy lub wybrane papiery wartościowe (akcje). Na rynku regulowanym w Polsce instrumentami bazowymi są akcje oraz indeks WIG 20. Regulowanie zobowiązań dla tych opcji występuje wyłącznie w formie rozliczenia pieniężnego.

Z wystawieniem opcji związany jest obowiązek wniesienia depozytu zabezpieczającego oraz jego uzupełniania (lub zamknięcia opcji).

Opcje notowane są w seriach obejmujących wszystkie opcje danego typu z takim samym terminem wykonania.

VII.DODATKOWA INFORMACJA NA TEMAT RYZYKA ZWIĄZANEGO Z UMORZENIEM LUB KONWERSJĄ ZOBOWIĄZAŃ LUB INSTRUMENTÓW KAPITAŁOWYCH

Podstawowe informacje

W dniu 9 października 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji („**Ustawa o BFG**”). Ustawa o BFG implementuje do prawa krajowego Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r., ustanawiającą ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych („**BRRD**”). Ustawa o BFG określa, między innymi, zasady umorzenia lub konwersji zobowiązań oraz instrumentów kapitałowych emitowanych lub oferowanych przez takie podmioty. Oznacza to, że postanowienia Ustawy dotyczą również DMBH, ponieważ określone zobowiązania DMBH oraz instrumenty kapitałowe, które klienci mogą nabywać korzystając z usług maklerskich DMBH, mogą zostać umorzone albo podlegać konwersji. Ponadto DMBH może doradzać w zakresie instrumentów kapitałowych lub świadczyć inne usługi związane z instrumentami kapitałowymi, które mogą podlegać umorzeniu albo konwersji.

W związku z tym, poniżej DMBH przedstawia ogólne informacje dotyczące niektórych uprawnień organu przymusowej restrukturyzacji, którym zgodnie z przepisami Ustawy o BFG jest Bankowy Fundusz Gwarancyjny („**Fundusz**”), oraz wpływu, jaki wykonanie tych uprawnień może mieć na prawa i obowiązki klientów, w tym związane z posiadanymi instrumentami kapitałowymi zaliczanymi do funduszy własnych zgodnie z właściwymi przepisami. Przykładem takiego instrumentu kapitałowego są obligacje podporządkowane, o których mowa w części V niniejszego dokumentu (V. Obligacje, wybrane czynniki ryzyka).

Kompetencje Funduszu

Wydanie przez Fundusz decyzji o wszczęciu przymusowej restrukturyzacji albo decyzji o umorzeniu lub konwersji instrumentów kapitałowych uzależnione jest od spełnienia następujących warunków:

- a) dany podmiot jest zagrożony upadłością,
- b) brak jest przesłanek wskazujących, że możliwe działania nadzorcze lub działania podmiotu pozwolą we właściwym czasie usunąć zagrożenie upadłością, albo
- c) działania wobec podmiotu konieczne są ze względu na interes publiczny.

Zgodnie z przepisami Ustawy o BFG, w przypadku przymusowej restrukturyzacji, Fundusz może stosować następujące instrumenty:

- a) przejęcie przedsiębiorstwa,
- b) ustanowienie instytucji pomostowej,
- c) umorzenie lub konwersję zobowiązań, oraz
- d) wydzielenie praw majątkowych. Fundusz może także wydać decyzję o umorzeniu lub konwersji instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez podmiot w restrukturyzacji.

Korzystając z instrumentu **przejęcia przedsiębiorstwa** (pkt. a) powyżej), Fundusz może wydać decyzję o przejęciu przez inny podmiot całego przedsiębiorstwa podmiotu w restrukturyzacji (np. firmy inwestycyjnej), wybranych albo wszystkich jego praw majątkowych lub wybranych albo wszystkich zobowiązań lub praw udziałowych.

Przeniesienie praw udziałowych w podmiocie w restrukturyzacji albo przeniesienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części może nastąpić na utworzoną w tym celu instytucję pomostową (pkt b) powyżej) w ramach stosowania przez Fundusz instrumentu instytucji pomostowej.

Przeniesienie w ramach ww. wymienionych instrumentów przymusowej restrukturyzacji nie wymaga uzyskania zgody właścicieli, dłużników ani wierzycieli podmiotu w restrukturyzacji, wobec którego zastosowano te instrumenty. Co za tym idzie, przeniesienie takie może nastąpić bez zgody klientów, jako ewentualnych właścicieli lub wierzycieli tego podmiotu.

W ramach instrumentu umorzenia lub konwersji zobowiązań (np. zobowiązań firmy inwestycyjnej

wobec klientów), Fundusz może dokonać umorzenia w całości lub w części wybranych zobowiązań podmiotu w restrukturyzacji lub dokonać ich konwersji na prawa udziałowe (w szczególności akcje). Umorzenie lub konwersja zobowiązań następuje w określonej kolejności, która różni się od kolejności zaspokajania zobowiązań w postępowaniu upadłościowym.

Ponadto, przepisy Ustawy o BFG przyznają Funduszowi uprawnienie do dokonania umorzenia lub konwersji instrumentów kapitałowych w przypadku, gdy spełnione są przesłanki określone w Ustawie o BFG. Zwracamy uwagę, że w określonych sytuacjach mogą to być instrumenty kapitałowe posiadane przez klientów DMBH, nabyte w ramach korzystania z usług maklerskich świadczonych przez DMBH.

Wpływ czynności podejmowanych przez Fundusz w ramach uprawnień wynikających z Ustawy o BFG, w tym tych opisanych powyżej, na instrumenty kapitałowe i związane z nimi prawa i obowiązki lub na inne zobowiązania podmiotu w restrukturyzacji, zależy będzie od wielu czynników, w tym:

- a) rodzaju instrumentu lub zobowiązania, oraz
- b) związanej z tym kolejności stosowania umorzenia lub konwersji lub zaspokajania zobowiązań, które mogą ulegać zmianie w trakcie przymusowej restrukturyzacji.

Skutki umorzenia lub konwersji

Na skutek czynności podejmowanych przez Fundusz, wartość instrumentów kapitałowych posiadanych przez klientów DMBH może zostać zredukowana lub umorzona nawet do zera podobnie jak związane z instrumentami kapitałowymi zobowiązania podmiotu objętego działaniami Funduszu. Instrumenty kapitałowe mogą zostać zamienione na akcje lub inne prawa udziałowe w podmiocie. Zastosowanie instrumentów przymusowej restrukturyzacji (opisanych powyżej pod nagłówkiem Kompetencje Funduszu) wobec danego podmiotu może ograniczyć możliwości zaspokojenia przez ten podmiot wiążących go zobowiązań, w tym zobowiązań związanych z instrumentami kapitałowymi (np. wypłatę odsetek z obligacji). Działania podejmowane w ramach przymusowej restrukturyzacji mogą także wpłynąć na warunki instrumentów kapitałowych (np. termin wymagalności), a płatności kwot należnych mogą być zawieszane.

Zgodnie z Ustawą o BFG wierzyciele oraz właściciele nie ponoszą strat większych niż te, które ponieśliby w sytuacji, gdyby podmiot w restrukturyzacji został zlikwidowany w ramach standardowego postępowania związanego z niewypłacalnością (np. postępowania upadłościowego). Wierzycielom oraz właścicielom, którzy zostali zaspokojeni w wyniku przymusowej restrukturyzacji w stopniu niższym niż zostaliby zaspokojeni w postępowaniu upadłościowym przysługuje roszczenie uzupełniające do Funduszu. Oznacza to, że w niektórych przypadkach, mogą być Państwo uprawnieni do otrzymania świadczenia uzupełniającego. Wypłata takiego świadczenia uzupełniającego może nastąpić znacznie później niż data wymagalności płatności z tytułu instrumentu kapitałowego (podobnie jak może nastąpić opóźnienie w odzyskaniu wartości w przypadku niewypłacalności).

W świetle powyższego, podjęcie przez Fundusz czynności wynikających z Ustawy o BFG, w tym zastosowanie instrumentów przymusowej restrukturyzacji, może skutkować całkowitą lub częściową utratą przez klientów środków zainwestowanych w określony instrument kapitałowy, w tym instrument kapitałowy nabyty za pośrednictwem DMBH albo będący przedmiotem sporządzonej przez DMBH rekomendacji inwestycyjnej.

Ponadto, podjęcie przez Fundusz czynności wynikających z Ustawy o BFG lub sugestia, że mogą być one podjęte, może wpłynąć na zachowania rynkowe w odniesieniu do instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez dany podmiot, w tym na ich cenę. Płynność rynku wtórnego takich instrumentów kapitałowych może być podatna na zmiany.

Ważne zastrzeżenie

Powyższe informacje mają charakter ogólny, są przedstawiane w uproszczeniu i mogą nie uwzględniać specyficznych okoliczności, które mogą mieć zastosowanie do Klienta.

DMBH nie świadczy usługi doradztwa prawnego. Stąd niezależnie od powyższego, biorąc pod uwagę duże skomplikowanie opisywanych w tym dokumencie regulacji zasadny jest kontakt z doradcą prawnym w celu wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości lub potencjalnego wpływu tych regulacji

na prawa i obowiązki Klienta w konkretnej sytuacji (transakcji).

Informujemy także, że na prawa i obowiązki Klienta związane z instrumentami kapitałowymi mogą mieć wpływ środki prawne i instrumenty stosowane przez organy przymusowej restrukturyzacji w pozostałych państwach członkowskich Unii Europejskiej, które mogą być nieco odmienne niż przewidziane przepisami Ustawy o BFG. Ponadto, prawo państw innych niż państwa członkowskie Unii Europejskiej może przewidywać stosowanie instrumentów i środków prawnych zbliżonych do tych, które są oparte na przepisach BRRD.

**OGÓLNE INFORMACJE O POLITYCE
PRZECIWDZIAŁANIA KONFLIKTOM
INTERESÓW W DOMU MAKLERSKIM
BANKU HANDLOWEGO S.A.**

OGÓLNE INFORMACJE O POLITYCE PRZECIWDZIAŁANIA KONFLIKTOM INTERESÓW W DOMU MAKLERSKIM BANKU HANDLOWEGO S.A.

DMBH w celu zarządzania potencjalnymi lub rzeczywistymi konfliktami interesów wdrożył Regulamin zarządzania konfliktem interesów w DMBH SA.

Konflikt interesów są to znane DMBH okoliczności, które mogą doprowadzić do powstania sprzeczności między interesem DMBH, osoby powiązanej z DMBH (o której mowa w pkt. 5 poniżej) i obowiązkiem działania DMBH w sposób rzetelny, z uwzględnieniem najlepiej pojętego interesu klienta DMBH, jak również znane DMBH okoliczności mogące doprowadzić do powstania sprzeczności między interesami kilku Klientów.

Konflikt interesów może powstać w szczególności, gdy DMBH lub osoba powiązana z DMBH:

1. może uzyskać korzyść lub uniknąć straty wskutek poniesienia straty lub nieuzyskania korzyści, przez co najmniej jednego klienta DMBH,
2. posiada obiektywny powód, aby preferować klienta lub grupę klientów w stosunku do innego klienta lub grupy klientów DMBH,
3. posiada interes rozbieżny z interesem klienta w określonym wyniku usługi świadczonej na rzecz klienta albo transakcji przeprowadzonej w imieniu klienta,
4. prowadzi taką samą działalność jak działalność prowadzona przez klienta,
5. otrzymała od osoby innej niż klient korzyść majątkową inną niż standardowe prowizje i opłaty, w związku z usługą świadczoną na rzecz klienta.

Poprzez określenie DMBH rozumie się również podmioty z grupy kapitałowej Citigroup, o ile DMBH dysponował wiedzą lub mógł w łatwy sposób się dowiedzieć o zaangażowaniu tych podmiotów.

Konflikt interesów może wynikać z konkretnych okoliczności towarzyszących realizowanej transakcji lub zaangażowania DMBH lub podmiotów z grupy kapitałowej w różnego rodzaju operacje gospodarcze z różnymi klientami.

DMBH w toku zarządzania konfliktami interesów wprowadza racjonalne działania mające na celu minimalizowanie negatywnego wpływu potencjalnych i faktycznych konfliktów interesów na klienta, w tym:

- Zapewnia odpowiednie bariery informacyjne oraz „chińskie mury”, jeśli przepływ informacji generuje ryzyko powstania konfliktu;
- Ogranicza liczbę osób mających dostęp do informacji poufnych oraz objętych tajemnicą zawodową do niezbędnego minimum wprowadzając ograniczenia proceduralne i technologiczne;
- Zapewnia właściwy nadzór nad pracownikami, których główne obowiązki służbowe mogą pozostawać w konflikcie interesów;
- Usuwa wszelkie bezpośrednie powiązania pomiędzy wynagrodzeniem pracowników różnych komórek organizacyjnych DMBH a wynikami ich pracy, powodujące konflikt interesów;
- Zapewnia, by pracownik nie był zatrudniany przy czynnościach mogących pozostawać ze sobą w konflikcie interesów, jeśli czynności te byłyby wykonywane jednocześnie lub w odstępie czasu niepozwalającym na uniknięcie konfliktu;
- Zapewnia właściwą kontrolę transakcji osobistych pracowników i członków władz DMBH uniemożliwiającą w szczególności uprzywilejowanie zleceń pracowników w stosunku do zleceń klientów DMBH oraz wykorzystanie informacji poufnych lub objętych tajemnicą zawodową;
- Wdraża zasady dotyczące akceptowania i proponowania zachęt, w tym ujawniania informacji o nich klientom oraz dotyczące wręczania i przyjmowania prezentów;
- Wdraża zasady eliminujące możliwość konfliktu interesów wynikającego z pełnienia funkcji w Radach Nadzorczych spółek - klientów DMBH lub spółek będących przedmiotem raportów analitycznych DMBH.

O ile organizacja DMBH oraz regulacje wewnętrzne nie zapewniają, że w przypadku powstania konfliktu interesów nie dojdzie do naruszenia interesu klienta, DMBH informuje klienta o istniejących

konfliktach interesów związanych z usługą świadczoną na rzecz tego klienta przy użyciu trwałego nośnika informacji i świadczy dla niego usługi pod warunkiem uzyskania zgody od klienta, na zasadach określonych powyżej.

Szczegółowe informacje mogą zostać przekazane klientowi na jego żądanie.

**INFORMACJA O KOSZTACH, KTÓRE
KLIENT MOŻE PONIEŚĆ W PRZYPADKU
SKORZYSTANIA Z USŁUGI MAKLERSKIEJ
DMBH (KOSZTY EX ANTE)**

INFORMACJA O KOSZTACH, KTÓRE KLIENT MOŻE PONIEŚĆ W PRZYPADKU SKORZYSTANIA Z USŁUGI MAKLERSKIEJ DMBH (KOSZTY EX ANTE)

W związku z zamiarem zawarcia z Domem Maklerskim Banku Handlowego S.A. („DMBH”) umowy o świadczenie przez DMBH usług doradztwa inwestycyjnego („Umowa”) oraz świadczeniem przez DMBH na tej podstawie usługi doradztwa inwestycyjnego („Usługa”), DMBH informuje, że nie pobiera od Klienta opłat z tytułu świadczenia usługi doradztwa inwestycyjnego tj. sporządzania i przekazywania rekomendacji inwestycyjnych (Tabela Opłat i Prowizji; rozdział VIII).

Klient może natomiast ponieść opłaty z tytułu wykonania czynności fakultatywnych będących następstwem zawarcia Umowy nie zaliczanych do kategorii: „Koszt usługi” lub Koszt związany z instrumentem finansowym, w szczególności: sporządzenie powtórnego raportu z usługi (zestawienia rekomendacji sporządzonych w danym roku), sporządzenie i przekazanie kopii rozmowy telefonicznej z pracownikiem DMBH przeprowadzonej po 3 stycznia 2018 roku oraz innych zaświadczeń lub powiadomień sporządzanych na żądanie Klienta.

Informacja wchodzi w życie z dniem 3 stycznia 2018 roku.

TABELA OPŁAT I PROWIZJI DMBH

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Opłaty i prowizje za usługi Domu Maklerskiego Banku Handlowego SA, („DMBH”) pobierane są na podstawie umowy o świadczenie usług maklerskich („Umowa”) zawartej z Inwestorem („Klientem”). Opłaty naliczane są w złotych polskich, natomiast prowizje w jednostkach waluty notowania i pobierane z rachunku pieniężnego Inwestora w DMBH, rachunku bankowego Inwestora prowadzonego w Banku Handlowym w Warszawie SA, zwanym dalej „Bankiem”, lub w inny sposób ustalony z Inwestorem. Terminy niezdefiniowane w niniejszej tabeli mają znaczenie nadane im w Umowie lub odpowiednim Regulaminie stanowiącym załącznik do Umowy.
2. W przypadku zawierania przez Inwestora transakcji instrumentami finansowymi w innej walucie niż złoty polski, DMBH - w granicach obowiązujących przepisów prawa - może naliczać i pobierać należne opłaty i prowizje w walucie notowania lub naliczać w walucie notowania i pobierać w złotych polskich. Zasady pobierania środków pieniężnych z rachunku pieniężnego oraz wymiany walutowej określa Regulamin.

§ 2

1. Prowizje za czynności związane z nabyciem lub zbyciem:
 - a) papierów wartościowych - nalicza się od wartości zrealizowanego zlecenia,
 - b) derywatów lub innych instrumentów pochodnych - nalicza się od każdego pojedynczego instrumentu pochodnego nabytego lub zbytego przez Inwestora.
2. Prowizje pobiera się niezwłocznie po otrzymaniu przez DMBH dokumentu potwierdzającego zawarcie transakcji, stwierdzającego realizację zlecenia Inwestora w całości lub w poszczególnych częściach, aż do całkowitej realizacji zlecenia Inwestora.
3. DMBH, o ile inaczej nie wskazano, pobiera opłaty, o których mowa w TOiP przed wykonaniem czynności.

§ 3

1. Stawki prowizji i opłat mogą być negocjowane z Inwestorem, gdy jest to wyraźnie zaznaczone w niniejszej Tabeli opłat i prowizji DMBH („TOiP”), Umowie lub w odpowiednim regulaminie świadczenia usługi („Regulamin”).
2. Za czynności nieujęte w TOiP obowiązują stawki prowizji i opłat negocjowane z Inwestorem.
3. Prowizje i opłaty negocjowane każdorazowo ustalane są na wniosek Inwestora i naliczane według stawki ustalonej z Inwestorem. Prowizja negocjowana obowiązuje od następnego dnia roboczego po dniu zatwierdzenia stawki przez DMBH.
4. W przypadku wygaśnięcia prowizji lub opłaty negocjowanej w ustalonym okresie i niezłożenia kolejnego wniosku o ustalenie prowizji lub opłaty negocjowanej stosuje się stawki standardowe określone w TOiP.

§ 4

1. DMBH ma prawo okresowo zawiesić pobieranie opłat i prowizji określonych w TOiP lub zmniejszyć ich wysokość, w szczególności w ramach prowadzonych przez DMBH akcji promocyjnych.
2. Z zastrzeżeniem obowiązujących przepisów prawa, DMBH ma prawo zmniejszyć wysokość opłat i prowizji określonych w TOiP, zaniechać ich pobierania lub różnicowania wysokości opłat w przypadku świadczenia przez DMBH na rzecz Klienta innych usług maklerskich.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1-2, informacja o zawieszeniu lub zmniejszeniu opłaty podawana jest do wiadomości Klientów w formie komunikatu zamieszczonego na stronie internetowej DMBH oraz poprzez wywieszenie informacji w Punktach Obsługi Klientów. Treść informacji może być również przekazywana Klientom w formie właściwej do składania zleceń lub dyspozycji.

§ 5

1. DMBH dokonuje wymiany walutowej na zasadach określonych w Regulaminie. Z tytułu wymiany walutowej DMBH pobiera opłatę, która w zależności od charakteru wymiany walutowej może mieć formę:
 - a) opłaty stałej – w kwocie stałej, pobieranej jako opłata za czynność, lub
 - b) opłaty zawartej w kursie – procentowej wartości wymiany walutowej pobieranej przez DMBH od Klienta.
2. Wymiana waluty dokonywana jest po kursie:
 - a) średnim NBP,
 - wymiana walutowa wykonywana jest po średnim kursie NBP w chwili wykonywania wymiany,
 - z tytułu wymiany, DMBH pobiera marżę w wysokości określonej w rozdziale II.27.ppkt 1) TOiP; marża powiększa kurs wymiany.
 - b) indywidualnie negocjowanym pomiędzy DMBH a Inwestorem,
 - wymiana walutowa wykonywana jest po kursie indywidualnie ustalonym z DMBH,
 - z tytułu wymiany DMBH pobiera marżę w wysokości określonej w rozdziale II.27.ppkt 2) TOiP; marża powiększa kurs wymiany,
 - wielkość kosztu równa jest różnicy pomiędzy kursem wymiany waluty uzgodnionej pomiędzy DMBH i Klientem, a kursem wymiany waluty uzgodnionym pomiędzy DMBH i Bankiem.
 - c) po Kursie Konwersji ustalonym przez Brokera Zagranicznego (dotyczy wyłącznie Zagranicznych Instrumentów Finansowych),
 - wymiana walutowa wykonywana po Kursie Konwersji Brokera Zagranicznego w chwili wykonywania wymiany,
 - z tytułu wymiany DMBH pobiera marżę w wysokości określonej w rozdziale II.27.ppkt 3) TOiP; marża zawarta jest w Kursie Konwersji,
 - wielkość kosztu równa jest różnicy pomiędzy Kursem Konwersji a średnim kursem wymiany waluty Brokera Zagranicznego w chwili wykonywania wymiany,
 - marża może być przedmiotem podziału pomiędzy DMBH, a Brokerem Zagranicznym. Informacja o proporcji podziału marży jest wskazywana w dokumencie *Szczegółowe informacje na temat DMBH oraz usług świadczonych przez DMBH na podstawie umowy o świadczenie usług maklerskich.*

§ 6

W przypadku, gdy przewidują to obowiązujące przepisy prawa właściwe dla miejsca wykonania zlecenia lub wynikające z polskich przepisów prawa, do stawek opłat i prowizji, o których mowa w TOiP, zostanie doliczony odpowiedni podatek lub inna wymagana opłata, w szczególności opłata na rzecz podmiotu nadzorującego oraz regulującego rynek kapitałowy w kraju miejsca wykonania zlecenia, według stawki określonej w obowiązujących przepisach prawa. Informacja ta podawana jest do wiadomości Inwestora na stronie internetowej DMBH lub Platformie transakcyjnej lub SOD.

II. OPŁATY DMBH

1.	Otwarcie rachunku/rejestru instrumentów finansowych i rachunku pieniężnego	0 zł
2.	Prowadzenie rachunku lub rejestru papierów wartościowych oraz rachunku pieniężnego	0 zł
3.	Zawarcie aneksu do umowy o świadczenie usług maklerskich	0 zł
4.	Przekroczenie terminu spłaty odroczonej płatności	0,5% wart. nieuregulowanego zobowiązania na dzień spłaty min. 50 zł
5.	Zamiana akcji imiennych na okaziciela lub z okaziciela na imienne	50 zł
6.	Podział odcinka zbiorowego akcji imiennych lub na okaziciela	50 zł
7.	Zgłoszenie umorzenia instrumentu finansowego lub jego umorzenie <i>[Opłata nie dotyczy FIZ oraz FIO, dla których DMBH jest dystrybutorem]</i>	50 zł
8.	Sporządzenie oraz wydanie odcinka zbiorowego akcji imiennych lub na okaziciela	50 zł
9.	1) Przeniesienie papierów wartościowych w obrębie DMBH:	
	1) bez zmiany prawa własności	10 zł
	2) w przypadku zmiany prawa własności w wyniku działu spadku	30 zł
	3) w przypadku zmiany prawa własności na podstawie umowy cywilnoprawnej, darowizny, zamiany akcji, aportu (opłata pobierana za transakcję)	0,5% wart. rynkowej, nie mniej niż 300 zł. Dla transakcji o wart. powyżej 500 tys. zł - prowizja negocjowana
	2) Przeniesienie papierów wartościowych do innej firmy inwestycyjnej lub banku powierniczego:	
	a) na inny rachunek Inwestora	0,8%, nie mniej niż 300 zł. Dla transakcji o wart. powyżej 500 tys. zł - prowizja negocjowana
	b) w przypadku zmiany prawa własności w wyniku umowy cywilnoprawnej, działu spadku, umowy darowizny, zamiany akcji, aportu	0,8 %, nie mniej niż równowartość 100 EUR. Dla transakcji o wart. powyżej 500 tys. zł - prowizja negocjowana
c) Przeniesienie papierów wartościowych do innej instytucji rozliczeniowej		
3) Przeniesienie Zagranicznych Instrumentów Finansowych z innej firmy inwestycyjnej do rejestru Inwestora w DMBH <i>[Opłata ponoszona za każdy rodzaj papieru wartościowego (oznaczony jednym kodem ISIN) i płatna przed dokonaniem transferu wg ich wyceny rynkowej sporządzonej w sposób określony w rozdziale IV.3.2 TOiP, z zastrzeżeniem, że jako dzień wyceny rozumie się dzień roboczy poprzedzający złożenie polecenia ich przeniesienia. W przypadku przeliczania opłaty stanowiącej równowartość w obcej walucie stosuje się kurs średni NBP z ww dnia].</i>	Równowartość kosztów pobieranych przez firmę inwestycyjną, z której dokonywany jest transfer i/ lub Brokera Zagranicznego.	

10.	<p>Ustanowienie blokady, zastawu lub innego zabezpieczenia, w szczególności na rachunku papierów wartościowych, rejestrze, ewidencji instrumentów rynku niepublicznego, w rejestrze sponsora, na rachunku pieniężnym Inwestora, z tytułu umów zawieranych przez Inwestora z osobami trzecimi oraz wpisanie informacji o ustanowieniu ograniczonego prawa rzeczowego do księgi akcyjnej:</p> <p>1) dla przedmiotu zabezpieczenia/blokady o wartości do 1 000 000 zł 2) dla przedmiotu zabezpieczenia/blokady o wartości powyżej 1 000 000 zł</p> <p><i>[Z zastrzeżeniem szczegółowych postanowień Regulaminu, opłata pobierana jest najpóźniej w momencie ustanowienia zabezpieczenia w DMBH wg ich wyceny rynkowej sporządzonej w sposób określony w rozdziale IV.3.2 TOiP, z zastrzeżeniem, że jako dzień wyceny rozumie się dzień roboczy poprzedzający złożenie polecenia blokady i nie dotyczy blokad w związku z kredytem lub pożyczką na zakup papierów wartościowych nabywanych za pośrednictwem DMBH, pożyczki papierów wartościowych, kupna z wykorzystaniem OTP, utraty dokumentów.]</i></p>	<p>0,25%, nie mniej niż 300 zł Opłata negocjowana</p>
11.	Wykonanie przelewu środków pieniężnych walucie:	
	1) w PLN lub innej walucie na rachunek w Banku Handlowym w Warszawie S.A.	0 zł
	2) w PLN lub innej walucie na rachunek w ramach usługi Pakiet Inwestora	0 zł
	3) w PLN na rachunek w innym banku krajowym lub firmie inwestycyjnej	5 zł
	4) w innej walucie na rachunek w innym banku krajowym lub firmie inwestycyjnej	Równowartość kosztów poniesionych przez DMBH + 20 zł
5) w PLN lub innej walucie poza granice Polski		
12.	<p>Sporządzenie świadectwa depozytowego, zaświadczenia o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu akcjonariuszy (lub ich duplikatu), duplikatu dowodu nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, duplikatu: PIT-8C, zestawienia transakcji do PIT-8c, formularza IFT lub innego dokumentu podatkowego</p> <p><i>[Opłaty pobierane są przed sporządzeniem dokumentu za sporządzenie każdego dokumentu]</i></p>	50 zł
13.	Wykonanie dyspozycji dotyczącej uczestnictwa w walnym zgromadzeniu akcjonariuszy emitenta zagranicznego	Opłata w wysokości podwójnej opłaty pobranej przez KDPW od DMBH z tytułu realizacji dyspozycji - nie mniej niż 1000 zł
14.	<p>Sporządzenie i wysłanie okresowego wyciągu ze stanu rachunku oraz jego historii</p> <p>1) w terminie określonym w regulaminie usługi maklerskiej. 2) w terminach innych niż wskazana w regulaminie usługi - opłata za 1 wyciąg</p>	Bez opłat 50 zł
15.	Sporządzenie powtórnego wyciągu, zaświadczenia lub potwierdzenia - o posiadanych instrumentach finansowych, stanie rachunku, rejestru, ewidencji na określony dzień lub ich historii:	
	1) z bieżącego roku	30 zł
	2) z poprzedniego roku oraz okresów wcześniejszych <i>[Opłata pobierana jest za każde zaświadczenie, a w przypadku historii rachunku - za każdy rozpoczęty rok kalendarzowy]</i>	50 zł
16.	Sporządzenie oraz udzielenie informacji biegłym rewidentom o stanie rachunków Inwestora w DMBH w związku z przeprowadzaniem audytu u Inwestora	50 zł

17.	Przekazanie dokumentów, o których mowa w punktach 12-16 za pośrednictwem elektronicznych nośników informacji lub innych urządzeń technicznych	0 zł
18.	<p>Sporządzenie i udzielenie informacji lub wykonanie czynności przez DMBH, w związku z postępowaniem zabezpieczającym lub egzekucyjnym, prowadzonym w stosunku do Inwestora, na podstawie: przepisów o postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym, przepisów o administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym, w szczególności przekazanie komornikowi, organowi egzekucyjnemu lub innemu podmiotowi upoważnionemu na mocy bezwzględnych przepisów prawa, informacji na temat Inwestora, jego rachunków, aktywów lub innych wymaganych przez ww. podmioty informacji.</p> <p>1) Opłata pobierana od komornika lub właściwego organu egzekucyjnego. 2) Opłata jest naliczana niezależnie od wyników weryfikacji i obejmuje średni koszt weryfikacji, sporządzenia i wysłania pisemnej odpowiedzi. 3) Prośba o uiszczenie opłaty jest kierowana do uprawnionego podmiotu, jeżeli w danym postępowaniu strona jest obowiązana uiścić/ponieść wydatki. 4) Opłata jest naliczana również w przypadku uchybień uprawnionego podmiotu, uniemożliwiających pełną odpowiedź na zapytanie; w przypadku usunięcia powyższych uchybień i umożliwienia pełnej odpowiedzi opłata nie jest powtórnie naliczana. 5) W przypadku, gdy zapytanie dotyczy kilku osób, opłata naliczana jest od każdej osoby oddzielnie. 6) W przypadku, gdy zapytanie zobowiązuje DMBH do podjęcia także innych czynności niż powyższa weryfikacja (np. sporządzenie historii Rachunku), podlegają one opłacie na podstawie odrębnych punktów TOiP. 7) Opłata nie jest naliczana w przypadku, gdy przepisy prawa określają obowiązek nieodpłatnego przekazania informacji.</p>	50 zł
19.	Sporządzenie i przekazanie kopii rozmowy telefonicznej z pracownikiem DMBH na nośniku magnetycznym (CD/ DVD):	
	1) z bieżącego roku	5 zł min. 50 zł
	2) z poprzedniego roku oraz okresów wcześniejszych [Opłata za jedną rozmowę - dotyczy rozmów telefonicznych od 03.01.2018]	8 zł min. 100 zł
20.	Wystawienie upomnienia w związku z powstaniem salda debetowego na rachunku	30 zł
21.	Wystawienie potwierdzenia otwarcia/zamknięcia rachunku/rejestru instrumentów finansowych	30 zł
22.	Wysłanie dokumentów do Inwestora:	
	1) list zwykły priorytetowy	6 zł
	2) list polecony priorytetowy	8 zł
	3) poczta kurierska [Opłata obejmuje koszt przesyłki oraz opłatę za czynność]	Wg kosztów wysyłki + 10 zł
23.	Wysłanie zawiadomienia o zawarciu transakcji:	
	1) w formie papierowej	Wg stawek w pkt 22.
	2) pocztą elektroniczną (email)	Bez opłat
	3) za pośrednictwem innych urządzeń technicznych oraz elektronicznych nośników informacji innych niż poczta elektroniczna	Opłata negocjowana

24.	Wysłanie okresowego wyciągu ze stanu rachunku oraz jego historii w terminach określonych w regulaminie usługi maklerskiej	Bez opłat
25.	Wykonanie czynności dotyczących wykonania praw z zagranicznych instrumentów finansowych zarejestrowanych w KDPW	Opłata w wysokości podwójnej opłaty pobranej przez KDPW od DMBH z danego tytułu
26.	Obsługa wypłaty dywidendy lub odsetek w innej walucie niż PLN z instrumentów finansowych zarejestrowanych w KDPW <i>[Opłata za czynność]</i>	20 zł
27.	Opłaty z tytułu wymiany walutowej:	
	1) wymiana walutowa po kursie średnim NBP	1% wart. wymiany
	2) wymiana walutowa po kursie indywidualnie negocjowanym z DMBH *	1% wart. wymiany
	3) wymiana walutowa po Kursie Konwersji Brokera Zagranicznego <i>[Koszt ponoszony przez Klienta zawarty jest w kursie wymiany]</i>	0,3% wart. wymiany
*- opłata negocjowana		

III. OPŁATY ZA DOSTĘP DO NOTOWAŃ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

1.	RYNEK KRAJOWY (GPW, NEW CONNECT)	
1.1	Pakiet Blue 1 najlepsza oferta kupna/sprzedaży	Bezpłatnie w przypadku wykonania, co najmniej 1 transakcji w miesiącu, w przeciwnym wypadku 13,20 zł
1.2.	Pakiet Gold 5 najlepszych ofert kupna/sprzedaży	Bezpłatnie, w przypadku miesięcznych obrotów papierami wartościowymi powyżej 100.000 zł lub powyżej 100 kontraktów (opcji), w przeciwnym wypadku 89 zł
1.3	Opłaty za dostęp do notowań bez opóźnień pobierane są za każdy miesiąc kalendarzowy (minimalny okres rozliczeniowy) z dołu, w terminie do 20-go dnia następnego miesiąca wg następujących zasad: - za najwyższy pakiet wybrany w ciągu miesiąca kalendarzowego, którego dotyczy opłata, - obroty zwalniające Klienta z opłaty naliczane są w miesiącu kalendarzowym, którego dotyczy opłata; obroty wygenerowane na akcjach i kontraktach nie podlegają sumowaniu.	
2.	RYNKI ZAGRANICZNE	
2.1.	Opłata za dostęp do notowań Zagranicznych Instrumentów Finansowych: - w czasie rzeczywistym - z opóźnieniem	Opłata pobierana wg kosztu ponoszonego przez DMBH z tytułu udostępnienia przez podmiot organizujący notowanie Wielkość kosztu podawana do wiadomości Inwestora na platformie transakcyjnej

IV. OPŁATY Z TYTUŁU EWIDENCJONOWANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH NA RACHUNKACH LUB W REJESTRACH PROWADZONYCH PRZEZ DMBH - opłaty standardowe*

1.	KRAJOWE INSTRUMENTY FINANSOWE DOPUSZCZONE DO OBROTU ZORGANIZOWANEGO* (GPW, NEW CONNECT, BONDSLOT)	
1.1	Akcje, PDA, certyfikaty inwestycyjne inne papiery wartościowe z wyjątkiem obligacji	0,010% min 1 zł
1.2.	Obligacje	0,005% min 1 zł
2.	ZAGRANICZNE INSTRUMENTY FINANSOWE DOPUSZCZONE DO OBROTU NA RYNKACH ZAGRANICZNYCH*	
2.1.	Akcje, PDA, ETF, obligacje, inne papiery wartościowe	0,008% min 1 zł
3.	ZASADY NALICZANIA OPŁAT Z TYTUŁU EWIDENCJONOWANIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W DMBH	
3.1.	<p>Opłaty z tytułu ewidencjonowania instrumentów finansowych naliczane są miesięcznie od wartości instrumentów finansowych zarejestrowanych na rachunku, rejestrze lub w ewidencji instrumentów finansowych w:</p> <p>a) ostatnim dniu roboczym miesiąca („Dzień wyceny”) - dla instrumentów finansowych zarejestrowanych w KDPW,</p> <p>b) w przedostatnim dniu roboczym miesiąca („Dzień Wyceny”) - dla Zagranicznych Instrumentów Finansowych,</p> <p>i księgowane najpóźniej do 10. dnia po jego zakończeniu.</p> <p>Naliczanie opłat z tytułu ewidencjonowania instrumentów finansowych nie dotyczy przypadku, w którym umowa o prowadzenie rachunku, rejestru lub ewidencji zawarta jest z emitentem tych instrumentów finansowych.</p>	
3.2	<p>Opłaty, o których mowa w TOiP, a których wysokość wyznaczana jest na podstawie wartości instrumentów finansowych (w tym opłaty z tytułu ewidencjonowania instrumentów finansowych), liczone są zgodnie z ich wyceną rynkową, tzn.:</p> <p>1) dla akcji, praw do akcji oraz certyfikatów notowanych w obrocie zorganizowanym - według kursu zamknięcia ustalonego na sesji w dniu wyceny według następujących zasad:</p> <p>a) w przypadku notowań w systemie kursu jednolitego z dwukrotnym określeniem kursu - na podstawie kursu określonego w drugim notowaniu tego dnia, a w przypadku braku możliwości określenia kursu w powyższy sposób - na podstawie ostatniego kursu jednolitego,</p> <p>b) w przypadku notowań w systemie ciągłym - na podstawie kursu zamknięcia tych notowań, a w przypadku braku możliwości określenia tego kursu - na podstawie ostatniego kursu zamknięcia;</p> <p>z zastrzeżeniem, że jeżeli instrument finansowy podlegający wycenie notowany jest równoległe w jednym lub kilku miejscach notowania - na potrzeby wyceny przyjmuje się kursy z regulowanego obrotu giełdowego.</p> <p>2) akcje, prawa do akcji, ETF-y, certyfikaty, inne instrumenty finansowe notowane na rynku zagranicznym - według kursu zamknięcia tego instrumentu finansowego ustalonego na sesji w Dniu Wyceny, po przeliczeniu na złote polskie wg średniego kursu NBP z Dnia Wyceny.</p> <p>W przypadku, gdy instrument finansowy notowany jest na więcej niż jednym zagranicznym rynku regulowanym - na potrzeby wyceny przyjmuje się najniższy kurs zamknięcia z tych rynków po przeliczeniu na złote polskie wg średniego kursu NBP z Dnia Wyceny.</p> <p>3) dla obligacji i innych papierów dłużnych - według ich wartości nominalnej; w przypadku zagranicznych papierów dłużnych dodatkowo po przeliczeniu na złote polskie wg. średniego kursu NBP z Dnia Wyceny,</p> <p>4) dla innych papierów wartościowych - według ich ceny emisyjnej, a w przypadku braku możliwości ustalenia ceny emisyjnej - według ich ceny nominalnej; w przypadku innych zagranicznych instrumentów finansowych dodatkowo po przeliczeniu na złote polskie wg średniego kursu NBP z Dnia Wyceny.</p> <p>* <i>możliwość negocjacji opłaty</i></p>	

V. PROWIZJE Z TYTUŁU POŚREDNICTWA PAPIERAMI WARTOŚCIOWYMI W OBROcie ZORGANIZOWANYM (GPW, NEW CONNECT, BONDSPOT)

1.	Akcje oraz inne instrumenty finansowe z wyłączeniem obligacji i derywatów -standardowa tabela prowizji*			
	Zawarcie transakcji kupna lub sprzedaży	Sposób składania zlecenia		
		Internet	Telefonicznie	POK lub PPZ**
	Wartość prowizji	0,38%; min. 5 zł	0,95%; min. 5 zł	1,5% min. 5zł
	Daytrading	0,25%; min. 5 zł	brak	brak
	<i>Daytrading - zwrot z tytułu prowizji daytradingu wykonywany jest do końca następnego dnia roboczego. Zwrot prowizji dotyczy zlecenia odwrotnego.</i>			
2.	Obligacje - standardowa tabela prowizji*			
	Zawarcie transakcji kupna lub sprzedaży	Sposób składania zlecenia		
		Internet	Telefonicznie	POK lub PPZ**
	Wartość prowizji	0,19%; min. 5 zł	0,45%; min. 5 zł	1,5% min. 5 zł
3.	<p>Prowizje negocjowane</p> <p>1) Okresowa prowizja negocjowana - prowizja ustalana na podstawie średniego obrotu miesięcznego, zrealizowanego w obrocie papierami wartościowymi w okresie trzech miesięcy poprzedzających ustalenie stawki negocjowanej. Minimalna, średnia wielkość obrotu uprawniająca do negocjacji - 25 tys. zł. Do wartości obrotu nie wlicza się obrotu zrealizowanego w wyniku realizacji zleceń określonych w pkt 2) poniżej. Termin obowiązywania stawki prowizji ustalonej w powyższy sposób wynosi 3 miesiące;</p> <p>2) Prowizja negocjowana od pojedynczego zlecenia - minimalna wielkość zlecenia 25 tys. zł;</p> <p>3) Negocjowana prowizja deklarowana - na podstawie deklaracji Inwestora o zamierzonej wartości obrotu w okresie najbliższego miesiąca. Minimalna wartość deklaracji 25 tys. zł; Termin obowiązywania prowizji - 1 miesiąc. W przypadku braku realizacji obrotu zgodnie z deklaracją, prowizja na następny okres prowizyjny ustalana jest na podstawie obrotu zrealizowanego;</p> <p>4) Prowizja negocjowana od wartości portfela - wartość papierów wartościowych na rachunku Inwestora min. 300 000 zł; minimalna wartość prowizji - 0,5%; termin obowiązywania stawki prowizji - 6 miesięcy. <i>[W przypadku prowizji negocjowanych minimalna prowizja od pojedynczego zlecenia wynosi 5 zł.]</i></p>			
4.	Prowizja za pośrednictwo w obrocie zorganizowanym w trybie transakcji pozasesyjnej	0,35% lub prowizja negocjowana; min. 5 zł		
5.	Prowizja za wykonanie zlecenia sprzedaży w odpowiedzi na wezwanie, w trybie zaproszenia do składania ofert sprzedaży papierów wartościowych. <i>[Prowizja od wartości zbywanych akcji w odpowiedzi na wezwanie]</i>	0,6% lub prowizja negocjowana; min. 5 zł		
6.	Prowizja za wykonanie zlecenia zamiany w odpowiedzi na wezwanie do zamiany akcji <i>(Prowizja od wartości akcji będących przedmiotem zamiany)</i>	0,6% lub prowizja negocjowana; min. 5 zł		
7.	Prowizja za pośrednictwo w obrocie papierami wartościowymi niedopuszczonymi do obrotu na rynku zorganizowanym	0,95% lub prowizja negocjowana; min. 5 zł		
8.	Prowizja od zapisu na papiery wartościowe w ramach oferty publicznej	Odpowiednio wg stawek w pkt 1 i 2		
9.	Prowizje od transakcji na rynku międzybankowym	Odpowiednio wg stawek w pkt 2		
<p>* - możliwość negocjacji prowizji na zasadach określonych w pkt 3 powyżej.</p> <p>** - POK - Punkt Obsługi Klientów DMBH; PPZ - Punkt Przyjmowania Zleceń Banku Handlowego w Warszawie S.A.</p>				

VI. PROWIZJE I OPŁATY ZA POŚREDNICTWO DERYWATAMI LUB INNYMI PRAWAMI POCHODNYMI W OBROTCIE ZORGANIZOWANYM (GPW, NEW CONNECT, BONDSPOT)

	Prowizja za zawarcie transakcji kupna lub sprzedaży*	Sposób składania zlecenia		
		Internet	Telefonicznie	POK lub PPZ**
1.	1) 1 kontraktu terminowego na indeks	9 zł	12 zł	15 zł
	2) 1 kontraktu terminowego na akcje	3 zł	6 zł	9 zł
	3) 1 kontraktu terminowego na kursy walut	0,50 zł	0,90 zł	1,20 zł
	4) 1 opcji	2% wart. opcji nie mniej niż 2 zł i nie więcej niż 9 zł	2,5% wart. opcji nie mniej niż 2 zł i nie więcej niż 15 zł	3,0% wartości opcji nie mniej niż 2 zł i nie więcej niż 15 zł
	5) jednostek indeksowych	Zgodnie z V.1.	Zgodnie z pkt V.1.	Zgodnie z V.1.
2.	Prowizje negocjowane: 1) Okresowa prowizja negocjowana - obrót min. 15 kontraktów lub opcji w okresie jednego miesiąca poprzedzającego ustalenie stawki negocjowanej; 2) Prowizja negocjowana od pojedynczego zlecenia - minimalna wielkość zlecenia 15 kontraktów lub opcji.			
3.	Opłata z tytułu wygaśnięcia: 1) kontraktu terminowego na indeks lub akcje;		8 zł	
	2) kontraktu terminowego na waluty lub opcji [opłata pobierana od 1 kontraktu lub opcji]		5 zł	
4.	Za wygaśnięcie jednostek indeksowych (od 1 pozycji)		0,5% wartości rozliczenia, nie mniej niż 1 zł i nie więcej niż 5 zł	
5.	Zgłoszenie do wykonania lub zgłoszenie rezygnacji z wykonania instrumentu finansowego (od 1 zgłoszenia)		8 zł	
6.	Wykonanie warrantów przed terminem ich wygaśnięcia (prowizja pobierana za 1 serię warrantu)		1% kwoty świadczenia lub prowizja negocjowana	
7.	Wykonanie instrumentów finansowych związane z dostawą instrumentu bazowego		20 zł	
8.	Opłata za transfer derywatów: a) na rachunek prowadzony w DMBH (za każdą serię)		20 zł	
	b) na rachunek inny niż w DMBH (za każde prawo pochodne)		8 zł lub opłata negocjowana	
* możliwość negocjacji prowizji na zasadach określonych w pkt 2.				
** POK - Punkt Obsługi Klientów DMBH; PPZ - Punkt Przyjmowania Zleceń Banku Handlowego w Warszawie S.A.				

VII. PROWIZJE ZA POŚREDNICTWO W OBROcie INSTRUMENTAMI FINANSOWYMI NA RYNKACH ZAGRANICZNYCH

1.	Akcje, prawa do akcji, ETF-y, certyfikaty, obligacje, inne instrumenty finansowe -standardowa tabela prowizji*	Sposób składania zlecenia			Prowizja minimalna
		Internet	Telefon	POK, PPZ	
		Stawka prowizji			
	BME Spanish Exchanges (SIBE)	0,5%	0,95%	1,5%	20 EUR
	Borsa Italiana/Milan Stock Exchange (MIL)	0,5%			20 EUR
	Budapest Stock Exchange (BUX)	0,5%			20 EUR
	Deutsche Börse (XETRA) (FSE)	0,5%			20 EUR
	Hong Kong Exchanges (HKEX)	0,5%			200 HKD
	London Stock Exchange (IOB) (LSE_INTL)	0,5%			25 USD
	London Stock Exchange SETS Market (LSE_SETS)	0,5%			15GBP
	NASDAQ OMX Copenhagen (CSE)	0,5%			150 DKK
	NASDAQ OMX Helsinki (HSE)	0,5%			20 EUR
	NASDAQ OMX Stockholm (SSE)	0,5%			150 SEC
	NYSE Euronext Amsterdam (AMS)	0,5%			20 EUR
	NYSE Euronext Brussels (BRU)	0,5%			20 EUR
	NYSE Euronext Lisbon (LISB)	0,5%			20 EUR
	NYSE Euronext Paris (PAR)	0,5%			20 EUR
	Oslo Børs/Oslo Stock Exchange (OSE)	0,5%			150 NOK
	SIX Swiss Exchange (Blue-Chip) (VX)	0,5%			20 CHF
	SIX Swiss Exchange (SWX)	0,5%			20 CHF
	Wiener Börse/Vienna Stock Exchange (VIE)	0,5%			20 EUR
	US MAIN Exchanges (AMEX; NASDAQ; NSC; NYSE) dla Akcji lub ETF o wartości równej lub większej niż 10 USD za jedną akcję lub ETF	0,5%			25 USD
	US MAIN Exchanges (AMEX; NASDAQ; NSC; NYSE) dla akcji lub ETF o wartości mniejszej 10 USD za jedną akcję lub ETF	0,04 USD za 1 akcję lub ETF			25 USD
	MTF	0,5			Według kosztu MTF
W przypadkach niewymienionych w niniejszej tabeli stosuje się prowizję negocjowaną					
* - możliwość negocjacji prowizji.					

VIII. OPŁATY Z TYTUŁU ŚWIADCZENIA USŁUG DORADZTWA INWESTYCYJNEGO

1.	Świadczenie usługi doradztwa inwestycyjnego	0 zł
----	---	------

Tabela opłat i prowizji obowiązuje od dnia 03.01.2018 r.

**REGULAMIN ŚWIADCZENIA PRZEZ
DOM MAKLERSKI BANKU HANDLOWEGO S.A.
USŁUG DORADZTWA INWESTYCYJNEGO**

ROZDZIAŁ I: DEFINICJE

§ 1

Poprzez użyte w Regulaminie sformułowania rozumie się:

- 1) **Agent** - agent firmy inwestycyjnej działający na rzecz DMBH;
- 2) **Bank** - Bank Handlowy w Warszawie S.A.;
- 3) **Dane Klienta** - dane wskazane w Umowie identyfikujące Klienta oraz sposób kontaktu z Klientem, a także inne informacje wskazane przez Klienta, niezbędne do zawarcia Umowy oraz świadczenia usługi na podstawie Umowy, w szczególności dane osobowe, adresy, numery telekomunikacyjne, z wyłączeniem danych stanowiących Informacje;
- 4) **Dyspozycja** - polecenie lub instrukcja Klienta składana DMBH w zakresie objętym Umową lub Regulaminem;
- 5) **DMBH** - Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.;
- 6) **Dzień roboczy** - każdy dzień od poniedziałku do piątku z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;
- 7) **Grupa Kapitałowa** - grupa Citi, obejmująca wszystkie podmioty zależne i stowarzyszone z Citigroup Inc.;
- 8) **Indywidualna sytuacja Klienta** - potrzeby i sytuacja Klienta (jego wiedza i doświadczenie, sytuacja finansowa, tolerancja ryzyka oraz cele i potrzeby inwestycyjne);
- 9) **Informacje** - informacje, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 1 Regulaminu;
- 10) **Instrumenty finansowe** - akcje oraz obligacje dopuszczone do obrotu na polskim lub zagranicznym rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu (MTF), lub będące przedmiotem publicznej oferty na tych rynkach oraz tytuły uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, których celem jest wierne odwzorowywanie wskazanego indeksu, a tytuły uczestnictwa są notowane na rynku regulowanym (ETF), z zastrzeżeniem § 15 ust. 2 pkt 2 Regulaminu;
- 11) **Klient** - osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która zawarła Umowę z DMBH;
- 12) **Klient detaliczny** - Klient niebędący Klientem profesjonalnym, na którego rzecz jest świadczona usługa doradztwa inwestycyjnego;
- 13) **Klient profesjonalny** - podmiot wskazany w art. 3 pkt 39b Ustawy, posiadający wiedzę i doświadczenie pozwalające na podejmowanie właściwych decyzji inwestycyjnych, a także na właściwą ocenę ryzyka związanego z tymi decyzjami, w szczególności bank, firma inwestycyjna, zakład ubezpieczeń, fundusz inwestycyjny, towarzystwo funduszy inwestycyjnych;
- 14) **Papiery wartościowe** - rozumie się przez to instrumenty finansowe, o których mowa w art. 3 pkt 1 Ustawy;
- 15) **POK** - Punkt Obsługi Klienta DMBH;
- 16) **Pracownik Agenta DMBH** - osoba zatrudniona przez Agenta, wykonująca na rzecz DMBH czynności określone w Regulaminie;
- 17) **Pracownik DMBH** - osoba zatrudniona w DMBH lub wykonująca na rzecz DMBH czynności określone w Regulaminie na podstawie umowy innej niż umowa o pracę;
- 18) **Profil Klienta** - wynik oceny przez DMBH Indywidualnej sytuacji Klienta określonej na podstawie Informacji;
- 19) **Rachunek inwestycyjny** - rachunek lub rejestr instrumentów finansowych i rachunek pieniężny prowadzony na rzecz Klienta przez DMBH na podstawie umowy o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych oraz prowadzenie rachunku lub

rejestrze instrumentów finansowych oraz rachunku pieniężnego;

- 20) Rekomendacja inwestycyjna** - rekomendacja dotycząca nabycia lub zbycia jednego Instrumentu finansowego lub większej ich liczby albo dokonania innej czynności wywołującej równoważne skutki, której przedmiotem są Instrumenty finansowe, albo rekomendacja dotycząca powstrzymania się od wykonania takiej czynności, udzielana Klientowi w ramach świadczenia na jego rzecz usługi doradztwa inwestycyjnego; rekomendacja może być przedstawiona jako procentowe wskazanie udziału poszczególnych Instrumentów finansowych w portfelu, w taki sposób aby Klient mógł odnieść ją nie tylko do poprzedniej rekomendacji, lecz również do swojego indywidualnego stanu portfela;
- 21) Strategia inwestycyjna** - załącznik do Umowy określający zakres instrumentów finansowych, które mogą być przedmiotem Rekomendacji inwestycyjnej. Strategia inwestycyjna ustalana jest w oparciu o Indywidualną sytuację Klienta;
- 22) TOiP** - tabela opłat i prowizji z tytułu świadczenia przez DMBH usługi doradztwa inwestycyjnego;
- 23) Trwały nośnik informacji** - nośnik informacji umożliwiający użytkownikowi przechowywanie adresowanych do niego informacji w sposób umożliwiający dostęp do nich przez okres odpowiedni dla celów, którym te informacje służą, i pozwalający na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci;
- 24) Ustawa** - ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U.2017.1768 z późn. zm.) lub inny akt prawny zastępujący wyżej wymienioną ustawę w przypadku jej uchylenia.

ROZDZIAŁ II: POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 2

1. Niniejszy Regulamin określa prawa i obowiązki Klienta oraz DMBH wynikające z zawarcia Umowy oraz zasady świadczenia usług doradztwa inwestycyjnego przez DMBH.
2. DMBH świadczy usługi doradztwa inwestycyjnego na podstawie Umowy oraz Regulaminu, zgodnie z przepisami prawa polskiego.

ROZDZIAŁ III: UMOWA

§ 3 informacje ogólne

1. Podstawą świadczenia usług doradztwa inwestycyjnego jest Umowa.
2. Regulamin nie jest ofertą w rozumieniu art. 66 § 1 Kodeksu cywilnego.
3. DMBH zastrzega prawo do określenia minimalnej wartości aktywów, jakie Klient winien posiadać na rachunku lub rejestrach w DMBH przed zawarciem Umowy oraz po jej zawarciu, oraz zastrzega prawo do zawarcia z Klientem Umowy od spełnienia tego kryterium. Warunki, o których mowa powyżej, DMBH przekazuje potencjalnemu Klientowi w formie pisemnej, przed zawarciem Umowy.
4. Czynności związane z zawarciem Umowy, przyjmowaniem Dyspozycji Klienta, na zasadach określonych w rozdziale VI Regulaminu oraz wykonywaniem wskazanych w Regulaminie czynności, mogą być powierzone przez DMBH Agentowi na zasadach określonych w umowie o pełnienie funkcji agenta firmy inwestycyjnej. Informację o zawarciu umowy z Agentem DMBH podaje do wiadomości potencjalnego Klienta przed zawarciem Umowy w formie trwałego nośnika informacji.

§ 4 Czynności przed zawarciem Umowy

1. Przed zawarciem Umowy DMBH może zażądać od potencjalnego Klienta przedstawienia następujących dokumentów lub podania informacji w formie uzgodnionej z DMBH:

- 1) informacji dotyczących poziomu wiedzy o inwestowaniu w zakresie Instrumentów finansowych oraz doświadczenia inwestycyjnego Klienta, jego sytuacji finansowej, tolerancji ryzyka oraz celów i potrzeb inwestycyjnych, niezbędnych do: (i) dokonania oceny, czy Instrument finansowy będący przedmiotem oferowanej usługi maklerskiej lub usługi maklerska, która ma być świadczona na podstawie Umowy, jest odpowiednia dla Klienta, biorąc pod uwagę jego indywidualną sytuację, (ii) ustalenia Profilu Klienta, (iii) określenia grupy docelowej w odniesieniu do danego Instrumentu finansowego;
 - 2) informacji o źródle pochodzenia majątku lub funduszy potencjalnego Klienta, wskazania beneficjenta rzeczywistego Umowy - w związku z przepisami prawa dotyczącymi przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu;
 - 3) dokumentów, o których mowa w § 6 Regulaminu.
2. DMBH może zażądać od Klienta lub potencjalnego Klienta przedstawienia innych niż wskazane w niniejszym rozdziale dokumentów lub informacji, o ile z przepisów prawa wynika, że są one niezbędne do zawarcia lub wykonywania Umowy, lub wykonywania obowiązków DMBH wynikających z przepisów prawa.
3. DMBH może dokonać oceny, o której mowa w ust. 1 pkt 1, i ustalić Profil Klienta na podstawie informacji dotyczących Klienta otrzymanych od Banku, w związku ze świadczeniem przez Bank usług na rzecz Klienta albo na podstawie informacji posiadanych przez DMBH, o ile są aktualne.
- 3a. W przypadku gdy Klient nie działa samodzielnie, postanowienia ust. 1-3 powyżej stosuje się odpowiednio do osoby lub osób reprezentujących Klienta. W takiej sytuacji DMBH żąda wybranych informacji od osób reprezentujących Klienta - zgodnie z odpowiednią polityką DMBH. W szczególności DMBH wymaga informacji dotyczących poziomu wiedzy o inwestowaniu w zakresie Instrumentów finansowych oraz doświadczenia inwestycyjnego od osoby fizycznej będącej przedstawicielem Klienta, który również jest osobą fizyczną.
4. DMBH informuje potencjalnego Klienta w formie pisemnej o istniejących konfliktach interesów związanych ze świadczeniem usługi doradztwa inwestycyjnego na rzecz tego Klienta, w sytuacji gdy rozwiązania organizacyjne i administracyjne wprowadzone przez DMBH w celu zapobiegania konfliktom interesów lub zarządzania nimi nie są wystarczające w celu zapewnienia z należytą pewnością, aby ryzyko szkody dla interesów Klienta nie występowało. Informacja zawiera dane pozwalające Klientowi na podjęcie świadomej decyzji co do zawarcia Umowy, w tym szczegółowy opis konfliktu interesów powstających przy wykonywaniu Umowy. W takim przypadku Umowa może zostać zawarta pod warunkiem, że Klient potwierdzi w formie pisemnej fakt otrzymania od DMBH informacji o istniejącym konflikcie interesów oraz wolę zawarcia Umowy.

§ 5 Skreślony

§ 6 Zawarcie Umowy

1. Potencjalny Klient będący osobą fizyczną, występując o zawarcie Umowy, podaje pracownikowi DMBH dane go identyfikujące (imię i nazwisko, adres, numer PESEL), przedkłada urzędowy dokument tożsamości (dowód osobisty, paszport lub kartę stałego pobytu), składa w jego obecności wzór podpisu oraz podpisuje dwa egzemplarze Umowy. DMBH zastrzega sobie prawo zażądania okazania dodatkowego dokumentu identyfikującego Klienta.
2. Potencjalny Klient będący osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, występując o zawarcie Umowy, przedkłada pracownikowi DMBH, wystawiony nie wcześniej niż trzy miesiące przed datą przedłożenia pracownikowi DMBH, aktualny wypis z rejestru właściwego dla siedziby potencjalnego Klienta lub inne dokumenty urzędowe wskazujące:
 - 1) firmę, siedzibę, adres oraz status prawny potencjalnego Klienta;
 - 2) sposób reprezentacji oraz imiona i nazwiska osób uprawnionych do reprezentowania potencjalnego Klienta oraz
 - 3) numer REGON oraz numer identyfikacji podatkowej potencjalnego Klienta;
 - 4) status oraz kraj rezydencji podatkowej;

- przy czym DMBH może odstąpić od wymogu przedłożenia dokumentów określonych w ppkt 1 oraz ppkt 3 i 4 powyżej w przypadkach, które uzna za uzasadnione.
3. Karta wzorów podpisów dla Klienta będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej stanowi załącznik do Umowy.
 4. Klient będący osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej może złożyć własną kartę wzorów podpisów osób uprawnionych do jego reprezentowania z tym, że:
 - 1) wzory podpisów winny być złożone w obecności notariusza i przez niego uwierzytelnione lub za zgodą DMBH w inny sposób;
 - 2) wzory podpisów składane w obecności notariusza zagranicznego powinny być dodatkowo poświadczane przez polskiego konsula lub za zgodą DMBH w inny sposób.
 5. Wskazanie wzoru podpisu, danych i zakresu umocowania pełnomocnika Klienta w pełnomocnictwie sporządzonym:
 - 1) w formie aktu notarialnego,
 - 2) z podpisami notarialnie poświadczonymi, lub
 - 3) zgodnie ze wzorem udostępnionym przez DMBH, i podpisanym przez uprawnione do reprezentacji Klienta osoby, których podpisy umieszczone są na karcie wzorów podpisów, zwalnia z obowiązku zamieszczania tych danych dodatkowo w karcie wzorów podpisów.
 6. Zagraniczne dokumenty urzędowe przedkładane przez Klienta powinny być uwierzytelnione przez polskiego konsula lub w inny sposób wskazany przez DMBH.
 7. Dokumenty przedkładane pracownikowi DMBH i sporządzone w języku innym niż polski powinny być przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego, chyba że DMBH odstąpi od tego wymogu.
 8. Niezależnie od powyższych postanowień dotyczących uwierzytelniania i legalizacji dokumentów DMBH może dopuścić inny sposób poświadczania autentyczności podpisów oraz charakteru w jakim działała osoba, która podpisała dokument, a także jego zgodności z prawem miejsca wystawienia, w szczególności poprzez uznanie klauzuli apostille, określone w Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961 r.

§ 7 Zmiana Danych Klienta

1. Klient ma obowiązek niezwłocznego zawiadamiania DMBH o każdej zmianie Danych Klienta, załączając odpowiednie dokumenty potwierdzające taką zmianę, w szczególności zmianę adresu korespondencyjnego Klienta oraz adresu poczty elektronicznej. Klient ma również obowiązek niezwłocznego przekazywania DMBH wszelkich dotyczących Klienta informacji istotnych dla realizacji zobowiązań wynikających z Umowy, w szczególności dotyczących sytuacji finansowej Klienta.
2. Zmiana Danych Klienta nie stanowi zmiany Umowy.
3. DMBH zastrzega sobie prawo niewykonania Dyspozycji zawierających Dane Klienta odmienne od Danych Klienta posiadanych przez DMBH.

§ 8 Zmiana i aktualizacja Informacji

1. Klient jest zobowiązany przynajmniej raz na 24 miesiące zaktualizować swój Profil Klienta, z zastrzeżeniem, że DMBH informuje Klienta o obowiązku aktualizacji Profilu Klienta co najmniej 30 dni przed upływem terminu, o którym mowa powyżej, oraz zawsze w przypadku zmiany sytuacji finansowej, tolerancji ryzyka lub celów i potrzeb inwestycyjnych Klienta mającej wpływ na treść Informacji. DMBH może zwrócić się do Klienta z prośbą o wcześniejszą aktualizację Profilu Klienta.
2. Przez aktualizację rozumie się potwierdzenie przez Klienta przedstawionych uprzednio Informacji lub przedstawienie nowych Informacji.

3. DMBH, na podstawie udzielonego przez Klienta upoważnienia, może zwrócić się do Banku o przekazanie aktualnych Informacji, w celu aktualizacji Profilu Klienta. W takim przypadku otrzymanie Informacji dotyczących Klienta od Banku w związku ze świadczeniem przez Bank usług na rzecz Klienta jest traktowane jako aktualizacja Profilu Klienta, o ile DMBH uzna otrzymane dane za aktualne oraz prawidłowe.
4. Nieaktualizowanie Profilu Klienta w terminie, o którym mowa w ust. 1, uniemożliwia DMBH wydanie Rekomendacji inwestycyjnej. W takim przypadku DMBH ma prawo wstrzymać wydawanie Rekomendacji inwestycyjnych dla Klienta, a w przypadku gdy DMBH nie posiada przez okres co najmniej 3 miesięcy, aktualnych Informacji, DMBH uprawniony jest do rozwiązania Umowy z Klientem bez zachowania okresu wypowiedzenia.

ROZDZIAŁ IV: PEŁNOMOCNICTWA

§ 9 Pełnomocnik do zawarcia Umowy

Zawarcie Umowy może nastąpić przez pełnomocnika lub pełnomocników działających na podstawie pełnomocnictw(a) w formie pisemnej z podpisem mocodawcy poświadczonym notarialnie lub przez pracownika DMBH lub pracownika Agenta, w którego obecności podpis zostanie złożony. Podpis mocodawcy złożony przed notariuszem zagranicznym musi zostać poświadczony dodatkowo przez polskiego konsula lub w inny sposób ustalony z DMBH.

§ 10 Pełnomocnik do wykonywania Umowy

1. Klient może ustanowić pełnomocnika lub pełnomocników uprawnionych do reprezentowania Klienta w zakresie wykonywania Umowy. Pełnomocnictwo jest udzielane w formie pisemnej z podpisem mocodawcy poświadczonym notarialnie lub przez pracownika DMBH lub pracownika Agenta, w którego obecności podpis zostanie złożony. Podpis mocodawcy złożony przed notariuszem zagranicznym musi zostać poświadczony dodatkowo przez polskiego konsula lub w inny sposób ustalony z DMBH.
2. Klient może udzielić pełnomocnictwa:
 - 1) rodzajowego, upoważniającego pełnomocnika do dokonywania czynności rodzajowo wskazanych w treści pełnomocnictwa;
 - 2) szczególnego, upoważniającego pełnomocnika do dokonania jednej lub więcej czynności wskazanych szczegółowo w treści pełnomocnictwa.
3. Pełnomocnictwo może być udzielone na czas nieoznaczony albo na czas oznaczony. W przypadku niewskazania terminu, na jaki udzielono pełnomocnictwa, uważa się, że zostało ono udzielone na czas nieoznaczony.
4. Pełnomocnictwo nie może być udzielone z zastrzeżeniem warunku.
5. Pełnomocnik nie jest umocowany do złożenia w imieniu Klienta oświadczenia zawierającego Informacje niezbędne dla dokonania przez DMBH oceny odpowiedniości usługi dla Klienta. Powyższe wyłączenie nie obejmuje oświadczeń zawierających Informacje dotyczące pełnomocnika, w przypadku gdy zgodnie z § 4 ust. 3a są one wymagane.

§ 11 Zmiana, odwołanie i wygaśnięcie pełnomocnictwa do wykonywania Umowy

1. Pełnomocnictwo może być zmienione tylko w formie pisemnej z podpisem mocodawcy poświadczonym notarialnie lub przez pracownika DMBH albo pracownika Agenta, w którego obecności podpis zostanie złożony. Podpis mocodawcy złożony przed notariuszem zagranicznym musi zostać poświadczony dodatkowo przez polskiego konsula lub w inny sposób ustalony z DMBH.
2. Pełnomocnictwo może być odwołane przez Klienta telefonicznie w formie właściwej dla składania Dyspozycji lub pisemnie w POK albo w lokalu Agenta. Postanowienia § 9 stosuje się odpowiednio.
3. Pełnomocnictwo wygasa w razie: (i) wygaśnięcia lub rozwiązania Umowy, (ii) upływu

- terminu, na jaki zostało udzielone, (iii) śmierci pełnomocnika, (iv) śmierci Klienta, o ile z treści pełnomocnictwa nie wynika co innego, (v) ogłoszenia upadłości Klienta lub (vi) otwarcia likwidacji Klienta.
4. W przypadkach wskazanych w punktach ust. 3 pkt (iii) - (vi) powyżej wygaśnięcie pełnomocnictwa jest skuteczne wobec DMBH po otrzymaniu przez DMBH wiarygodnej pisemnej informacji o: (i) śmierci pełnomocnika, (ii) śmierci Klienta, (iii) ogłoszenia upadłości Klienta, lub (iv) otwarciu likwidacji Klienta.

ROZDZIAŁ V: ZASADY ŚWIADCZENIA USŁUG DORADZTWA INWESTYCYJNEGO

§ 12 Informacje ogólne

1. Świadczenie usługi doradztwa inwestycyjnego polega na sporządzaniu przez DMBH Rekomendacji inwestycyjnych oraz ich przekazywaniu Klientowi, na zasadach określonych w Umowie i Regulaminie. Usługa doradztwa inwestycyjnego świadczona jest w sposób zależny, z uwagi na fakt, że DMBH nie gwarantuje, że ocenia wystarczający zakres Instrumentów finansowych dostępnych na rynku, które wykazują się wystarczającym zróżnicowaniem pod względem ich rodzaju i emitentów oraz z uwagi na to, że usługa doradztwa inwestycyjnego jest świadczona wyłącznie w zakresie Instrumentów finansowych, których nabycie przez Klienta możliwe jest za pośrednictwem lub w transakcji zawartej z DMBH.
2. DMBH zastrzega sobie prawo do niesporządzania Rekomendacji inwestycyjnej dotyczącej określonych Instrumentów finansowych w sytuacji, gdy sporządzenie Rekomendacji inwestycyjnej przez DMBH może być utrudnione z uwagi na ograniczoną dostępność materiału informacyjnego, w oparciu o który Rekomendacja inwestycyjna jest sporządzana, nieprzejrzystość struktury organizacyjnej emitenta, niemożliwość lub istotne trudności w wycenie danego Instrumentu finansowego, brak przekazania do publicznej wiadomości istotnych informacji o emitencie papierów wartościowych lub o danym Instrumencie finansowym, zidentyfikowanie konfliktu interesu związanego z tym Instrumentem finansowym.
3. DMBH może dodatkowo sporządzać i przekazywać Klientowi materiały o charakterze informacyjnym dotyczące rynku kapitałowego, w szczególności komentarze i biuletyny rynkowe, które przekazuje Klientowi w trybie § 28 ust. 1 Regulaminu.

§ 13 Kierunek oraz ważność rekomendacji

1. DMBH sporządza Rekomendacje inwestycyjne w zakresie następujących zachowań inwestycyjnych:
 - 1) kupno Instrumentu finansowego;
 - 2) sprzedaż Instrumentu finansowego;
 - 3) dokonania innej czynności wywołującej równoważne skutki do rekomendacji nabycia lub zbycia, której przedmiotem są Instrumenty finansowe, albo rekomendacja dotycząca powstrzymania się od wykonania takiej czynności.
- 1a. Rekomendacja może być przedstawiona jako procentowe wskazanie udziału poszczególnych Instrumentów finansowych w portfelu, w taki sposób aby Klient mógł odnieść ją nie tylko do poprzedniej rekomendacji, lecz również do swojego indywidualnego stanu portfela.
2. W celu uniknięcia wątpliwości w procesie sporządzania Rekomendacji Inwestycyjnych DMBH nie uwzględnia zmian kursów walutowych ani ryzyka zmiany stóp procentowych w przyszłości.
3. DMBH nie świadczy na rzecz Klientów usług doradztwa podatkowego, w związku z czym w procesie sporządzania Rekomendacji inwestycyjnej DMBH nie uwzględnia skutków podatkowych związanych z nabyciem lub zbyciem Instrumentów finansowych wskazanych w treści Rekomendacji inwestycyjnej.

4. Rekomendacja inwestycyjna jest ważna w okresie od jej wydania do czasu jej zmiany przez DMBH. DMBH zaleca dostosowywanie struktury portfela inwestycyjnego Klienta do struktury Portfela modelowego niezwłocznie po dokonaniu aktualizacji Portfela modelowego przez DMBH.

§ 14 Forma Rekomendacji Inwestycyjnej

1. Rekomendacje inwestycyjne sporządzane są zgodnie ze Strategią inwestycyjną i mogą być sporządzane w następującej formie:
 - 1) Portfela modelowego (Portfeli modelowych) - zestawienia (zestawień) stanowiącego zbiorczą listę Instrumentów finansowych, które są przedmiotem Rekomendacji inwestycyjnej, wraz z rekomendowanym udziałem poszczególnych Instrumentów finansowych w portfelu modelowym oraz dodatkowo środków niezainwestowanych w Instrumenty finansowe;
 - 2) Rekomendacji dodatkowej - odnoszącej się do pojedynczego Instrumentu finansowego lub grupy Instrumentów finansowych, w tym udziału pojedynczego Instrumentu finansowego lub udziału grupy Instrumentów finansowych w portfelu modelowym.
2. Przed sporządzeniem Rekomendacji inwestycyjnej DMBH nie dokonuje analizy posiadanych przez Klienta aktywów.

§ 15

1. W przypadku sporządzania Rekomendacji inwestycyjnych w formie portfela modelowego:
 - 1) liczba sporządzanych portfeli modelowych wynika z oferowanych przez DMBH Strategii inwestycyjnych;
 - 2) każdy Instrument finansowy może być przedmiotem oddzielnej decyzji inwestycyjnej Klienta;
 - 3) liczba Instrumentów finansowych wskazana w treści Rekomendacji inwestycyjnej może zmieniać się w zależności od danej Rekomendacji inwestycyjnej, pod warunkiem że nie będzie mniejsza niż 3 (słownie: trzy).
2. Rekomendacja inwestycyjna w formie Rekomendacji dodatkowej:
 - 1) sporządzana jest w przypadku, gdy w ocenie DMBH sytuacja na rynku Instrumentów Finansowych uzasadnia jej sporządzenie i przekazanie Klientowi poza terminami przekazania Rekomendacji inwestycyjnej w formie portfela modelowego, w szczególności gdy DMBH uprzednio przekazał Klientowi Rekomendacje inwestycyjne dotyczące danego Instrumentu finansowego w formie portfela modelowego, lub
 - 2) sporządzana jest w celu dostosowania struktury portfela Klienta do ustalonej z Klientem Strategii inwestycyjnej i poziomu ryzyka akceptowanego przez Klienta, przy czym zbycie Instrumentu finansowego w takim przypadku może dotyczyć instrumentów finansowych w rozumieniu Ustawy (tj. papierów wartościowych, a także innych instrumentów finansowych wskazanych w Ustawie, w szczególności tytułów uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania, instrumentów rynku pieniężnego lub derywatów), notowanych na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu (MTF), lub
 - 3) dotyczy pojedynczego Instrumentu Finansowego lub grupy Instrumentów finansowych, który nie był przedmiotem aktualnej Rekomendacji inwestycyjnej sporządzonej przez DMBH w przypadku, gdy jej sporządzenie jest uzasadnione Strategią inwestycyjną.

§ 16 Strategia inwestycyjna

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, w celu uwzględnienia Profilu Klienta na potrzeby świadczenia usługi doradztwa inwestycyjnego DMBH określa w Umowie dostosowaną do Profilu Klienta Strategię inwestycyjną.
2. Strategia inwestycyjna określa zakres Instrumentów finansowych, które mogą być

przedmiotem Rekomendacji inwestycyjnej, a także ewentualnie inne ograniczenia w zakresie rodzaju rekomendowanych Instrumentów finansowych, cel inwestycyjny oraz horyzont inwestycyjny.

3. Strategia inwestycyjna jest ważna do momentu ustalenia nowej Strategii Inwestycyjnej albo rozwiązania lub wygaśnięcia Umowy.
4. W przypadku stwierdzenia przez DMBH lub otrzymania Informacji od Klienta lub Banku, z których wynika, iż nastąpiła istotna zmiana Indywidualnej sytuacji Klienta, skutkująca koniecznością zmiany Strategii inwestycyjnej, Strony ustalą nową Strategię inwestycyjną.
5. Zmiana Strategii inwestycyjnej stanowi zmianę Umowy.
6. Strategia inwestycyjna może składać się z kilku Portfeli modelowych, przy czym Klient dokonuje wyboru czy zamierza otrzymywać wszystkie czy tylko niektóre Portfele modelowe. W każdym momencie świadczenia usługi, Klient może zmienić Portfele modelowe otrzymywane w ramach Strategii inwestycyjnej, z zastrzeżeniem, że możliwe jest dodanie (dodatkowe otrzymywanie) jedynie Portfeli modelowych wchodzących w skład Strategii inwestycyjnej Klienta. Zmiana ta nie stanowi zmiany Strategii inwestycyjnej i dokonywana jest poprzez złożenie Dyspozycji przez Klienta, na zasadach określonych w rozdziale VI Regulaminu.
7. W zależności od sytuacji rynkowej, w szczególności od oczekiwań co do sytuacji na rynkach finansowych, modelowy udział klas aktywów (portfele dłużne, akcyjne) oraz Portfeli modelowych może ulec zmianie, z zastrzeżeniem, że zmiana nie będzie większa niż 10 punktów procentowych.

§ 17 Sposób i terminy przekazywania rekomendacji

1. Rekomendacje inwestycyjne są przekazywane Klientowi przez DMBH telefonicznie lub za pośrednictwem trwałego nośnika informacji, w sposób określony przez Klienta w Umowie.
2. DMBH przekazuje Rekomendacje inwestycyjne w zależności od formy, w następujących terminach:
 - 1) Rekomendacje inwestycyjne, w formie portfela modelowego - nie rzadziej niż raz na 3 (słownie: trzy) miesiące;
 - 2) Rekomendacja inwestycyjna dodatkowa - gdy sytuacja na rynku Instrumentów Finansowych uzasadnia jej sporządzenie lub w terminach uzgodnionych z Klientem, na zasadach wskazanych w rozdziale VI Regulaminu.

§ 18 Zasady sporządzania Rekomendacji inwestycyjnej

1. DMBH sporządza Rekomendację inwestycyjną zgodnie z poniższymi etapami:
 - 1) analiza dostępnego materiału informacyjnego, w oparciu o który sporządzane są Rekomendacje inwestycyjne;
 - 2) analiza Profilu Klienta oraz dotychczasowej historii Rekomendacji inwestycyjnych przekazanych Klientowi;
 - 3) decyzja o wydaniu Rekomendacji inwestycyjnej;
 - 4) sporządzenie Rekomendacji inwestycyjnej wraz z materiałem uzasadniającym jej sporządzenie, zgodnej z przyjętą dla Klienta Strategią inwestycyjną;
 - 5) przekazanie Klientowi Rekomendacji inwestycyjnej.
2. Rekomendacje inwestycyjne sporządzane są przez DMBH w szczególności w oparciu o:
 - 1) dostępne analizy DMBH oraz innych firm inwestycyjnych;
 - 2) dostępne materiały analityczne i informacyjne sporządzone przez jednostki Grupy Kapitałowej;
 - 3) analizę Instrumentów finansowych;
 - 4) prospekty, dostępne raporty (bieżące, okresowe i inne), informacje dotyczące Instrumentów finansowych będących lub mogących być przedmiotem Rekomendacji inwestycyjnej;

- 5) dostępne raporty, dane oraz informacje odnoszące się do sytuacji ekonomicznej w ujęciu światowym, krajowym lub sektorowym lub dostępne prognozy co do ich zmian;
 - 6) wiedzę własną i doświadczenie sporządzającego Rekomendację inwestycyjną Pracownika DMBH.
3. Rekomendacje inwestycyjne są sporządzane według następujących zasad:
- 1) dostosowanie do Strategii inwestycyjnej;
 - 2) należyta staranność - rekomendacje są przygotowywane i przekazywane zgodnie z wymogami należytej staranności i obiektywizmu, zapewnienia rzetelności sporządzanych Rekomendacji inwestycyjnych oraz standardami należytej staranności w zakresie ujawniania słusznego interesu, a także konfliktu interesów w chwili ich sporządzania lub przekazania;
 - 3) stosowanie uznanych i powszechnie stosowanych metod wyceny i oceny Instrumentów finansowych, w szczególności, w przypadku akcji - oparcie się o wycenę wskaźnikową lub inną uznaną metodę wyceny;
 - 4) dokumentowanie procesu wydania Rekomendacji inwestycyjnych oraz materiału uzasadniającego jej sporządzenie.
4. Szczegółowe zasady sporządzania Rekomendacji inwestycyjnych określają regulacje wewnętrzne DMBH.
5. Rekomendacja inwestycyjna zawiera w szczególności:
- 1) datę jej sporządzenia;
 - 1a) datę i czas przekazania Klientowi;
 - 2) wskazanie Klienta, na rzecz którego została sporządzona;
 - 3) wskazanie nazwy Strategii inwestycyjnej, zgodnie z którą sporządzana jest Rekomendacja inwestycyjna;
 - 4) wskazanie Instrumentu finansowego (Instrumentów finansowych), którego dotyczy;
 - 5) określenie rekomendowanej decyzji inwestycyjnej, w tym poprzez wskazanie rekomendowanego udziału w portfelu modelowym;
 - 6) wskazanie pracownika DMBH, który sporządził Rekomendację inwestycyjną;
 - 6a) wskazanie ewentualnych stosunków i relacji łączących DMBH z emitentami lub dostawcami Instrumentów finansowych, z zastrzeżeniem, że DMBH nie przewiduje sporządzania Rekomendacji inwestycyjnych w zakresie Instrumentów finansowych emitowanych przez DMBH lub przez podmioty z Grupy Kapitałowej lub inne podmioty mające bliskie powiązania lub stosunki prawne albo gospodarcze z DMBH;
 - 6b) informację o tym, w jaki sposób Rekomendacje inwestycyjne są odpowiednie dla Klienta detalicznego;
 - 7) inne informacje odpowiednie z uwagi na formę Rekomendacji inwestycyjnej, przekazywanej Klientowi, w szczególności wskazanie dodatkowego opisu lub analizy Instrumentu finansowego będącego przedmiotem Rekomendacji inwestycyjnej, w przypadku Rekomendacji inwestycyjnej przekazywanej w formie pisemnej lub elektronicznej.
6. DMBH dokumentuje wewnętrznie sporządzenie Rekomendacji inwestycyjnej, zgodnie z wewnętrznymi procedurami, w sposób umożliwiający ustalenie przyczyn, motywów, przesłanek oraz innych okoliczności prowadzących, w opinii DMBH, do uznania, że dana Rekomendacja inwestycyjna jest zgodna z Profilem Klienta.
7. DMBH, na żądanie Klienta złożone w formie właściwej do przekazywania Rekomendacji inwestycyjnej, przekazuje Klientowi informacje, o których mowa w ust. 6 powyżej, chyba że informacje te zostały przekazane Klientowi wraz z treścią Rekomendacji inwestycyjnej.

§ 19 Konflikt interesów w trakcie świadczenia usługi

W przypadku powstania w trakcie obowiązywania Umowy konfliktu interesów, z którym związane jest ryzyko naruszenia interesów Klienta, gdy rozwiązania organizacyjne i administracyjne wprowadzone przez DMBH w celu zapobiegania konfliktom interesów lub zarządzania nimi nie są wystarczające w celu zapewnienia z należytą pewnością, aby ryzyko szkody dla interesów Klienta nie występowało, DMBH

informuje Klienta w formie pisemnej o tym konflikcie interesów. Informacja zawiera dane pozwalające Klientowi na podjęcie świadomej decyzji co do kontynuowania Umowy, w tym szczegółowy opis konfliktu interesów powstającego przy wykonywaniu Umowy. Świadczenie usługi doradztwa inwestycyjnego może być przez DMBH kontynuowane wyłącznie po otrzymaniu od Klienta pisemnej zgody na jej kontynuowanie pomimo istnienia konfliktu interesów, o którym został przez DMBH poinformowany.

ROZDZIAŁ VI: TRYB I WARUNKI PRZYJMOWANIA DYSPOZYCJI

§ 20 Sposób oraz forma składania Dyspozycji

1. Klient może składać Dyspozycje na zasadach określonych w Regulaminie oraz Umowie.
2. Klient może składać Dyspozycje w formie:
 - 1) pisemnej - w POK lub lokalu Agenta, w godzinach pracy POK lub Agenta;
 - 2) za pośrednictwem telefonu - pod numery telefonów DMBH, w godzinach pracy DMBH;
 - 3) za pośrednictwem elektronicznych nośników informacji, w szczególności z wykorzystaniem Internetu, pod warunkiem, że Umowa przewiduje taką formę składania Dyspozycji.
3. DMBH podaje do wiadomości Klientów w sposób określony w § 29 Regulaminu:
 - 1) listę POK i lokali Agenta oraz godziny pracy POK i lokali Agenta;
 - 2) listę numerów telefonicznych oraz godziny pracy DMBH, w których można złożyć Dyspozycję telefoniczną.

§ 21 Identyfikacja oraz przyjęcie Dyspozycji

1. Warunkiem przyjęcia przez DMBH Dyspozycji jest uprzednie dokonanie identyfikacji Klienta lub pełnomocnika w sposób właściwy dla formy złożenia Dyspozycji:
 - 1) dla formy pisemnej - poprzez weryfikację dowodu tożsamości Klienta lub pełnomocnika;
 - 2) dla formy telefonicznej lub za pośrednictwem elektronicznych nośników informacji - poprzez weryfikację hasła lub znaków identyfikacyjnych uzgodnionych z Klientem.
2. DMBH zastrzega prawo odmowy przyjęcia Dyspozycji w przypadku niepoprawnej identyfikacji, o czym Klient jest informowany w formie właściwej dla złożenia Dyspozycji.
3. Upoważniony pracownik DMBH lub Agenta potwierdza przyjęcie Dyspozycji w sposób właściwy dla formy złożenia Dyspozycji.

§ 22 Zmiana hasła oraz znaków identyfikacyjnych

1. DMBH zapewnia zachowanie w tajemnicy hasła oraz znaków identyfikacyjnych.
2. Klient zobowiązany jest do zachowania hasła oraz znaków identyfikacyjnych w tajemnicy oraz do niedostępniwania ich osobom trzecim.
3. W przypadku podejrzenia co do wejścia w posiadanie haseł lub znaków identyfikacyjnych przez osoby nieuprawnione lub w przypadku ich zagubienia Klient zobowiązany jest do natychmiastowego powiadomienia DMBH i dokonania zmiany haseł oraz znaków identyfikacyjnych w formie właściwej dla składania Dyspozycji, chyba że Umowa stanowi inaczej.
4. Niezależnie od postanowień w ust. 3 powyżej Klient ma prawo dokonania zmiany hasła oraz znaków identyfikacyjnych w każdej chwili w sposób właściwy dla składania Dyspozycji.

ROZDZIAŁ VII: ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI DMBH

§ 23 Odpowiedzialność DMBH

W przypadku gdy DMBH ponosi, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, odpowiedzialność wobec Klienta za szkody powstałe wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez DMBH Umowy, odpowiedzialność ta ograniczona jest do strat poniesionych przez Klienta. Powyższe postanowienie nie dotyczy odpowiedzialności wobec Klientów będących konsumentami w rozumieniu ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny.

ROZDZIAŁ VIII: SPOSOBY I TERMINY ZAŁATWIANIA SKARG LUB REKLAMACJI SKŁADANYCH PRZEZ KLIENTÓW

§ 24 Skargi i reklamacje

1. DMBH przyjmuje skargi i reklamacje od Klientów w formie:
 - 1) pisemnej - przesłanej na adres siedziby DMBH;
 - 2) złożonej osobiście - w POK, w godzinach pracy POK;
 - 3) telefonicznej - pod numerami telefonów DMBH;
 - 4) za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres poczty elektronicznej DMBH.
2. W celu umożliwienia szybkiego i efektywnego rozpatrzenia skargi lub reklamacji zaleca się, aby skarga lub reklamacja zawierała opis zdarzenia, którego dotyczy, wskazanie uchybienia, które jest jej przedmiotem, podanie nazwiska pracownika obsługującego Klienta (lub okoliczności pozwalających na jego identyfikację), a w przypadku poniesienia szkody - określenie w sposób wyraźny roszczenia Klienta z tytułu zaistniałych nieprawidłowości.
3. Z zastrzeżeniem ust. 4, o wyniku rozpatrzenia skargi lub reklamacji Klient informowany jest w terminie 30 dni od daty otrzymania skargi lub reklamacji przez DMBH w formie: pisemnej, listem poleconym na adres korespondencyjny Klienta wskazany w Umowie lub na wniosek Klienta pocztą elektroniczną na adres e-mail Klienta wskazany w Umowie.
4. W szczególnie skomplikowanych sprawach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji w ciągu 30 dni DMBH w informacji przekazanej Klientowi wyjaśnia przyczynę opóźnienia, wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy i określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
5. W przypadku nieuwzględnienia roszczeń Klienta będącego konsumentem spór między takim Klientem a DMBH może być zakończony w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów, prowadzonego przez Rzecznika Finansowego. Rzecznik Finansowy przeprowadza postępowanie na wniosek Klienta DMBH. Udział DMBH w takim postępowaniu jest obowiązkowy. Szczegółowe dane dotyczące Rzecznika Finansowego są dostępne na stronie <https://rf.gov.pl> oraz na stronie internetowej DMBH. Informacja taka jest również podawana Klientom w sposób określony w § 29 Regulaminu.

ROZDZIAŁ IX: ZASADY WNOŠZENIA I POBIERANIA OPŁAT ORAZ SPOSOBY ZASPOKAJANIA ROSZCZEŃ DMBH

§ 25 Opłaty i prowizje

1. Za świadczone usługi doradztwa inwestycyjnego DMBH może pobierać opłaty i prowizje określone w Tabeli Opłat i Prowizji dla usług doradztwa inwestycyjnego („TOiP”), chyba że Umowa lub TOiP stanowi inaczej.
2. Wysokość opłat i prowizji określana jest na podstawie aktualnej lub przewidywanej oceny sytuacji rynkowej z uwzględnieniem kosztów ponoszonych przez DMBH. Tabela Opłat i Prowizji DMBH określana jest w trybie zarządzenia Prezesa lub Wiceprezesa DMBH lub

upoważnionego przez jednego z nich członka zarządu lub prokurenta DMBH. DMBH jest uprawniony do zmiany TOiP w zakresie podwyższenia bądź wprowadzenia nowych opłat lub prowizji oraz ich różnicowania w zależności od sposobu świadczenia usługi w terminie 6 miesięcy od wystąpienia którejkolwiek z niżej wymienionych okoliczności:

- 1) w przypadku wprowadzenia nowych lub zmiany zakresu dotychczas świadczonych usług, na podstawie przesłanek wskazanych w § 34 Regulaminu, w tym zmiany kanałów dystrybucji rekomendacji inwestycyjnych, z zastrzeżeniem, że w takim wypadku zmiany TOiP będą polegały wyłącznie na (i) zmianach tych opłat i prowizji, które pobierane są z tytułu świadczenia usług, których zakres ulega zmianie, lub (ii) wprowadzeniu nowych opłat i prowizji z tytułu nowo wprowadzonych usług, oraz zmiany te: (iii) nie wpłyną na zobowiązania Klienta w przypadku nieskorzystania przez niego z nowych usług lub rozszerzonej funkcjonalności dotychczasowych usług;
- 2) w przypadku zmiany bądź wprowadzenia nowych przepisów prawa lub wytycznych, zaleceń lub decyzji KNF lub innego organu nadzoru, zmiany wykładni przepisów prawa dokonanej przez sądy, organy nadzoru lub inne właściwe urzędy lub organy, wpływających na zasady świadczenia przez DMBH usług, uregulowanych w Regulaminie, powodujących wzrost ponoszonych przez DMBH kosztów świadczenia tych usług o co najmniej 1% w skali roku;
- 3) w przypadku wystąpienia inflacji (wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych) w danym kwartale kalendarzowym roku na poziomie co najmniej 2%, w stosunku do poprzednio ogłaszanych wskaźników za analogiczny okres roku poprzedniego;
- 4) wzrost stawek opodatkowania lub wprowadzenia nowych podatków lub opłat o charakterze obowiązkowym mających bezpośredni wpływ na wzrost kosztów usług świadczonych na podstawie Regulaminu, w wysokości odzwierciedlającej wysokość podatku lub opłaty, chyba że przepis prawa zabrania podwyższenia bądź wprowadzenia nowych opłat lub prowizji w danym przypadku;
- 5) wzrost stawek opodatkowania lub wprowadzenia nowych podatków lub opłat o charakterze obowiązkowym nakładanych na DMBH jako podmiot gospodarczy mających bezpośredni wpływ na wzrost kosztów działalności DMBH, związanych ze świadczonymi na podstawie Regulaminu usługami, w wysokości odzwierciedlającej wzrost stawek opodatkowania, podatków lub opłat;
- 6) podwyższenia w stosunku do poprzednio obowiązującej ceny w analogicznym okresie (rocznym, kwartalnym lub miesięcznym) cen energii, cen połączeń telekomunikacyjnych, usług pocztowych, kosztów ponoszonych przez DMBH na rzecz organów nadzoru lub cen innych usług świadczonych na rzecz DMBH przez podmioty trzecie, a które to usługi są świadczone w celu wykonania przez DMBH umów zawartych z Klientem, przewidzianych w Regulaminie, powodujących wzrost ponoszonych przez DMBH kosztów świadczenia usług uregulowanych w Regulaminie,
pod warunkiem, że zmiany TOiP w zakresie podwyższenia bądź wprowadzenia nowych opłat lub prowizji oraz ich różnicowania w zależności od sposobu świadczenia usługi, będą odzwierciedlać koszty jakie powstaną dla DMBH wskutek zaistnienia okoliczności wymienionych w pkt 1-6 powyżej.
3. DMBH jest uprawniony do wprowadzenia nowych opłat lub prowizji lub ich podwyższenia w przypadku nowej usługi lub nowej funkcjonalności w ramach dotychczasowej usługi, do tej pory nieoferowanej przez DMBH i nieprzewidzianej w obowiązującej TOiP.
4. Zmiana TOiP będzie każdorazowo poprzedzona analizą zaistnienia przesłanek wskazanych w ust. 2, zaś przyczyna uzasadniająca zmianę TOiP będzie podawana do wiadomości Klientów w przypadku każdej zmiany TOiP w sposób, o którym mowa w § 29 Regulaminu.
5. Z zastrzeżeniem ust. 2, zmiana prowizji lub opłat przewidzianych w TOiP może nastąpić każdorazowo po zaistnieniu przesłanek wskazanych w ust. 2, jednakże nie częściej niż 4 razy w roku.
6. Do przekazania Klientowi informacji o zmianie TOiP postanowienia § 34 ust. 2 Regulaminu stosuje się odpowiednio.
7. DMBH jest uprawniony do wycofania dotychczas obowiązujących opłat i prowizji lub zmiany

ich nazw w każdym czasie. Informacja o wycofaniu dotychczasowych nazw opłat i prowizji lub zmianie ich nazw ogłaszana jest w sposób, o którym mowa w § 29 Regulaminu.

8. DMBH może jednostronnie obniżyć wysokość stawek określonych w TOiP albo zawieszać ich pobieranie. Obniżenie lub zawieszenie opłat i prowizji w trybie wskazanym powyżej lub zmiana innych informacji zawartych w TOiP, niezwiązanych z wysokością opłat i prowizji i niemających wpływu na wysokość zobowiązań Klientów wobec DMBH nie stanowi zmiany warunków Umowy. Informację o tym fakcie DMBH podaje do wiadomości Klientów w sposób określony w § 29 Regulaminu.
9. O ile Umowa nie stanowi inaczej, DMBH pobiera należne opłaty:
 - 1) poprzez pobranie opłaty z Rachunku inwestycyjnego Klienta w DMBH, a w przypadku jego braku lub braku środków na Rachunku inwestycyjnym;
 - 2) poprzez pobranie opłaty z posiadanego przez Klienta w Banku rachunku bankowego, a w przypadku jego braku lub braku środków na rachunku bankowym w Banku - w inny, uzgodniony z Klientem sposób.
10. DMBH pobiera należne opłaty z Rachunku inwestycyjnego bez oddzielnej dyspozycji Klienta, a w przypadku pobierania opłaty z rachunku bankowego - na podstawie upoważnienia Klienta.
11. Dla zabezpieczenia roszczeń DMBH o prowizję, opłaty oraz wszelkie inne należności stosuje się odpowiednio przepisy art. 773 Kodeksu cywilnego.
12. W przypadku niewniesienia przez Klienta środków pieniężnych na pokrycie zobowiązań względem DMBH w sposób określony w ust. 9 i 10 i występowania ujemnego salda na rachunku pieniężnym DMBH wzywa Klienta do zapłaty zaległych należności w określonym terminie. DMBH przekazuje wezwanie:
 - 1) za pośrednictwem trwałego nośnika informacji, w szczególności pisemnie, w postaci informacji zawartej na wyciągu z rachunku Klienta lub raporcie z wykonywania umowy przesyłanych zgodnie z odpowiednim regulaminem;
 - 2) elektronicznymi nośnikami informacji, telefonicznie lub w inny sposób właściwy dla składania Dyspozycji.
13. Wezwanie zawiera informację o obowiązku uzupełnienia kwoty salda ujemnego z podaniem terminu jego uzupełnienia.

§ 26 Zaspokajanie roszczeń

W przypadku niedokonania zapłaty w wysokości i terminie określonym w wezwaniu, z zastrzeżeniem szczególnych zapisów Regulaminu odnoszących się do sposobu postępowania DMBH, w przypadku niewywiązania się z Umowy względem DMBH - DMBH na podstawie upoważnienia Klienta zawartego w Umowie lub odrębnym oświadczeniu upoważniony jest do zaspokojenia roszczeń DMBH wobec Klienta z aktywów Klienta zarejestrowanych, przechowywanych lub zdeponowanych w DMBH w następującej kolejności:

- 1) z rachunków pieniężnych Klienta w DMBH,

a w przypadku, gdy na rachunkach pieniężnych Klienta brak jest środków pieniężnych w wysokości umożliwiającej pełne zaspokojenie roszczeń DMBH, DMBH upoważniony jest do zaspokojenia roszczeń DMBH wobec Klienta:

- 2) z instrumentów finansowych Klienta zarejestrowanych, przechowywanych lub zdeponowanych na rachunkach lub w rejestrach Klienta w DMBH, poprzez ich sprzedaż i zaspokojenia roszczeń DMBH z uzyskanych ze sprzedaży środków pieniężnych. DMBH w pierwszej kolejności przystępuje do sprzedaży instrumentów finansowych, których wartość rynkowa odpowiada kwocie roszczeń DMBH wobec Klienta lub jest do niego zbliżona, z zastrzeżeniem uwzględnienia stopnia płynności instrumentów oraz bieżącej sytuacji rynkowej.

ROZDZIAŁ X: ZASADY PRZEKAZYWANIA KOMUNIKATÓW, RAPORTÓW ORAZ INNYCH INFORMACJI

§ 27 Raporty ze świadczonej usługi

1. Wraz z udzieloną Rekomendacją inwestycyjną DMBH przekazuje Klientowi na trwałym nośniku sprawozdanie na temat odpowiedności, które zawiera zarys udzielonej Rekomendacji inwestycyjnej oraz informację o tym, w jaki sposób jest ona odpowiednia dla Klienta, w tym w szczególności, w jaki sposób Rekomendacja inwestycyjna odpowiada celom Klienta i okolicznościom osobistym w odniesieniu do wymaganego okresu inwestycji, wiedzy i doświadczenia Klienta oraz stosunku Klienta do ryzyka i możliwości ponoszenia przez niego strat. W przypadku gdy Rekomendacja inwestycyjna udzielana jest telefonicznie, DMBH przekazuje Klientowi sprawozdanie na temat odpowiedności niezwłocznie po jej udzieleniu. DMBH zapewnia Klientowi możliwość odłożenia zawarcia transakcji na podstawie Rekomendacji inwestycyjnej udzielonej telefonicznie do czasu otrzymania przez Klienta sprawozdania. Klient może jednak zażądać niezwłocznego zawarcia transakcji bez oczekiwania na przekazanie sprawozdania. W takim przypadku DMBH przekazuje Klientowi sprawozdanie niezwłocznie po zawarciu transakcji.
2. Do ostatniego dnia miesiąca następującego po zakończeniu każdego kwartału kalendarzowego DMBH sporządza raport ze świadczenia usługi za poprzedni kwartał. Raport stanowi zbiorcze zestawienie Rekomendacji inwestycyjnych przekazanych Klientowi w poprzednim kwartale, ich zarysu oraz daty i czasu przekazania. Raport przekazywany jest Klientowi zgodnie z § 28 Regulaminu, w sposób przyjęty w Umowie dla przekazywania Rekomendacji inwestycyjnych.
3. DMBH przechowuje informacje oraz dokumenty związane z wykonywaniem Umowy przez okres wskazany w przepisach prawa, w związku z czym DMBH wykonuje Dyspozycje dotyczące przekazania informacji, raportów lub innych dokumentów, o ile nie upłynął okres ich przechowywania.
4. W przypadku gdy DMBH pobiera opłaty i prowizje za świadczone usługi doradztwa inwestycyjnego, do 31 stycznia każdego roku, DMBH sporządza i przesyła Klientowi w sposób wskazany w § 28 Regulaminu informacje o kosztach i opłatach ex post obejmujące wszystkie koszty i powiązane opłaty naliczane przez DMBH związane z usługą świadczoną na podstawie Umowy i Regulaminu, a także związane z nią płatności od osób trzecich oraz ilustrację przedstawiającą skumulowany wpływ całkowitych kosztów i opłat na zwrot z inwestycji. Informacja ex post o łącznych kosztach i opłatach za świadczone usługi doradztwa będzie uwzględniana w zsumowanych kosztach i opłatach związanych ze wszystkimi usługami, które były świadczone przez DMBH na rzecz Klienta, w tym na podstawie odrębnych umów. Powyższe dotyczy także płatności od osób trzecich. W przypadku gdy Klient nabył za pośrednictwem DMBH instrumenty finansowe na podstawie Rekomendacji inwestycyjnych, informacja o kosztach obejmie również koszty tych instrumentów finansowych.

§ 28 Informacja kierowana indywidualnie do Klienta

1. Z zastrzeżeniem postanowień Regulaminu określających szczególny tryb przekazywania korespondencji, wszelką korespondencję oraz informacje kierowane indywidualnie do Klienta DMBH przesyła za pośrednictwem trwałego nośnika informacji, chyba że z przepisów prawa wynika obowiązek przekazania informacji w formie szczególnej.
2. Jeżeli Klient nie wskazał w Umowie lub oddzielnej Dyspozycji wyraźnie na formę trwałego nośnika informacji, uznaje się, że jest to forma papierowa.
3. Informacje, o których mowa w ust. 1, DMBH przekazuje Klientowi w zależności od formy trwałego nośnika informacji wskazanej przez Klienta, w sposób określony poniżej. W przypadku formy:
 - 1) w formie papierowej - pod wskazany przez Klienta adres korespondencyjny,

- 2) pocztą elektroniczną - pod wskazany przez Klienta adres poczty elektronicznej,
 - 3) *skreślony*,
 - 4) w formie innej niż określona w punktach powyżej - w sposób indywidualnie ustalony z Klientem.
4. W przypadku przekazywania informacji, o których mowa w ust. 1, w formie innej niż papierowa, DMBH zastrzega prawo do określenia dodatkowych warunków, jakie muszą być spełnione w celu zapewnienia bezpieczeństwa przesyłanych informacji. Warunki, o których mowa, DMBH podaje do wiadomości Klienta w sposób wskazany w § 29 Regulaminu.

§ 29 Informacja kierowana do ogółu Klientów

1. Wszelkie komunikaty DMBH, a także inne informacje kierowane do ogółu Klientów wynikające z zakresu świadczonej usługi podawane są do wiadomości Klienta w formie:
 - 1) pisemnej - poprzez wywieszenie w POK,
 - 2) elektronicznej - poprzez umieszczenie na stronie internetowej DMBH oraz
 - 3) na żądanie Klienta - telefonicznie lub przy użyciu innych urządzeń transmisji danych.
2. Sposób i formę przekazywania informacji, o których mowa w ust. 1 powyżej, określa Umowa.

ROZDZIAŁ X A: REJESTRACJA KONTAKTÓW Z KLIENTEM

§ 29a

1. DMBH niniejszym informuje, że rozmowy telefoniczne z Klientem są nagrywane, że spotkań z Klientem sporządzana jest notatka, a korespondencja elektroniczna z Klientem jest zapisywana, o ile dotyczy czynności, które mogłyby skutkować świadczeniem usługi przyjmowania i przekazywania zleceń lub usługi wykonywania zleceń na rachunek Klienta lub usługi nabywania lub zbywania instrumentów finansowych na rachunek własny DMBH, nawet jeżeli w wyniku prowadzenia tych rozmów lub korespondencji nie dochodzi do świadczenia danej usługi. Kopia nagrania rozmów z Klientem i korespondencji z Klientem będzie udostępniana na żądanie Klienta przez okres pięciu lat, a w przypadku gdy żąda tego KNF, przez okres do siedmiu lat. Opłata za udostępnienie kopii nagrania lub korespondencji określona jest w Tabeli Opłat i Prowizji.
2. W przypadkach braku możliwości zarejestrowania rozmowy z Klientem prowadzącej do zawarcia transakcji DMBH zastrzega prawo do sporządzenia notatek z treści ww. rozmowy oraz ich rejestrowania i przechowywania w sposób określony przez DMBH.
3. DMBH rejestruje i przechowuje rozmowy lub korespondencje, o których mowa w ust. 2, na elektronicznych, magnetycznych, optycznych lub innych nośnikach informacji i przechowuje przez okres określony przepisami prawa.
4. DMBH udostępnia kopię nagrania rozmowy lub korespondencji elektronicznej z Klientem w okresie jej przechowywania na żądanie:
 - 1) Klienta - złożone w formie właściwej do składania Dyspozycji, z zastrzeżeniem wniesienia opłaty z tytułu przygotowania ww. informacji, w wysokości określonej w TOiP;
 - 2) właściwego organu państwowego upoważnionego do otrzymania informacji w następstwie obowiązywania przepisów prawa.

ROZDZIAŁ XI: WYPOWIEDZENIE UMOWY

§ 30 Obowiązki Umowy

Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony.

§ 31 Wypowiedzenie lub rozwiązanie Umowy przez Klienta

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 poniżej, Klient może wypowiedzieć Umowę w każdym czasie z zachowaniem 14-dniowego okresu wypowiedzenia, w formie pisemnej.
2. Klient może, w dowolnym czasie, rozwiązać Umowę bez wypowiedzenia ze skutkiem natychmiastowym, w formie pisemnej, pod warunkiem że w chwili rozwiązania Umowy Klient uregulował należne DMBH opłaty z tytułu świadczenia usługi.

§ 32 Wypowiedzenie lub rozwiązanie Umowy przez DMBH

1. DMBH może wypowiedzieć Umowę z zachowaniem 14-dniowego okresu wypowiedzenia w przypadku:
 - 1) zaprzestania świadczenia przez DMBH usługi doradztwa inwestycyjnego;
 - 2) gdy Klient nie dokonuje zapłaty w wysokości i terminie określonym w wezwaniu, o którym mowa w § 25 Regulaminu;
 - 3) zmiany dot. gradacji do decyzji Klienta gdy Klient przez okres trzech kolejnych miesięcy nie spełnia kryteriów, o których mowa w § 3 ust. 3 Regulaminu;
2. DMBH może rozwiązać Umowę bez zachowania okresu wypowiedzenia, jeśli Klient:
 - 1) narusza postanowienia § 8 ust. 4 Regulaminu lub
 - 2) w relacjach z DMBH narusza przepisy obowiązującego prawa.
3. DMBH przekazuje Klientowi wypowiedzenie Umowy lub informację o rozwiązaniu Umowy bez wypowiedzenia w formie pisemnej listem poleconym na ostatni adres korespondencyjny wskazany DMBH przez Klienta lub w inny sposób uzgodniony z Klientem.

§ 33 Rozwiązanie Umowy

1. Z zastrzeżeniem postanowień § 31 ust. 2 oraz § 32 ust. 2 Regulaminu, Umowa ulega rozwiązaniu z dniem upływu okresu wypowiedzenia.
2. Ponadto Umowa wygasa wskutek:
 - 1) śmierci Klienta,
 - 2) utraty osobowości prawnej przez Klienta będącego osobą prawną;
 - 3) utraty zdolności do występowania w obrocie prawnym przez Klienta będącego jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej.
3. W celu uniknięcia wątpliwości Stronom Umowy nie przysługuje umowne prawo odstąpienia od Umowy.

ROZDZIAŁ XII: ZMIANA REGULAMINU

§ 34 Zmiany Regulaminu

1. DMBH zastrzega sobie prawo do wprowadzenia zmian do Regulaminu lub wprowadzenia nowego Regulaminu wyłącznie z ważnego powodu, tj. w następujących przypadkach:
 - 1) zmiany regulacji prawnych, w zakresie, w jakim zmiany Regulaminu będą odzwierciedlały zmiany przepisów prawa lub nowe przepisy prawa;
 - 2) zmiany zaleceń, wytycznych, rekomendacji lub decyzji Komisji Nadzoru Finansowego, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów lub innego uprawnionego organu administracji publicznej, a także zmiany orzecznictwa sądowego w zakresie, w jakim zmieniły Regulaminu będą odzwierciedlały zmiany takich zaleceń, wytycznych, rekomendacji, decyzji lub orzecznictwa sądowego lub nowe zalecenia, wytyczne, rekomendacje, decyzje lub orzeczenia wydane przez uprawniony organ administracji publicznej lub sąd;
 - 3) zmiany zakresu działalności DMBH;

- 4) wprowadzenia nowych usług lub zmiany sposobu świadczenia usług przez DMBH, w tym zmiany kanałów dystrybucji rekomendacji inwestycyjnych, o ile zmiany takie (i) nie będą prowadziły do zwiększenia obciążeń Klienta (ii) i nie będą naruszały interesów Klienta, mając na uwadze jego prawa i obowiązki przewidziane w Umowie i Regulaminie oraz z uwzględnieniem jego statusu jako konsumenta, o ile ma to w danej sytuacji zastosowanie
w zakresie, w jakim powyższe zdarzenia mają wpływ na warunki świadczenia przez DMBH usług określonych w Regulaminie lub postanowienia Regulaminu oraz pod warunkiem, że zmiany do Regulaminu, dokonywane na podstawie jednego z punktów 1-4 powyżej, będą odzwierciedlać wyłącznie okoliczności wymienione w tym punkcie, który jest podstawą zmiany.
2. Zawiadomienie o zmianie Regulaminu lub nowy Regulamin DMBH przesyła Klientowi:
 - 1) za pośrednictwem wskazanego DMBH przez Klienta trwałego nośnika informacji, o którym mowa § 28 Regulaminu, z zastrzeżeniem, że w przypadku wyboru trwałego nośnika w formie papierowej DMBH przesyła Regulamin listownie, lub
 - 2) w inny sposób uzgodniony z Klientem nie później niż na 30 dni przed wejściem w życie zmienionego lub nowego Regulaminu. Zmieniony lub nowy Regulamin wiąże Klienta z datą jego wejścia w życie, chyba że Klient wypowie Umowę w ciągu 14 dni od dnia doręczenia mu zmienionego lub nowego Regulaminu. W takim przypadku Umowa ulega rozwiązaniu z upływem 14 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia. W okresie wypowiedzenia stosuje się Regulamin dotychczas obowiązujący.

§ 35 Wersje językowe

DMBH może dostarczyć Klientowi tłumaczenie Regulaminu na język inny niż polski, jednak w przypadku jakichkolwiek rozbieżności między tłumaczeniem a polską wersją językową rozstrzygająca jest polska wersja językowa Regulaminu.

§ 36 Obowiązwanie Regulaminu

1. W przypadku wystąpienia sprzeczności między treścią Regulaminu a treścią Umowy wiążąca jest treść właściwego postanowienia Umowy.
2. Regulamin wchodzi w życie z dniem **1 lipca 2019 r.**

NOTATKI